LENİN

tan

ilk bolşevik kongresi

Tan Yayınları No. 7
Sorumlu Yönetmen: K. B. Harputlu
Bayındır Sokak 38/2
Yenişehir - ANKARA

HALKEVLERİ BASIMEVİ
ANKARA — 1977

V. İ. LENİN

İLK BOLŞEVİK KONGRESİ

(RSDİP Üçüncü Kongre'si)

Türkçesi
TALÂT GÜRSOY

tan yayınları

Nisan 1977

«İlk Bolşevik Kongresi» Lenin Bütün Eserler, Cilt: 8 içinden, Marksizm - Leninizm Enstitüsünün değerlendirmesine uygun olarak Tan Yayınları tarafından derlenmiştir. Çeviride, 1974 İngilizce basım esas alınmıştır.

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM I: KONGRE HAZIRLIĞI

1 — A. A. Bugdanov ve S. I. Gusev'e Mektup 9
2 — Üçüncü Parti Kongresinin Toplanması 16
3 — Rusya'daki Örgütlere Mektup 21
4 — Tüzükteki Merkezleri İlgilendiren Maddenin Değiştirilmesi 24
5 — Anket —Üçüncü Parti Kongresi İçin— 28
6 — Sonsuz Bahaneler 31
7 — Parti Programının Geçmişi Üzerine 34
8 — Tarım Programımız Üzerine (Üçüncü Kongreye Bir Mektup) 36
9 — Parti'ye 44
10 — Parti Örgütlerinin Onbeş Günlük Raporu 46

BÖLÜM II: RSDİP III. KONGRESİ

1 — Kongrenin Geçerliliği Üzerine Konuşma — 13 (26) Nisan — 51
2 — Kazan ve Kuban Komitelerinin Geçerliliği Üzerine Konuşma — 14 (27) Nisan — 54
3 — RSDİP'nin Silahlı Ayaklanmaya Karşı Tutumu Üzerine Karar Tasarısı 58
4 — Silahlı Ayaklanma Üzerine Karar Tasarısı 60
5 — Silahlı Ayaklanma Sorunu Üzerine Konuşma — 15 (28) Nisan — 61
6 — Silahlı Ayaklanma Sorunu Üzerine konuşma — 16 (29) Nisan — 63
7 — Silahlı Ayaklanma Konusunda Karar 65
8 — Devrim Arifesinde Hükümet Taktiklerine Karşı Alınacak Tavır Üzerine Konuşma — 18 Nisan (1 Mayıs) — 67
9 — Hükümetin Devrim Arifesinde ve Devrim Anındaki Siyasetine Karşı Alınacak Tavır Konusunda Alınan Karara Ek 69
10 — RSDİP'nin Açık Politik Çalışması Sorunu Üzerine Karar Tasarısı 70

11 — Sosyal - Demokratların Geçici Devrim Hükümetine Katılmaları Konusunda Karar Tasarısı 72
12 — Sosyal - Demokratların Geçici Devrim Hükümetine Katılmaları Kararına Ek 75
13 — Sosyal - Demokratların Geçici Devrim Hükümetine Katılmaları Konusunda Rapor — 18 Nisan (1 Mayıs) — ... 76
14 — Geçici Devrim Hükümeti Üzerine Karar Tasarısı 94
15 — Geçici Devrim Hükümeti Konusundaki Kararın Düzeltmeleri Üzerine Konuşma — 19 Nisan (2 Mayıs) — 96
16 — Köylü Hareketini Destekleme Kararı Üzerine Rapor — 19 Nisan (2 Mayıs) — 98
17 — Köylü Hareketini Destekleme Üzerine Karar Tasarısı ... 104
18 — Sosyal - Demokrat Örgütler İçindeki İşçiler ve Aydınlar Arası İlişkiler Sorunu Üzerine Konuşma — 20 Nisan (3 Mayıs) — 106
19 — Sosyal - Demokrat Örgütler İçindeki İşçiler ve Aydınlar Arası İlişkiler Üzerine Karar Tasarısı 108
20 — Sosyal - Demokrat Örgütler İçindeki İşçiler ve Aydınlar Arası İlişkiler Konusundaki Kararın Tartışılması Sırasında Bir Müdahale — 22 Nisan (5 Mayıs) — 110
21 — Sosyal - Demokrat Örgütler İçindeki İşçiler ve Aydınlar Arası İlişkiler Konusundaki Kararın Tartışılması Usulü Üzerine Konuşma — 22 Nisan (5 Mayıs) 111
22 — Parti Tüzüğünün Tartışılması Sırasında Konuşma — 21 Nisan (4 Mayıs) 112
23 — Parti Tüzüğünün 9. Maddesinin Yazılışı Üzerine Konuşma — 21 Nisan (4 Mayıs) — 115
24 — Sosyalist Devrimcilerle Bir Anlaşma Konusunda Konuşma — 23 Nisan (6 Mayıs) 116
25 — Merkez Komitenin Çalışması Konusundaki Rapor Üzerine Konuşma — 25 Nisan (8 Mayıs) — 125
26 — Kongre Görüşmelerinin Yayımı Üzerine Karar 127
27 — Kafkaslar'daki Olaylar Üzerine Karar Tasarısı 128

BÖLÜM III : KONGRE SONRASI

1 — Rus Sosyal - Demokrat İşçi Partisi'nin Üçüncü Kongresi Hakkında Rapor 133
2 — Kongre Nasıl Oluşturuldu 139
3 — Üçüncü Kongre 142

KONGRE HAZIRLIĞI

EN AVANT

Российская Социал-демократическая Рабочая Партия

ВПЕРЕДЪ

Пролетарии всѣхъ странъ соединяйтесь!

№ 1 ЖЕНЕВА, 4 ЯНВАРЯ (22 ДЕКАБРЯ) 1905 г.

Самодержавіе и пролетаріатъ

Россія переживаетъ нынѣ свою послѣднюю революцію. Современное поколѣніе не должно ждать большихъ потрясеній политическаго характера. Большой гнетъ грозитъ обрушиться. Трудящіе классы сосредоточатъ силы въ ряды революціонныхъ пролетаріевъ, расчитывая безпощадно и открытымъ образомъ разбить безпомощныя попытки монархіи, вдохнуть жизнь въ мертвыя, изжившія себя учрежденія, удержать господство и тѣмъ продлить свое существованіе.

Всѣ классы населенія выйдутъ теперь, съ тѣмъ или другимъ оружіемъ въ рукахъ, на политическую арену. Борьба будетъ ожесточенная, ибо всѣ знаютъ, что ставка — свобода. Безпощадная истина предъявляется, безъ прикрасъ работать и размышлять заставляетъ, въ открытой борьбѣ и упорномъ напряженіи. Въ этой борьбѣ пролетаріатъ будетъ городской и пролетарской бѣдности тѣми рядами, какими привыкъ онъ выступать организованно и сознательно, въ полномъ вооруженіи и съ твердымъ сознаніемъ своихъ задачъ и своихъ силъ. Онъ не допуститъ, чтобы его вырвали изъ его рядовъ, чтобы его обманули, чтобы его заставили отказаться отъ своихъ завѣтныхъ цѣлей, отъ своихъ лозунговъ, отъ своихъ средствъ борьбы. Онъ будетъ бороться до конца, до полной побѣды, до полнаго разгрома своихъ враговъ, какъ бы ни старались они ослѣпить его своимъ блескомъ, какъ бы ни старались они запугать его своимъ могуществомъ, какъ бы ни старались они обмануть его своими обѣщаніями.

Пролетаріатъ не можетъ добровольно отказаться отъ своихъ завѣтныхъ цѣлей, отъ своихъ лозунговъ, отъ своихъ средствъ борьбы, ибо онъ знаетъ, что ни одинъ изъ этихъ лозунговъ, ни одно изъ этихъ средствъ борьбы не можетъ быть отнято у него безъ того, чтобы не превратить его въ безсильную, безправную, безоружную, безголосую массу, которая можетъ быть легко и безнаказанно раздавлена, которая можетъ быть сама лишь своимъ существованіемъ оскорбляетъ, но которой нѣтъ возможности оказать какое-либо серьезное сопротивленіе.

Пролетаріатъ не можетъ добровольно отказаться отъ своихъ завѣтныхъ цѣлей, ибо онъ знаетъ, что ни одна изъ этихъ цѣлей не можетъ быть достигнута безъ полнаго и окончательнаго разгрома всѣхъ тѣхъ силъ, которыя противятся ихъ осуществленію, которыя стремятся задержать ходъ развитія, которыя, наконецъ, ставятъ своей задачей возвратить назадъ, хотя бы на одинъ шагъ, ходъ развитія, ибо онъ знаетъ, что ни одна изъ этихъ цѣлей не можетъ быть достигнута безъ полнаго и окончательнаго разгрома всѣхъ тѣхъ силъ, которыя противятся ихъ осуществленію, которыя стремятся задержать ходъ развитія, которыя, наконецъ, ставятъ своей задачей возвратить назадъ, хотя бы на одинъ шагъ, ходъ развитія, ибо онъ знаетъ, что ни одинъ изъ этихъ лозунговъ, ни одно изъ этихъ средствъ борьбы не можетъ быть отнято у него безъ того, чтобы не превратить его въ безсильную, безправную, безоружную, безголосую массу, которая можетъ быть легко и безнаказанно раздавлена, которая можетъ быть сама лишь своимъ существованіемъ оскорбляетъ, но которой нѣтъ возможности оказать какое-либо серьезное сопротивленіе.

Пролетаріатъ не можетъ добровольно отказаться отъ своихъ завѣтныхъ цѣлей, отъ своихъ лозунговъ, отъ своихъ средствъ борьбы, ибо онъ знаетъ, что ни одинъ изъ этихъ лозунговъ, ни одно изъ этихъ средствъ борьбы не можетъ быть отнято у него безъ того, чтобы не превратить его въ безсильную, безправную, безоружную, безголосую массу, которая можетъ быть легко и безнаказанно раздавлена, которая можетъ быть сама лишь своимъ существованіемъ оскорбляетъ, но которой нѣтъ возможности оказать какое-либо серьезное сопротивленіе.

Пролетаріатъ не можетъ добровольно отказаться отъ своихъ завѣтныхъ цѣлей

A.A. BUGDANOV VE S.I. GUSEV'E MEKUP

11 Şubat 1905

Mektubunuzdan anlayabildiklerimle kesinlikle aynı fikirde olmadığım halde, değişikliklerinizi kabul ettiğimi dün telgrafla bildirdim. Ancak, bu geciktirmelerden öylesine usandım, sorularınız öylesine alaylıydı ki, üzerinde düşünmekten vazgeçtim; bari bir işe yarasalardı! Hiç olmazsa bu değişiklikler üzerinde gevezelik yerine Kongreye uyarıda, herhangi bir uyarıda bulunabilselerdi. Alay sözünü kullanmama şaşacaksınız. Ancak düşünün: İki ay önce tasarımı bütün Büro üyelerine gönderdim. İçlerinden biri bile bununla ilgilenmedi ya da tartışılmasını gerekli görmedi. Ve şimdi, telgrafla... hassas bir sorun: Aslında merkezdeki en yakın yoldaşlar arasında bile böyle ayrılık, böyle acemilik varken, biz örgütlenmeden, merkezileştirmeden söz ediyoruz ki insan bundan, nefret içinde tümüyle vazgeçmeyi düşünüyor. Şimdi Bundistlere bakın: Onlar merkezileştirme konusunda çok konuş-

mazlar, ancak her biri Merkeze haftada bir yazar ve böylece gerçekten bağlantı sağlanır. Bu bağlantıyı görmek için yalnızca onların Posledniye Izvestia'larını elinize almanız yeter. Oysa biz burada Vperyod'un altıncı sayısını yayınlarken, yayıncılarımızdan biri, (Rakhmetov) daha Vperyod için ya da onun hakkında bir tek satır yazmadı. Vperyod'un bir bildirisi ve ona bağlı işbirliği çağrısı metninin yayınından iki ay sonra biz burada onlardan birşey göremez, bir haber alamazken, halkımız, Moskova ve St. Petersburg'da genişletilmiş yazı kurulundan ve Çoğunluğun genç güçlerinden «sözediyor». Rus Komiteleri... (Kafkaslar, Nizhni-Novgorod, Güney ya da Volga Bölgesini söylemeksizin) Büro'yu doğru bir değerlendirme ile bir mit gibi düşünüyorlar. Çoğunluğun St. Petesburg Komitesi'nin bir menşevik grubuyla bir tür uzlaşma kurduğunu biz yabancılardan «işitirken», kendi adamlarımızdan tek bir kelime bile gelmedi. Bolşeviklerin böyle ahmakça, intihar gibi bir adım attıklarına inanmayı reddederiz. Her ne kadar bunun bir oldu-bitti olduğu şeklinde söylentiler varsa da, sosyal-demokratların bir konferansını ve bir blok kurulduğunu yabancılardan duyduğumuz halde, kendi örgütümüzden bir tek kelime gelmedi. Açıkca, çoğunluğun üyeleri tekrar kandırılmak istenmektedir.

Bizim tek gücümüz, tam içtenlik, dayanışma ve kesin saldırıdadır. Fakat sanırım bir «devrim» yapmamız halka önemsiz geldi. Şimdiye kadar olandan yüz kez daha fazla örgütlenmeye gereksinme duyulduğu bir zamanda, onlar paylarını bozgunculara satıyorlar. Bu, bildiri tasarısındaki değişiklik önerilerin-

den ve Kongrenin, «bağlılığın» bir temele oturduğu şeklindeki çağrısından (mektupta anlaşılmayacak şekilde üstü kapalı olarak ileri sürülmektedir) açıkca anlaşılmaktadır. Papasha, merkezlerin sözü edilmezse kongreye kimsenin gelmeyeceğini ekleyerek bu kelimeyi gerçekten kullanmaktadır. Şimdi baylar, eğer hareket biçiminiz bu ise bahse girebilirim ki hiçbir zaman bir kongreniz olmayacak, Merkez Komite ve Merkez Organın, bonapartistlerin etkisi altında kalmasından kurtulamayacaksınız. Merkez Örgütleri'ne karşı güvensizliğin ifade edildiği bir kongre toplamak, bu kongreyi Devrimci Büro adında (ki bu Parti tüzüğüne bakılırsa hayalidir ve var değildir.) toplamak ve dokuz bonapartistin yetkisiz haklarını tanımak, derneğe (ha! ha!) ve kongreye katılacak bonapartist organlar (yeni tasarlanan komiteler) kendimizi iptal yerine koymak ve saygı görme hakkını yitirmek demektir. Merkezler çağrılabilir, çağrılmalıdır fakat onları uyumlu hale sokmak için oy verme statüsü, tekrar ediyorum, deliliktir. Zaten merkezler, doğaldır ki, bizim kongremize gelmeyeceklerdir; fakat onlara yüzümüze tükürmeleri için neden bir başka şans verilsin? Bu gerçek bir ayıptır!

Ayrılığı açıklığa kavuşturalım, Vperyod taraftarlarını kongreye çağırıyoruz, Vperyod taraftarı bir parti kurmak istiyoruz, düzen bozucularla her türlü bağlantıyı kesiyoruz ve yine de bağlılık sözü tekrar tekrar söylenerek kafamıza sokuluyor;; Vperyod ve Iskra'nın ortak bir kongresi olanaklıymış gibi davranmamız isteniyor. Ne saçmalık! Kongrenin ilk günü ve ilk saati (eğer toplanırsa) bu saçmalığa son verecek-

tir fakat, kongre toplanana kadar bu aldatma bize tarifsiz zararlar verebilir.

Gerçekten bazan bolşeviklerin onda dokuzunun şekilci olduğunu düşünüyorum. Ya dışarıda gerçekten demir gibi bir örgüt için mücadele edenleri yeniden düzene koyacağız ve bu küçük fakat güçlü Parti ile bu çöreklenen canavarı, Yeni-Iskra karışımı unsurları yok edeceğiz, ya da davranışımızla rezil şekilciler olma yoluna girmeyi hakettiğimizi kanıtlayacağız. Büro'dan ve Vperyod'dan önce bağlılık, birlik ve sorunu çözümlemenin resmi, yani daha yüksek yöntemlerini korumak için elimizden geleni yaptığımızı halk nasıl olur da anlamaz? Fakat şimdi Vperyod ve Büro'dan sonra, ayrılık bir gerçektir. Bölünme gerçekleştirildikten sonra bizim maddi olarak çok daha zayıf olduğumuz ortaya çıktı. Gene de manevi gücümüzü, maddi güce dönüştürmeliyiz. Menşevikler daha çok paraya, daha çok yazın gücüne, daha çok ulaşım kolaylıklarına, daha çok yazı yazan görevlilere sahiptir. Bunu görmemek bağışlanmaz bir çocukluk olur. Kısır manevi temizliği ile övünen kurumuş, kanı çekilmiş ihtiyar bakirenin etki uyandıran görünüşünü dünyanın gözü önüne sermek istemiyorsak o zaman bir savaşa ve bir mücadele örgütüne gereksinme duyduğumuzu anlamalıyız. Yalnızca uzun bir mücadeleden sonra ve yalnızca kusursuz bir örgütün yardımı ile manevi gücümüzü maddi güce dönüştürebiliriz.

Fonlara ihtiyacımız var. Kongreyi Londra'da toplama planı büyük bir ahmaklıktır; çünkü normal masrafın iki katına malolur. Vperyod'un yayınlanmasını desteklemeliyiz, ki bu da onun uzun bir süre var ol-

ması demektir. Kongre basit bir iş, az kalabalık ve kısa olmalıdır. Bu kongre, mücadelenin örgütlenmesi içindir. Açıkcası, bu konuda hayaller besliyorsunuz.

Vperyod'da etkili olacak insanlara ihtiyacımız var. Biz buna yeterli değiliz. Rusya'da iki ya da üç adet sürekli yazı yazacak eleman bulamazsak Iskra'ya karşı bir mücadeleden sözetmeyi sürdürmek anlamsız olur. Aşırı bir şekilde, küçük kitap ve broşürlere ihtiyaç vardır.

Genç kuvvetlere ihtiyacımız var. Kazanılacak insanlar olmadığını söylemeye cesaret edeni derhal yere yıkarım. Rusya'da halk kalabalıktır; bütün yapmamız gereken, genç insanları, onları korkutmadan, yaygın olarak ve cesaretle, daha cesaretle ve daha yaygın olarak ve yine daha yaygın ve yine daha cesaretle toplamaktır. Bu bir mücadele zamanıdır. Gençlik -öğrenciler ve daha çok genç inşiler- mücadelenin oluşumunu kararlaştıracaklardır. Hareketsizlik, rütbeye saygı ve diğerleri gibi, eski alışkanlıklardan kurtulun. Gençliğin içinde yüzlerce Vperyod yanlısı çevreler kurun ve onları tüm güçleri ile çalışmaya özendirin. Komiteyi, genç insanları kabul ederek üç kat daha genişletin; yarım düzine ya da bir düzine alt-komiteler kurun; her onurlu ve enerjik insanı üyeliğe çağırın. Her alt-komitenin, kırtasiyecilikden kaçınarak broşürler yayınlamalarını sağlayın (bir hata yaparlarsa zarar gelmez; biz Vperyod'da bunları tatlılıkla düzeltiriz). Aşırı bir hızla bütün insanları devrimci inisiyatifle birleştirmeli ve onları harekete geçirmeliyiz. Bilgisizliklerinden korkmayın, tecrübesizliklerinden ve gelişmemişliklerinden

çekinmeyin. İlk başta onları örgütlendirmede ve faaliyete yöneltmede başarısızlığa uğrarsınız, onlar menşevikleri ve gaponları izleyecekler ve onların bu aşırı tecrübesizliği beş kat daha fazla zarar doğuracaktır. İkinci olarak olayların kendisi onlara özümüzü öğretecektir. Olaylar şimdiden herkese kesinlikle Vperyod ruhunu öğretiyor. Adaletleri ve iyi ifade edilmiş (hiyerarşik) komite saçmalıklarını geriye iten yüzlerce çevreyi mutlaka örgütlendirmeli, örgütlendirmeli ve yine örgütlendirmelisiniz. Bu mücadele zamanıdır. Ya, her tabakada devrimci sosyal-demokrat çalışmanın tüm yönleri için her yerde yeni, genç, dinç, enerjik mücadele örgütleri oluşturacaksınız, ya da komite bürokratlarının semavi tacını giyerek batacaksınız.

Ben, bunu Vperyod'da yazacağım ve kongrede bundan sözedeceğim. Fikir alış verişine çağırmak, bir düzine genç, taze işçi (ve diğer) çevresini, Yayın Kurulu ile doğrudan bağlantılı kılmaya çağırmak için, her ne kadar... her ne kadar aramızda söyleniyorsa da, sanırım bundan iki ay sonra, planda şu yada bu değişiklikleri kabul edip etmediğimi, telgrafla bildirmemi istediğiniz sürece bu cüretkar fikirlerin gerçekleştirileceği konusunda en küçük bir ümit bile beslememekteyim... peşin olarak söyleyeyim ki ben her şeyi kabul ederim. Kongreye kadar hoşçakalın.

LENİN

NOT : Vperyod'un Rusya'ya dağıtımını bütünüyle değiştirmeyi amaç edinmelisiniz. St. Petersburg'dan aboneler için yaygın bir propaganda yürütmelisiniz. Öğrencilerin ve özellikle işçilerin sayılar ve kendi adres-

lerine gönderilecek yüzlerce nüsha için abone olmalarını sağlayınız. Bu nedenle bu gibi zamanlarda korkuya kapılmak anlamsızdır. Polis bütün nüshaları önleyemez, miktarın yarısı ya da üçte biri, yerine varacaktır; ve bu büyük bir miktar tutar. Bu fikri herhangi bir gençlik çevresine öğütleyin; o, dışarıyla ilişki kuracak yüzlerce yol bulacaktır. Vperyod'a mektupların gönderilmesi için adresleri daha yaygın, elden geldiğince yaygın dağıtın.

İlk kez 1925'de Proletarskya Revolutsia Dergisi, Sayı : 4 (39)'da yayınlandı.

Elyazmasmaygun olarak basıldı.

ÜÇÜNCÜ PARTİ KONGRESİNİN TOPLANMASI

Vperyod'un Yayın Kurulu, Rus Bürosu'nun kişisel girişimiyle aynı duyguları paylaştığını ifade edebilir. En sonunda yurt dışındaki bonapartistlerin yarattığı durumdan, Parti çizgileri doğrultusunda bir çıkış yolu bulunmaya doğru ilk adım atıldı!

Parti Haberleri sütununda komitelerin Büro tarafından yayınlanan çağrılara nasıl istekle cevap verdiklerini gösteren raporlar yayınlıyoruz. Onların örnekleri, kendilerini RSDİP üyesi sayan kişiler, yada görüşleri ya da duygularıyla en azından ona yakın olanlar kadar, tüm olarak ya da tek tek gurup ya da örgütler tarafından da belki izlenebilir. Üçüncü kongre ilk kez, kuruluş (Parti tüzüğünde gösterildiği gibi) yöntemleri ve katılma kuralları önceden bilinen koşullarda toplanacaktır. Bu kuralların çoğunu tüm yoldaşlar oluştursun. Parti tüzüğünün, herkese kongreye başvurma olanağı verdiğini unutmasınlar (Bakın, Madde 10: «Partiyle ilgisi olan herhangi bir kişi

kadar, her Parti üyesi, Merkez Komite'ye, Merkez Örgütü'nün yayın kuruluna ya da Parti Kongresi'ne sunduğu herhangi bir yazının, asıl şekliyle gönderilmesini isteme hakkına sahiptir»). Bu olanaktan herkes derhal yararlansın. Vperyod'un Yayın Kurulu bu gibi yazıları, şimdi Kongrenin Örgütlenme Komitesi olarak kurulan Rusya Bürosu'na iletmeyi üzerine almıştır. Kongrede oy verme hakkı, tüzükte tanımlandığı gibi komite temsilcilerine ve önde gelen Parti örgütlerinin temsilcilerine verilmiştir. Ancak Örgütlenme Komitesi tam-hak statüsüne sahip olmayan Parti delegelerine bu hakkı verebileceği gibi, kongre kendisi herkesin görüşüne danışarak katılma hakkını genişletebilir. (Parti Tüzüğü, Madde 3; Fıkra 2: «Merkez Komite, birinci fıkrada öngörülen koşullara uygun olmayan örgütlerin delegelerini, görüşlerini almak üzere kongreye çağırmaya yetkilidir»; yani bu örgütler, yeterliliği kongreden bir yıl öncesine kadar onaylanmamış olanlardır.

Bu, Bonapartist Merkez Komite'nin ve Konsey'in arzusunun tersine komitelerin çoğunluğunca bir kongre toplanması konusunda Örgütlenme Komitesi'ne yönerge verildiğinde, böyle bir toplantıya uygun olarak Merkez Komite'nin haklarını devralacağını belirtmeden devam eder.)

Vperyod'un Yayın Kurulu, kongreye aşağıdaki deneme muhtırasını önerdi: 1 — Kongrenin kuruluşu (daimi tüzük, Örgütlenme Komitesi'nin raporu, tavsiye belgelerinin gözden geçirilmesi); 2 — Delegelerin raporları; 3 — Parti sorunları; 4 — Örgüte ait sorun; 5 — Devrime karşı takınılacak tavır; 6 — Devrim ama-

cıyla, devrimci - demokratlarla anlaşma; 7 — Liberallere karşı takınılacak tavır; 8 — Köylüler arasındaki çalışmalar ve devrimci köylü hareketin desteklenmesi; 9 — Kitle içindeki çalışma; 10 — Ajitasyon ve propagandanın geliştirilmesi; 11 — Görevlilerin seçimi.

Bütün Parti üyelerinin tasarı üzerinde çalışmalar ve bu diğer ana sorunlar konusunda karar ve raporlar (rapor için verilerin toplanması kadar) düzenlenmesine faal olarak katılmaları, kongrenin başarısı için somut olarak esastır. Parti ilkelerinin taraftarlarını, biran önce bu işe başlamaya çağırırız. Parti bunalımlarının yıkım ve sıkıntılarıyla şu ya da bu yoldan ilgili olan herkes, çözüm yolu ile ilgili kendi görüş ve deneylerini kısa bir şekilde bildirerek kongreye yardımcı olabilir. Parti'de ya da Parti'ye bağlı bir örgütte çalışmış herkes, örgüt sorunlarının değişik yönlerini çözümlemek için, kişisel deneye dayalı çok değerli bilgiler verebilir.

Bebel, Lenin'e, Iskra taraftarları ile Vperyod taraftarları arasında hakemlik yapmayı önermiştir. Lenin, ne kendisi, ne de bildiği başka bir Vperyod taraftarının tüm Parti'yi bağlayacak bir hareket yapma hakkına sahip olmadığını ve Bebel'in önerisinin Rusya Bürosu tarafından toplanan Parti kongresine sunulması gerektiği yönünde cevap verdi. Kongrenin bu öneriyi, Parti bunalımları maddesi içine alacağını sanırız.

(Yazılan yazılar; çalışmanın yer ve zamanını, söz konusu örgütün üyelik durumunu, işçi ve aydınların sayısı; aralarındaki ilişkiler, yazılı tüzüğe gerek olup olmadığı, özerklik sınırlarını kullanmak için sabit ku-

rallara gereksinme duyulup duyulmadığı; duyuluyorsa ne ölçüye kadar gereksinme duyulduğu ve Parti'yle ilgili ve ona ait guruplar arasında işbölümü; üyeliğe kabul ve üyelikten çıkarma, seçim ilkesi, propagandist guruplarına, ajitasyon guruplarına, örgütçülere, eyalet ve fabrika çevrelerine, yayın komitelerine, teknik komiteler vb. karşı davranış biçimini de kapsamalıdır.)

Vperyod Yayın Kurulu, şimdiden köylüler ve askerler arasındaki çalışma konusunda bazı veriler almıştır. Üyeleri tarafından propaganda, ajitasyon ve örgütlenme alanında elde edilen bilgilerin bir özeti üzerinde sisteml bir şekilde çalışan bir gurup tarafımızdan bilinmektedir ve kongre için bir rapor hazırlanmaktadır. Belli bir büyük şehirde Yahudilere karşı düzenlenen bir katliam olayında silahlı direnme için yüzlerce işçiyi örgütlendirmeye yardımcı olan bir yoldaşımız tarafından bir rapor ve askeri eğitim görmüş bir başka yoldaş tarafından da, sokak mücadelesi konusunda başka bir rapor bize verilmiştir. Olabildiğince çok sayıda yoldaşın biran önce böyle bir işe koyulması büyük önem taşımaktadır.

Parti sorunları, yazılarımızda en küçük noktalarına kadar açığa kavuşturulmuştur. Bu konudaki tartışmalar çok uzun zaman alamaz ve almamalıdır. Kongrenin ana ruhu, devrimci hareketimizin büyük kıpırdanışı ile ortaya çıkan yeni örgütlenme ve yöntem sorunları olmalıdır. Bu sorunların çözümünde, harekete herhangi bir şekilde katılan bütün sosyal - demokratların ortak deneyleri çok yararlı olacaktır. Bu bilgileri, olabildiğince kısa sürede bir araya getirmeli ve kongrede tartışılmasını olanaklı kılmalıyız.

O zaman yoldaşlar, haydi iş başına! Sosyal - demokrat işçi sınıfı harekitini benimseyen herkes, kongreye faal olarak yardım etmek için harekete geçsin. O zaman Parti; Rus halkının melun düşmanının üzerinden, zafere yönelen, büyük Rus Devrimine faal olarak katılma yolunda Parti, geçici aşağılanma ve zayıflatılma döneminden hemen sıyrılıp çıkacaktır.

Vperyod, No. 8
Şubat 28 (15) 1905

Vperyod'daki metne uygun olarak basıldı.

RUSYA'DAKİ ÖRGÜTLERE MEKTUP

28 Şubat 1905

Sayın Yoldaşlar,

St. Petersburg, Tula, Moskova, Kuzey, Nizhni-Novgorod, Kafkaslar ve Odessa'da kongre ilan edildiği haberini şimdi aldık; doğal olarak diğer bölgeler de aynı şeyi yapacaklardır. Merkez Komite'nin, kongre için kayıtlara devam ettiği belirtiliyor. Doğaldır ki, Merkez Komite'ye şimdi kimse kanmayacaktır. Herkes çağrıldığından, herkes kendisinin kongreye katılacağını söylüyor, ancak kongreyi toplantıya çağıran yalnızca ve tek başına Büro'dur. Neden Merkez Komite'ye en küçük bir güven kalmadığını sormak gereksizdir (Hatta onun lehinde yükselen birkaç tamamen yalıtılmış oy bile derhal geri alındı). Merkez Komite'nin insanları aldattığını ve siyaset adamlarıyla oynadığını herkes anlamaktadır.

Kongre hazırlıklarının hemen başlaması ve eyalet, propaganda ve fabrika çevreleri, kısaca hepsini ve özellikle işçi çevrelerini içeren bütün çevreler arasındaki işbirliğini kaydetmek için zahmetli çabaların yapılması son derece önemlidir. Bundan, bugün çıkan 8 sayılı Vperyod'da da sözetmekteyiz. İşçilerin kongreye katılmalarını sağlamak çok yararlıdır. (Görüşümüze göre danışma görüşü esasına göre katılmada, olabildiği kadar serbestçe uzlaşılmalıdır. Böylece bu, yalnızca bir fon sorunudur. Karamsarlığı atın. Bir delegenin harcamalarını karşılamak için 150'den 200 rubleye kadar para toplayacak işçiler bulunabileceğine, aynı amaçla aydınlar arasında özel bağışta bulunanlar olabileceğine aklımız yattı.)

Önemli sorunlar kongrede tartışılacaktır. Örgüt, merkez dışı örgütlere karşı davranış biçimi, devrim, işçilerin silahlanması (dinamit tezgahlarının kurulması), bir ayaklanma için sosyalist - devrimcilerle anlaşma, devrimci köylü hareketinin desteklenmesi ve birçok başka sorun. Kümeler ve köylüler arasındaki çalışmalar konusunda raporlar çok büyük önem taşımaktadır. Kongre için subaylar, öğrenciler ve diğerleri ile bağlantılardan en iyi biçimde yararlanın. Kongreden; Lenin'in formüle ettiği birinci maddenin, Martov'unkilerin tüzüğünün değiştirilmesi, Parti ve Parti ile bağlantılı örgütlerin haklarının genişletilmesi istenecektir. Bu, devrimci demokrasinin birçok unsurlarını kapsayacaktır. Tek tek herkes, kongre için son derece faal olarak hazırlanmalıdır.

Yürekten selamlar, LENİN.

St. Petersburg, değişik eyaletlerde yapılan işçi toplantılarının tutanaklarının nüshalarını bize göndermeye başladı; örnek alınması gereken bir davranış. İşçilerin kendilerinin Vperyod'a yazmaları ve yazmaya devam etmeleri bizim en içten arzumuzdur.

İlk kez 1926'da «Lenin'in Yazıları 5»de yayınlandı.

Elyazmasına uygun olarak basıldı.

TÜZÜKTEKİ MERKEZLERİ İLGİLENDİREN MADDENİN DEĞİŞTİRİLMESİ

Çoğunluğun Komiteler Bürosu da dahil olmak üzere, Rusya'da çalışan yoldaşların birçoğu, Rusya'da tek bir merkez için hareket etmektedirler.

Böyle bir yenileşme aslında ne demektir? Bu eğilimde açıkca ifade edilen fikir, Rusya'da faal olan yoldaşların, tek bir merkeze egemen olmalarıdır. Bunun gerçekleşmesi bütünüyle, Merkezin üyelerini seçecek olan kongrenin arzusuna bağlıdır.

Sonuç olarak bu nokta konusunda konuşacak ya da tartışacak birşey yoktur.

Ancak, biraz daha ilerlersek, Merkez Organ ile Merkez Komite'nin ilişkisi ne olacaktır? Bir söylentiye göre, Merkez Organ, Merkez Komite tarafından atanan bir komisyon olmalıdır, Merkez Organ Yayın Kurulu'nun üyelerinden bir ya da ikisi, azınlık bir bölüm, Merkez Komite'nin bir bölümü olarak yer alabilir. O za-

man Merkez Komite'nin bu yabancı bölümünün, çalışmaya ne şekilde katılacağı sorunu ortaya çıkmaktadır. Merkez Komite'nin çalışmalarına gerçek olarak katkıda bulunmanın haberleşme ile yapılabileceği fikri gerçekten ütopiktir ve ciddi olarak tavsiye edilemez.

Yurt dışında çalışanların en eksik haberleri, herşey olup bittikten sonra öğrenmeleri ve böylece saf iki yüzlülükle ya da önemli gibi görünmek için kişinin yurt dışından «karar almaya katılmaktan söz etmesi, yalnızca büyük zorlukla ve olağanüstü çaba, mücadele, tartışma ve sıkıntı pahasına olmaktadır.»

Ve böylece seçim yapılmalıdır: Ya yurt dışında belirli aralıklarla toplanmak için, yurt dışında yaşayan Merkez Komite üyeleri Parti tüzüğünde, (diğer anlaşmalar geçersiz olarak) tüm Merkez Komite için hazırlık sağlamalıdır, ki bu durumda beş kez toplanan ve çalışmaya yalnızca genel önergeler veren bir kuruluş olacaktır; ya da Merkez Komite, ülke dışı unsurlar olmadan Rusya'da toplanacak ve tüm sorunu burada çözümleyecektir. Bu durumda ülke dışı unsurlar açıkca hayali olarak ve ismen Merkez Komite üyesi olarak Listede görünecektir. Gerçekte genel sorunları kararlaştırmada bu üyenin sözü olmaz. Bu koşullar altında Merkez Komitede «Yurt dışından üyeler» mevkiini (hizmetsiz, maaşlı memuriyet diyebilir miyiz?) doldurmak için herhangi bir kişinin bulunup bulunmayacağı konusunda şüpheye düşmek serbesttir.

Bir diğer (ve olabilecek en son) varsayım: Merkez Komite'nin yalnızca Rusya'da çalışan yoldaşlardan

oluşması ve tek bir merkez oluşturması. Yalnızca böyle bir merkezi örgüt, gerçekten tek bir Rus merkezi olacaktır. Bu örgüt, ülke dışındaki işler için büro kurar. Gerçek uygulamada ise bu büro bağımsız bir merkez olacaktır. Merkez Organ'ın Yazı Kurulu'nun durumunu ele alırsak burada, açıkca tam bir kurula ihtiyacımız olacak ki bu uzun bir çalışma ile şekillenecek, ekip kurulacak ve düzene girecektir (İkinci Kongre'den sonra yeni bir Merkez Organ oluşturmak Rusya'da gösterilen karşı koyulmaz ilgi). Uygulama- ve tehlikeli genel parti sorunlarını çözmek için bütün Rüsya'da gösterilen karşı koyulmaz ilgi). Uygulamada bu kurul haftalık yayını bağımsızca yayınlayacaktır. Bu takdirde, Rusya'daki Merkez Komite altı ayda bir (ya da 18 ayda bir) «konferans» toplayarak ya da belirli bazı Merkez Komite üyelerinin «raporu» ile basın - yayın işinin nasıl yönetildiğini denetleme olanağı bulacaktır. Ama böyle bir «konferans»ın «konsey»-den ne farkı vardır? Uygulamada bu yabancı kurul, yurt dışında yüzlerce parti üyesi arasında ajitasyonu yönetecek ve görevlileri eğitecektir(konferanslar, toplantılar). Merkez Komite maddi olarak, gerçek şekilde bu işi yönetmeye, gerçekten Dışişler Kurulunun bu işi yönetmeye gücü olmayacaktır. Onu yöneten kişilerle seyrek konferanslar yolu dışında, fiziki olarak kurulun çalışmasına katılamayacaktır. Burada gene bu konferanslar, Konseyden ne şekilde farklı olacaktır?-

Özetlersek; bu durumda, uygulamada, «tek bir» merkez, ya bir mit olacak, ya da haklı olarak ve kaçınılmaz biçimde alaya alınarak «Üçlü Merkez» diye

adlandırılan şimdiki sisteme dönüşecektir. Gerçek durumda ve uygulamada çalışmanın özelliğindeki farklılıklar kadar, coğrafi ve politik koşullardaki farklılıklar, Parti'nin daima en yüksek konseyi rolünü oynayacak olan, zaman zaman «konferanslarla» biraraya gelen iki merkeze kaçınılmaz ve sakınılmaz bir şekilde gereksinme duyacak ve (mutlakiyet yıkılana kadar) gereksinme duymaya devam edecektir. Yurt dışındaki insanlara karşı reaksiyonun, Rusya'dakilerin genel haykırışlarına yol açması oldukça anlamlıdır: Kahrolsun yurt dışındakiler! Kahrolsun iki merkez! Bu reaksiyon meşru ve takdire değerdir; çünkü bu İkinci Kongre'den beri Parti'nin gücünün ve Parti bilincinin korkunç gelişmesini göstermektedir. Bu reaksiyon Parti'miz tarafından atılan yadsınmaz bir ileri adımdır. Ancak kelimelerin çekiciliği ile yolumuzdan şaşmamalıyız; hareketin «ruhu»nu, «yurt dışındaki arkadaşlara» gücenme şekline dönüştürmemeliyiz. Hiçbir parti örgütü kızgınlık üzerine kurulamaz. Hiçbir şey, kısa ve basit «tek merkez» kuralını koymaktan kolay değildir. Fakat böyle bir karar bizi, Rusya ve ülke dışındaki çalışmanın farklı işlevlerini gerçekten (yalnızca kağıt üzerinde değil) biraraya getirmek için yöntemler bulma sorununun çözümüne yaklaştırmaz.

Şubat 1905'de yazıldı.
İlk kez 1926'da «Lenin'in Yazıları 5»de yayınlandı.

Elyazmasına uygun olarak basıldı.

A N K E T
— Üçüncü Parti Kongresi İçin —

Parti'nin Üçüncü Kongre'sinin toplanması karşısında bazı yoldaşlar, fiili işçiler, aşağıdaki metni yayınlamamızı bizden istediler:

Kongrede örgütlenme sorunu konusundaki gelecek tartışmada, Rusya dışında çalışan, olabildiğince büyük sayıda yoldaşın öğüt ve görüşlerinin görüşülmesi ve tartışılması son derece arzu edilir birşeydir. Öyleyse, bu gibi herkes görüşlerini açıklasın ve aşağıdaki sorulara cevap versin. Her delegenin, yoldaş kitlesinin deneylerinden yarar sağlayabilmesi için Vperyod'un Yayın Kurulu bunları toplayacak ve kongreye iletecektir. Kongrenin kararlarının formüllendirilmesi ve yeni tüzük taslağı hazırlanması amacıyla açığa kavuşturulması gereken sorular yaklaşık olarak aşağıdadır:

1 — Çalışmanın yeri, zamanı ve süresi, 2 — Komite üyesi ya da komite elemanı olarak çalışıp çalışmadığı, eğere çalışıyorsa hangisinde, fabrika çevresin-

de vb. 3 — Bildiğiniz kadarıyla, komitelerin her birinde ya da komite dallarında, örgütlenme guruplarında vb. üyelik durumu nedir? Her birinde kaç işçi, kaç aydın vardır? 4 — Çevreden komiteye üye çağırmakla amaçlanan uygulama neydi? Çevredeki normal çalışma süresini verebilir misiniz? Üyeliğe çağırmakdan vb. dolayı herhangi bir hoşnutsuzluk var mıdır? Cevaplarınızda İkinci Kongreden önceki dönem konusunda ayrıntılı bilgi özellikle rica edilir. 5 — Çalıştığınız bölgede bütün olarak kaç Parti örgütü, gurubu, çevresi vb. vardır? Her gurubu, üye sayısını, işlevlerini vb. sıralayınız. 6 — Parti gurubu sayılmayan, ancak Parti'ye yakın olan herhangi bir gurup (örgüt, çevre vb.) var mıydı? 7 — Merkez dışı çevre (ve dışsal çevrelerin değişik çeşitleri) ve komite, bağlantıyı nasıl kurmaktaydı? Bu bağlantı şekilleri üyelere yeterli gelmekte miydi? 8 — Seçim esasının olanaklı ve arzu edilir olduğunu düşünüyor musunuz? Düşünmüyorsanız neden? Eğer düşünüyorsanız ne şekilde? Lütfen, seçim hakkının hangi guruplara uygulanması gerektiğini açık olarak belirtiniz. 9 — Komitelerin (gurupların, çevrelerin, örgütlerin vb.) işçi komiteleri ve aydın komiteleri olarak ayrılmalarını uygun bulur musunuz; bulmazsanız neden? Bulursanız lütfen ne şekilde bir ayırımın arzu edilir olduğunu belirtiniz. 10 — Komite Merkezi yönetici bir gurup seçti mi; seçtiyse nasıl? Ne kadar parayla kontrol edildi? İşe başlamasını yeterli buluyor musunuz? 12 — Yerel örgütleri (komite ve diğerleri) ilgilendiren kuralların Parti tüzüğüne alınmasını yararlı buluyor musunuz? Eğer buluyorsanız, lütfen hangi kurallar olduklarını belirtiniz. 13 — Par-

ti tüzüğünün komite ve diğer örgütlere üye alma ve çıkarma konusunda Merkez Komite'nin kesin haklarını belirlemesini uygun bulur musunuz? Merkez Komite'nin kesin hakları neler olmalıdır? 14 — Özel kurallar koyarak yerel komitelerin özyönetimlerini korumak arzu edilir birşey midir? Eğer böyleyse ne gibi kurallar? 15 — Üyesi olduğunuz komite, gurup, çevre vb. ne kadar arayla toplandı? Mümkünse çalışma döneminizdeki toplantıları sıralayınız; değilse yuvarlak bir tahmin veriniz. Sık toplantılar tertiplemekte herhangi bir güçlük oldu mu? Size göre her ay yapılması gereken ve mümkün olan ortalama toplantı sayısı nedir ve katılanların sayısı ne olmalıdır?

Şubat 1905'de yazıldı.
İlk kez 1926'da «Lenin'in Yazıları 5»de basıldı.

Elyazmasına uygun olarak basıldı.

SONSUZ BAHANELER

Iskra ve söz edildiği gibi Konsey, kongrenin toplanması konusunda, kaçamak yapma, bahane ve geciktirme taktiklerini sürdürmektedir. Plekhanov, kongrenin Konsey tarafından toplantıya çağrılacağı ve böyle toplanmayan herhangi bir kongrenin yasadışı olacağı iddiasını ısrarla tekrar ederek resmi bir oturum yapmaya çalışmaktadır. Bu tartışma öyle tek yanlı ve çıkarcıdır ki insan, «yabani tavşana ayının kulağının bir parçasını vermeye» (*); Plekhanov'a, Parti Tüzüğü ve Parti yasalarının çok titizce icrası için bir madalya vermeye kalkabilir. Diyalektiğin bu çok şerefli savunucusuna alçak gönüllülükle bir soru sormak isteriz. Konsey mi Parti için yoksa, Parti mi Konsey için vardır? Konsey Parti tarafından kontrol edilebilir ve ona karşı sorumlu mudur, yoksa Parti mi Konseye karşı sorumludur? Daha yüksek bir organ için uyulması zorunlu disiplin, daha düşük bir organ için uyulması zo-

(*) **Kinaye, Krylov'in «Yabani Tavşan ve Av» Fablındadır.**

runlu disiplini yok eder mi? Konunun uyanık yürütücüsü bu konuda Parti'nin İkinci Kongresinde yaptığı tartışmaları hatırlamaya çalışacak mıdır?

Tüzüğümüze göre; Konsey salt çoğunluğun onayı halinde kongreyi toplamaya zorunludur. Konsey görevini yapmaktan bilerek kaçınırsa Parti ne yapar? Alman Sosyal - Demokrat Partisi'nin Tüzüğü, bu soruya doğrudan doğruya cevap verir; şöyle ki, böyle bir durumda kongre, Parti'nin en yüksek idari organı tarafından değil ondan bağımsız olan özel bir kontrol komitesi tarafından toplantıya çağrılır. Bizim tüzüğümüz bu soruya kesinlikle cevap vermemektedir. Yeni Iskra'daki dostlarımıza sorarız; bu, sorun çözülmez mi demektir? Parti, sorumluluklarını bilerek yerine getirmezse, ortadan kalkacak, yerine Konsey mi geçecek demektir? Parti Konsey için bu mu demektir?

Bunun böyle olmadığını, Partinin, tüzüğünün görevlileri tarafından uygulanmasını sağlaması gerektiğini, bunu yapmanın yalnızca sözle eleştirmek değil, fiili olarak düzeltmek demek olduğunu söyleme cesaretini gösteririz. Görevlilerin kendilerine emanet edilen görevleri yerine getirmelerini başarıyla sağlamaktan âciz kalırlarsa, politik bakımdan özgür yurttaşın gözünde değersizdir. Görevlilerin kendilerine emanet edilen görevleri yerine getirmelerini başarıyla sağlamaktan âciz kalırlarsa, Parti üyelerinin gözünde değersizdir. Konsey komitelerin temsilcisidir. Komiteler, bu kuruluştan, görevleri ona emanet edenlere karşı görevlerini yerine getirmesini istemekle yükümlüdür. Kongrenin toplanması için bürolarını kurarak komitelerin yapabilecekleri tek şey budur; ve komitelerin

yaptığı da budur; esas Parti yükümlülüklerinin bilincinde iseler yapmak zorunda oldukları budur.

Onurlu yoldaş Plekhanov acaba bu sözün doğruluğunu yadsımaya çalışacak mıdır? Dünyada belirli parti organının, parti kongresinin toplanmayı reddetmesiyle karşılaştıklarında, üyeleri bizim komitelerimiz gibi hareket etmekten kaçınmış olan herhangi bir sosyal - demokrat partinin ismini vermeyi deneyebilir mi? Seni denemeye davet ediyoruz Yoldaş Plekhanov.

Şimdi ikinci soruna, Konseyimizin kongreyi toplantıya çağırma konusunda Parti görevlerini yapmaktan gerçekten kaçınıp kaçınmadığına geçelim. Hâlâ tüzükteki görevlerden başka... görevi olduğundan, bu yalnızca resmi bir sorun değildir... (*)

1905 Mart başında yazıldı.
İlk kez 1930'da «Lenin'in Yazıları 15»de basıldı.

Elyazmasına uygun olarak basıldı.

(*) Esas metin burada kesilir.

PARTİ PROGRAMININ GEÇMİŞİ ÜZERİNE

Program taslağının tarafımdan yazılmadığında ısrar ederek, üstü - kapalı sözler, azarlama ve sitemler şeklinde, sorun konusunda çatışmalarımızı ilk kez ortaya getiren Plekhanov'dur. Yazık ki, o bu çatışmaları açıklamamakta; ancak kendisini, sert olduğu halde belirsiz ve soruşturulamaz bir konuşmaya, bir dedikoduya hapsetmektedir. Öyleyse, meslektaşımın Plekhanov'a karşı olan makalesine, program taslağının tartışılması sırasındaki çatışmalarımızı ilgilendiren belgeli kanıtlarım olduğunu ve bu dökümanları, olanaklar elverdiğinde yayınlayacağımı eklemeliyim. O zaman okuyucular; 1 — Plekhanov'un «Yapmak Gereken Ne»den dolayı ilişkilerimizin soğuduğu iddiasının kesinlikle doğru olmadığını; ilişkilerin soğuduğunu, çünkü program konusundaki çatışmada, Altılar Kurulu'nun ikiye bölündüğünü; 2 — Büyük ölçüde endüstrinin, küçük ölçüde endüstrinin yerini alması tezini savunduğumu ve bunu programa aldığımı Plekhanov'un kendisini, meşhur «aşağı yukarı» cinsinden

kaypak ifadelere hapsettiğini; 3 — Parti'mizin sınıf karakteriyle ilgili bölümde «zahmet çeken ve sömürülen kitleler» yerine «proletarya» ifadesinin konmasını savunduğumu; 4 — Kuruldaki altı kişi içinde ben ve taraftarlarım, taslağında Parti'mizin proleter özelliğini yeter derecede açıklıkla ortaya koymadığından dolayı kendisini eleştirdiğimiz zaman Plekhanov'un, benim de Parti'nin proleter özelliğini Martynov gibi anladığım şeklinde karşı bir suçlama ile kaçamak bir cevap verdiğini göreceklerdir.

Vperyod , Sayı : 11
23 (10) Mart 1905

Vperyod'daki metne uygun olarak basıldı.

TARIM PROGRAMIMIZ ÜZERİNE
(ÜÇÜNCÜ KONGREYE BİR MEKTUP)

Günden güne büyüyen ve güç kazanan yeni köylü hareketi, tarım programımız sorununu yeniden ortaya çıkarmaktadır. Bu programdaki temel ilke tabii ki tartışmalara ve görüş ayrılıklarına neden olamaz. Proletarya partisi, köylü hareketini desteklemelidir. Hiçbir zaman köylülerin devrimci atılımına karşı şimdiki ağalık sistemini savunmayacaktır. Ancak aynı zamanda kırsal bölgelerde sınıf mücadelesini ilerletmek için ve mücadeleye politik bilinç vermek için uğraşacaktır. Sanırım ki bu ilkeler tüm Sosyal - Demokratlarca paylaşılmaktadır. Görüş yalnızca; ilkeyi uygulama alanına koyunca, şimdiki amaçlara ulaşmak için onları bir program içinde biçimlendirmeye gelince bölünmektedir.

Gerçek, teorik farklılıkların en iyi hakemidir ve devrimci olayların hızlı ilerleyişinin, sosyal - demokratik hareketteki tarım sorunu konusundaki bu farklılıkları ortadan kaldıracağına güveniyorum. Toprak

reformu planlarının tüm yöntemleri için proje tüccarlığı yapmaya göz yummanın bizim işimiz olmadığını, ya da proletarya ile bağlarımızı güçlendirmemiz gerektiğini ve ancak köylü mülk sahiplerinin mülkiyete ait eğilimlerini gözden kaçırmadan -devrim hızla ilerledikçe proletarya'ya tersliği daha hızla ve sert olarak açığa çıkacak eğilimler- köylü hareketini desteklememiz gerektiğini kimse kolayca yadsıyamaz.

Oysa şimdiki devrimci güç, bütünüyle kesin ve somut bir slogana gereksinme duymaktadır. Bu slogan, devrimci köylü komitelerin kurulması olmalıdır ve Parti'mizin tarım programı oldukça doğru olarak bunu ileri götürmüştür. Köylü hareketinde büyük ölçüde bilgisizlik ve gerilik vardır; ve bu nedenle herhangi bir şekilde hayal görmek, son derece tehlikeli olur. Köylülerin bilgisizliği ilk başta hareketin politik yönünü kavrayamamalarıyla ortaya çıkmıştır. Örneğin, devletin tüm politik yapısında köklü demokratik değişiklikler olmadan; toprak mülkiyetinin yaygınlaştırılmasının, yönetimde sürekli bir ilerleme kaydetmenin kesinlikle olanaksızlığını anlamamaktadırlar. Köylünün toprağa ihtiyacı vardır ve devrimci duygusu, içgüdüsü, ilkel demokrasi duygusu, kendini ağanın toprağına elkoymaktan başka bir biçimde gösteremez. Doğaldır ki, kimse bunu tartışmaya kalkışmayacaktır. Sosyalist-devrimciler, köylünün bu belirsiz arzularını sınıf bakış açısından incelemek yerine bunun oraya varmasına izin vermektedirler. Böyle bir incelemeye dayanarak sosyal - demokratlar, ellerinden alınan toprakların geri verilmesini istemekten öte herhangi bir sorunun üzerine güçlü olarak gitmenin köylüler için güçlükle

mümkün olacağını, çünkü böyle bir tarım reformunun sınırları aşıldığı zaman kır proletaryası ile girişimci Rus köylüsü arasındaki zıtlık her zamankinden daha çok kendini ortaya koyacağını bilirler. Sosyal - Demokratların, doğal olarak, devrimci köylülerin ağaya son darbeyi yapıştırmalarına ve tüm toprağı ondan almalarına itirazları yoktur; ancak, onlar proleter bir program içinde maceracılığa girişemezler, mülk sahiplerine karşı sınıf mücadelesinin, toprak mülkiyeti sistemindeki değişikliklerin (bu değişikler demokratik olsa bile) iyimser ümitleri tarafından, yalnızca mülk sahipleri kategorileri ya da sınıflarını karıştıracakmış gibi, göz önünden kaçırılmasına izin veremezler.

Bir yandan, belki devrimci dişlerini gösterir diye geçici müttefikini, dikkatlice gözlem altında tutarak, program konusundaki değişik açıklamalar, elkonulan toprakların bir engel değil, «ileriye açılan bir kapı» olduğunu ve proletarya'nın devam edecek ilerlemesinde köylülere destek olacağını söylerken, şimdiye kadar programımız elkonulan toprakların geri verilmesini içermiştir. Şimdi devrimci olaylar karşısında doğal olarak, tam programın açıklamalarından, böyle bir yöntem açıklaması aktarmanın daha uygun olup olmayacağı sorusu çıkmaktadır. Her şeyden önce, bir açıklama kesinlikle şu ya da bu sosyal - demokratın kişisel görüşlerini ifade ederken, program, Parti'nin sosyal - demokrasi görüşlerinin genel, resmi ifadesidir. Öyleyse programa, bu sorundaki politikamızın daha genel bir ifadesini koymak ve belirli ölçülerle ve örneğin el konulan topraklar gibi ayrı isteklerle ince in-

ce işlenmesini açıklamalara bırakmak daha akıllıca olmaz mı?

Düşüncemi açıklamak için programımızda ilgili yerin nasıl yazılması gerektiğini belirteceğim (RSDİP herşeyin üstünde...) : «4 — Feodal sistemin kalıntılarını ortadan kaldırmak, kırsal ilişkileri genel olarak demokratik yollardan, köylülerin toprak parçasını geliştirmek için hatta ağalardan toprakları almaya kadar devrimci önlemler almak amacıyla devrimci köylü komiteleri kurulmasını ister. Aynı zamanda kır proletaryasının bağımsız örgütlenmesini ve bağımsız çıkarlarını savunurken, tüm devrimci - demokratik yükümlülüklerinde, Sosyal - Demokrasi, köylüleri destekleyecektir.»

Önerilen formül, şimdiye kadar genellikle açıklamalarda ince ince işlenenleri programa koymakta ve elkonulan toprakları programdan bunlara aktarmaktadır. Böyle bir değişiklik programa proleter durumun bağımsız, belirli özelliğini daha açıklıkla ortaya koyma yararını sağlar. Ve böyle önemli bir sorunda açıklık, yayın zorluklarına göre daha ağır basar (kesin bir istek yerine, genellikle eleştirilerde yer alan açıklamaların programa alınması gibi; şu tip açıklamaların tesadüfen programımızda bulunduğundan söz edebiliriz; örneğin, polis vesayeti ile bürokrasiyi birleştirmeye meyleden reformlarla mücadele maddesini kıyaslayın). Bunun bir diğer yararı da programın bir kez ve sürekli sosyal - demokratların köylülere, elkonulan toprakların ötesine gidemeyeceklerini ve gitmemeleri gerektiğini söylediklerini öne süren anlamsız fikri değiştirmesidir. Programın açıklıkla formül-

lendirilmesi ile bu fikri ortadan kaldırmalıyız ve bunu eleştirilerde açıklamamız zorunlu değildir. Önerilen formülde toprağı kamulaştırmak için hiçbir somut yöntemden söz edilmemesi durumu, bir kusur olarak görülebilir. Dikkatli konuşursak bu bir kusur mudur?

Tarım sorunu konusunda yazı yazan Sosyal - Demokratlar, tarım reformunun ana önleminin -toprağın kamulaştırılması- polis yönetimindeki bir devlette kesinlikle yanlış anlaşılacağından ve yalnızca hareketin sınıf özelliğini gözden uzaklaştırmaya yarayacağından dolayı, bu konuda kendimizi proje tüccarlığı ile meşgul etmenin bize ne kadar uygun düşeceğini tekrar tekrar belirttiler. Tarımsal ilişkilerin değiştirilmesi için alınacak önlemler şimdilik, kapitalist sistemde kamulaştırmaya yalnızca bir yaklaşma olacaktır; bunlar yalnızca kısmi önlemler, alınabilecek önlemlerin yalnızca birkaçı olacaktır. Yani sosyal - demokrasinin her ne biçimde olursa olsun kendini bağlamaya niyetli olmadığı önlemlerdir. Şu anda sosyal - demokratlar kamulaştırmaya karşıdırlar ve hatta sosyal - devrimciler de eleştirimizin etkisiyle bu konuda daha dikkatli olma durumuna gelmişlerdir (Program taslaklarını, önceki «ateşlilikleriyle» kıyaslayın).

Ancak sorun şudur; devrimci hareket bizi demokratik cumhuriyete götürmektedir ki bu, sürekli ordunun ortadan kaldırılması vb. ile bizim ivedi isteklerimizden birini oluşturmaktadır.

Demokratik cumhuriyette silahlanmış bir halkla ve cumhuriyet özelliğine uygun diğer önlemlerin gerçekleştirilmesi ile, sosyal - demokrasi toprağın kamulaştırılmasından vazgeçemez ve böylece bu sorunda

elleri kolları bağlı kalır. Böylece önerdiğim formüldeki kusur yalnızca görünüştedir. Gerçekten devrimimizin uygun gelişmesi halinde ona, mümkün ya da gerekli olabilecek «devrimci - demokratik» önlemler için geniş alan bırakırken bu formül şu an için uyumlu bir sınıf sloganı sağlamaktadır. Gerçekte olduğu kadar şu anda köylü ayaklanmasının kesin zaferi beklenirken, devrimci bir slogan, köylü ile ağa arasındaki zıtlığı kesinlikle gözönüne almalıdır; elkonulan topraklar maddesi bu durumu doğru olarak vurgulamıştır. Oysa tüm ve her «kamulaştırma», «rantların değiştirilmesi», «sosyalizasyonu» vb. bu zıtlığı görmezlikten gelir ya da gözden uzaklaştırır; bunların kusuru buradadır.

Aynı zamanda önerdiğim formül «tüm olarak kırsal bağlantıların, demokratik yollarla yapılmasını» içermek için devrimci köylü komitelerin amaçlarını genişletmektedir.

Köylü komiteleri, onları doğru olarak köylü diye nitelendiren programımızda bir slogan olarak ortaya koymuştur; yani sosyal tabaka, içerik olarak bir sosyal sınıfın diğerini ezmesi, yalnızca daha düşük olanın tümü (ezilen) tarafından ortadan kaldırılabileceğinden dolayı. Ancak bu komitelerin amaçlarını tarımsal reformlara bağlamaları için bir neden var mıdır? Diğer komiteler örneğin, diğer idari reformlar için mi kurulmalıdır?

Daha önce belirttiğim gibi köylülerde sorun, hareketin politik yönünü anlamaktaki kesin başarısızlıklarıdır. Eğer en azından birkaç kez durumlarını (tohum, sığır, toprağı kamulaştırmak) iyileştirmek için

köylüler tarafından alınan etkili devrimci önlemler, köylü komitelerinin çalışmaları ve kuruluşlarıyla ve bu komitelerin devrimci partiler tarafından (ve özellikle daha uygun koşullarda geçici devrimci bir hükümet tarafından) tam olarak onaylanmasıyla bir araya getirmeyi başarabilseydik, demokratik Cumhuriyetin kazandığı gibi biz de köylüleri kazanmak için mücadele etmeyi düşünebilirdik. Köylüleri kendi yanımıza geçirmedikçe, onların devrimci atılımları güvenli olmayacak ve tüm kazançları güçlü sosyal sınıflarca ellerinden kolaylıkla alınacaktır.

Sonuç olarak devrimci - demokratik önlemleri desteklemekten söz ederken önerilen formül, köylülerin toprağa elkoymaları gibi önlemlerin aldatıcı, sahte - sosyalist görünümü ile onların gerçek demokratik içeriği arasına açık bir sınır çizer.

Bir sosyal - demokrat için böyle bir sınır çizmenin ne kadar önemli olduğunu anlamak için, Marx ve Engels'in örneğini Amerika'daki tarım hareketine karşı tutumlarını hatırlatmak yeterlidir (Marx 1848'de «Kriege»de, Engels 1885'de «Henry George»da). Doğaldır ki bugün kimse, köylülerin toprak için savaşının, toprak ateşinin varlığını yadsımaya kalkışmayacaktır (Yarı feodal ülkeler ya da sömürgelerde). Bunun meşruiyetini ve ilerlemesini bütünüyle tanıyoruz; ancak aynı zamanda onun demokratik, yani son tahlilde, burjuva - demokratik görüşünü açıklıyoruz.

Öyleyse bu görüşü onaylarken biz, kendimize göre özel çekinceler koymaktayız; sosyalist devrim için çalışan bir sınıf partisi olarak Sosyal - Demokrat Par-

ti'nin belirli amaçlarına ve demokratik proleter hareketin bağımsız rolüne işaret etmekteyiz.

Yoldaşlara, önümüzdeki kongrede önerimi tartışmalarını ve programın ilgili maddesini, önerdiğim yönde genişletmelerini aşılamama yolaçan nedenler bunlardır.

29 (16) Mart 1905 (imzalı)
Vperyod, No. 12

Vperyod'daki metne uygun olarak basıldı.

PARTİ'YE

Yoldaşlar, Parti'mizin bu 18 aydır, hatta daha fazla zaman süresi içinde ne sıkıntılı bunalımlardan geçtiğini hepiniz bilmektesiniz. İkinci Parti Kongresi'nden beri bir çok üzücü durumdan dolayı, Parti'mizin yurtdışındaki merkez örgütleri -Merkez Organın Yayın Kurulu ve Konsey- Parti Kongresi azınlığın taraftarlarınca kontrol altına alınmıştır. Parti görevlilerimiz arasındaki bu hoşnutsuzluk büyümeye devam etti ve sosyal - demokrasinin tüm çalışmalarına engel olan ve proleter partinin prestijini sarsan gizli, yoğun bir mücadeleye dönüştü. Bu gizli ayrılığın neden olduğu zararı görerek Parti Komiteleri, bunalımdan tek çıkış yolu olarak Üçüncü Kongre'nin toplanmasını istemeye başladılar. Kongre için mücadele 1904 ilkbaharından beri Parti faaliyetlerine hayat veren bir nefes oldu. Yurtdışındaki Parti Konseyi elinden geldiğince, her yoldan kongre fikrine karşı çıktı. Merkez Komite, Parti içinde barışın yeniden sağlanması ümidiyle üyeliğe çağırma konusunda azınlığın isteklerini görüşmeye çalıştı. Ancak bu ümit parçalandı. Barışın yeniden

kurulması yerine, mücadele daha yoğun duruma getirildi.

Emekçi sınıfın hareketini ve Rusya'da devrimin gelişmesini izleyen büyük olaylar, 9 Ocak Olayları ve onu izleyen etkileri, Parti'nin gücüne ve enerjisine hâlâ daha çok yük yükleyen yeni bir durum yarattı. Rusya'daki Parti görevlilerinin büyük çoğunluğu için kongre zorunlu ihtiyaç oldu. Yurtdışındaki Konseyin direnci Rusya'da pek çok komitenin, Parti Konseyi'ni toplamak için bir özel büro seçmeleriyle sonuçlandı. Bu koşullarda Merkez Komite, Parti Kongresi'nin hemen toplanması için Çoğunluğun Komiteler Bürosu'nu birleştirmeyi kendi görevi saymaktadır.

Kongre gerekliliği, şekilci, dar bir açıdan bile aşağıdaki nedenlerle ortaya çıkmaktadır. Parti üyeleri Iskra'nın 89. sayısında; Parti Konseyi'nin, 33 örgütü yetkili saydıklarını öğrendiler. Sonuç olarak bu hesapta bile (Parti örgütlerinin sayısının 31 olarak düzenlenen, Parti görevlilerinin büyük bir çoğunluğu tarafından tartışılan) kongrenin toplantıya çağırılmasını zorunlu kılmak için 38 oya ihtiyaç vardır:

(33 x 2 = 66; 66 + 9 = 75; 75/2 = 37 1/2)

Çoğunluğun Komiteler Bürosu'nu seçen onüç komite kongreyi ilan edeli çok oluyor. 13 komiteye Urallar, Tula, Voronezk, Samara, Kuzey - Batı, Smolensk, Krakov ve Kazan Komiteleri yani 8 komite katıldı. Bu 21 komite Merkez Komite'nin dört oyu ile (Merkez Komite'nin kendisinden iki oy, konseydeki delegelerinden iki oy) 42 + 4 = 46 oy verir.

1905'in Mart sonu ile Nisan başı arasında yazıldı. ilk kez 1931'de «Lenin'in Yazıları 16»da yayınlandı.

Elyazınasına uygun olarak basıldı.

PARTİ ÖRGÜTLERİNİN ONBEŞ GÜNLÜK RAPORU

Bütün Parti örgütlerince, özellikle işçilerin Parti örgütlerince hazırlanan onbeş günlük raporlar, Parti'nin örgütsel birliği ve üyelik durumunun, özellikle Parti'nin (kongrede) örgütlenmiş işçi sayısına uygun olarak temsil edilmesinin yeniden düzeltilmesi yönünde büyük katkısı olacaktır.

Parti'nin Merkez Organı, Parti'de gerçek ve tek iş durumu konusunda değerli veri olacak bu raporlardan alıntıları yayınlayabilir. Şu ya da bu gurup, ya da örgütü ifade etmek için alfabenin bir ya da iki harfinin kullanılmasıyla, çalışma çevrelerinin, gruplarının vb. üye sayısı da yayınlanabilir. Parti örgütlerimizin üyeliğini ilgilendiren bu gibi raporlar, kontrol için yararlı veriler olacaktır (Bunların çok yer kaplayacağı itirazı anlamsızdır. Örneğin ab 13, cd 41, ef 17 vb. gibi iki harf ve üye sayısını gösteren iki rakkamla bunları sütun boşluğunun her satırına yukarıdan aşağıya dizebiliriz.)

Kongre, Üçüncü ile Dördüncü Kongre arasındaki arayı (bir yıl) iki parçaya ayırmalıdır. İlk yarı süre-

since Parti'mizin en alttaki görevliler ünitesine kadar her Parti örgütü kendini kurmak ve Merkezle düzenli bağlantıyı ve onbeş günlük raporların sunulmasını başarılı olarak düzenlemelidir. «Düzenleme» diyorum çünkü, adresleri alıp yazmak yeterli değildir; raporların yerine ulaştığından emin olmak için vb vb. adresleri kontrol etmek gereklidir. Bu yeni onbeş günlük rapor uygulamasını tam düzenlilikle örgütlemek için dört ya da beş ay yeterlidir.

Şüphesiz, istenirse bu, sürenin üçte birinde yapılabilir.

Bundan sonra yılın ikinci yarısında Parti örgütlerinin onbeş günlük raporları tüzüksel bir tabana oturtulabilir. Söylendiği gibi, yani bunlar Dördüncü Kongrede Parti'nin temsil edilme mekanizmasının yeniden düzenlenmesinde doğrudan doğruya kullanılacaktır. Böylece, diyelim ki Nisan 1905'de Üçüncü Kongre, yalnızca 1 Eylül 1905'de Merkeze onbeş günlük düzenli raporları sunan Parti örgütlerinin, Dördüncü Kongre için yeniden düzenlenen Parti temsilciliğini görüşmeye hak kazanacağına karar verir. Her bölgede sosyal - demokrat derneklerde örgütlenen işçilerin sayısına «öncelik vererek», kongrelerde Parti'nin temsilciler heyeti Dördüncü Kongrede yalnızca en az üç aylık bu raporlara (en az altı rapor) göre belirlenecektir. Öyleyse her raporda üyelerin sayısı verilmelidir.

1905 Nisan sonunda yazılmışdır. İlk kez 1926'da «Lenin'in Yazıları 5»de yayınlandı.

Elyazmasına uygun olarak basıldı.

RSDİP
ÜÇÜNCÜ KONGRESİ

Nisan 12 (25) - Nisan 27 (Mayıs 10), 1905

Söylevler, raporlar, kararlar ve karar tasarıları ilk kez 1905 te, **RSDİP Olagan Kongresi,** oturumların tam metni kitabında yayınlandı
Yayınlayan Merkez Komite
Cenevre

RSDİP'nin Üçüncü Olagan Kongresi kitabına ve elyazmalarına göre basıldı.

Россійская Соц. Дем. Рабочая Партія.

ПРОЛЕТАРІИ ВСѢХЪ СТРАНЪ, СОЕДИНЯЙТЕСЬ!

ТРЕТІЙ ОЧЕРЕДНОЙ СЪѢЗДЪ

Росс. Соц.-Дем. Рабочей Партіи.

ПОЛНЫЙ ТЕКСТЪ ПРОТОКОЛОВЪ.

Изданіе Центральнаго Комитета.

ЖЕНЕВА
Типографія Партіи, 6, Quai du Cheval Blanc, 6.
1905.

RSDİP nin Üçüncü Olağan Kongresi kitabının Kapağı
Tam metin
Cenevre 1905, Merkez Komite tarafından
yayınlanmıştır.

KONGRENİN GEÇERLİLİĞİ ÜZERİNE KONUŞMA
13 (26) NİSAN

Kongrenin toplantıya çağrılmasıyla ilgili olarak, burada ileri sürülen görüşlere cevap vermek isterim. Merkez Komite, Kongreyi yetkisiz kabul etmiştir. Merkez Komite'nin, Parti Konseyi'ne gönderdiği mesaj «tövbekarlık» olarak nitelendirilmiştir. Fakat, Merkez Komite'nin tövbe etmesi için ortada birşey var mıydı? Kongre bütünüyle geçerlidir. Tüzüğün maddelerine göre, gerçekten geçersiz olarak da kabul edilebilirdi, fakat tüzüğü böyle yorumlamak, bizim yönümüzden gülünç bir resmiyet olurdu. Tüzüğün ruhuna göre kongrenin geçerliliği tartışma götürmez. Parti Konseyi, Parti için vardır; Parti, Konsey için değil. Örgütlenme Komitesi olayına bağlı olarak, İkinci Kongre'de alt kademedeki organ için söz konusu olan disiplinin, üst kademedeki organ için söz konusu olan disiplinin önüne geçmesine yolaçtığına, yalnızca Yoldaş Plekhanov tarafından dikkat çekilmiştir. Merkez Komite,

eğer Parti Konseyi Parti'ye yani kongreye boyun eğerse Parti Konseyi'ne boyun eğmeye hazır olduğunu belirtti. Bu çok haklı bir istekti, ama Parti Konseyi bunu reddetti. Fakat Merkez Komite'nin, Parti Konseyi'nin bağlılığından şüphe ettiğini ve onlara güveninin kalmadığını bize söylediler. Gene de bildiğimiz gibi, anayasayla yönetilen her ülkede yurttaşlar kamu hizmeti gören herhangi bir görevliye ya da kuruma karşı güvensizliklerini belirtebilirler. Bu, onların ellerinden alınamaz haklarıdır. Fakat, Merkez Komite yakışıksız hareket etmiş olsa bile bu, Parti Konseyi'ne de yakışıksız hareket etme hakkını verir miydi? Parti Konseyi'ni, geçerli oyların yarısının kabulü ile kongre çağrısı yapma güvencesi altına alan tüzükteki hükmün yerine getirileceği konusunda ne gibi bir güvence vardır?

Alman Sosyal-Demokrat Partisi tüzüğünde, Vorstand (*) bir kongreyi toplantıya çağırmayı reddettiğinde, bunun için Kontrol Komisyonu'na yetki veren bir madde vardır. Bizde böyle bir hüküm yoktur ve kongrenin toplanmasını sağlama görevi bütünüyle Parti'nin üzerindedir. Tüzüğün ruhunda, hatta lafzında, eğer bütün olarak alınırsa, Parti Konseyi'nin, Parti Komiteleri'nin bir temsilcisi olduğu açıktır. Komite temsilcileri, başlarının emirlerini yerine getirmeyi reddediyor. Eğer temsilciler Parti'nin iradesini taşıyamıyorlarsa, Parti'ye kalan tek şey, iradesini kendinin yürütmesidir. Parti Komiteleri yalnızca kongreyi çağırma hakkına sahip değildi; bunu yapmaları da görev sınırları içindeydi. Kongrenin tam olarak doğru biçim-

(*) **Yürütme organı**

de toplandığını savunuyorum. Parti Konseyi ile komiteler arasındaki bu anlaşmazlıkta hakem kimdir? Parti'nin iradesi uzun zaman önce ifade edilmişti. Dışardaki merkezler tarafından bütün erteleme ve gecikmeler onu değiştiremez. Kongreyi, komitelerin kendileri toplamak zorundadır. Ve kongre de tüzüğe uygun olarak toplandı.

Şimdi Yoldaş Tigrov'un sorununa gelelim. Yoldaş Yigrov, bizim Parti Konseyi'ni yargılamamamız gerektiğini söylüyor. Oysa Örgütlenme Komitesi raporunun tümü bir yargılamadır. Sanırım Yoldaş Tigrov, bizim suçluyu gıyabında yargılamamamızı savunmakla yanılıyor. Politikada kişi sık sık gıyabda yargılama yapmaya zorunludur. Biz de sürekli olarak sosyalist-devrimcileri, bundcuları ve diğerlerini, yazılarımızda, toplantılarımızda ve daha başka yerlerde yargılamıyor muyuz? Eğer Parti Konseyi kongrede bulunmayı reddederse, onu gıyabında yargılamaz da ne yapabiliriz? Yoksa o durumda, hiçbir zaman hiç kimseyi yargılayamayız. Resmi mahkemeler bile, suçlu mahkemeye gelmeyi reddederse, gıyabında yargılama yapıyor.

29. ncu daktilo sayfası

KAZAN VE KURBAN KOMİTELERİNİN GEÇERLİLİĞİ ÜZERİNE KONUŞMA
14 (27) NİSAN

Yetki-Belgesi Komitesi'nin (*) verileri, Parti'nin toplam 75 oyla temsil edildiğini, dolayısıyla da kongremizin şimdi kurulduğu gibi, hiçbir şüpheye yer vermeksizin geçerli olduğunun kabul ve onayı gerektiğini gösteriyor. Kongreye karşı gösterilen şimdiki şüpheci tavrı göz önünde bulundurarak kongreye gerekli yasal çoğunluğu artırmak için olabildiğince çok sayıda komiteyi onaylaması için Yetki-Belgesi Komitesinin «liberal» eğiliminin övülmeye değer olduğunu itiraf etmeliyiz. Bu açıdan bakacak olursak, ben bile bu gibi «liberalliğe» katıldığımı ifade etmeye hazırım. Fakat, öte yandan kişi kongrenin tümüne karşı aynı derecede dikkatli ve tarafsız olmalı ve bu nedenle, Yetki-Belgesi Komitesi'nin Kazan ve Kuban Komitelerinin geçerliliğine karşı çıkmak için kendimi zorunlu hisse-

(*) **Credentials Committee (r.n.)**

diyorum. Onlar, Parti Konseyi'nin tutanaklarında kaydedilen listeye değil, İskra'nın 89. sayısında basılan yetkili komiteler listesine alınmıştı. Konsey oturumunda Yoldaş Martov, 1 Eylül 1904'e değin geçerli olan yetkili komiteler listesini okudu.

(Parti Konseyi tutanaklarından bir bölüm aşağıya alınmıştır:)

«Martov önergesini okur: Kuralların ikinci maddesine göre Parti Konseyi, kongrenin bütün olarak tüm oy gücünün en az yarısına egemen olan Parti kuruluşları tarafından istendiğinde, bir kongre toplantı çağrısı yapmaya zorunludur. 3. maddenin 1. notuna göre, yalnızca; Parti tüzüğünün benimsenmesinden sonra, uygun olarak onaylanmış kuruluşlar kongrede temsil edilme hakkına sahip olacaklardır.

«Onayı, kongreden en az bir yıl önce, Merkez Komite tarafından uygun görülmüş olup İkinci Kongreye katılmamış olan kuruluşlar, onaylanmış sayılacaktır. (I) Parti Konseyi, belirlenmiş süre içinde onaylanmış herhangi bir örgüt oyunun, Kongreyi toplama lehinde kaydedilmiş olan kuruluşlar sayısının hesaplanmasında sayılmasına hak kazanmasını; İkinci Kongre'de temsil edilmiş ve İkinci Kongre tarafından seçilmiş olan kuruluşların yetkili kuruluşlar olarak kabul edilmesini önerir. (II) Bunun ışığında, yalnızca aşağıdaki kuruluşlar bundan sonra ve Eylül 1904'e değin, bir kongre toplantı çağrısı sonunda oy kullanmaya hak kazanacaklardır. 1) Merkez Komite, 2) Merkez Organ, 3) yabancı ülkelerdeki dernekler, 4 - 20) St. Petersburg, Moskova, Kharkov, Kiev, Odessa, Nikolayev, Don Bölgesi, Ekaterinoslav, Ufa (şimdiki Ural Bölgesi), Kuzey,

Tula, Tver, Nizhni - Novgorad, Baku, Batum ve Tiflis Komiteleri (Kafkasya Derneğinin onaylanma tarihinden başlayarak bir yıl geçene değin), 20 - 23) Madencilik ve Metal Bölgesi (Donets) Derneği ve Sibirya ve Kırım Dernekleri.

«Bu kuruluşların, yetkililiği için, kongrede 46 oy toplamak için 26 oy gereklidir, o halde yukarıda isimoyuyla, kongrenin toplam oy gücü 51'dir; bir kongre toplamak için 26 oy gereklidir, o halde yukarıda isim-Komite'den; Parti Konseyi'ni, kongreden sonraki yeni komitelerin onaylanma tarihlerinden haberdar etmesi rica olunur.» Önergenin ilk bölümü fikir birliğiyle benimsenmiştir. O toplantıda yaptığı konuşmanın daha sonraki bölümlerinde Yoldaş Glebov, yeni kurulmuş olan komitelerin bir listesini okudu.

(Yoldaş Glebov'un konuşması -Parti Konseyi tutanaklarından- :)

«Yoldaş Martov ile aynı fikirdeyim ve aşağıdaki yeni komitelerin örgütlendiğini bildirmek isterim:

Smolenks ve Astrakhan Eylül 1903'de, Voronezh (mücadele için ayrılan fon) Ocak 1904'de, Riga Ocak'da, Polesya Nisan'da, Kuzey - Batıdaki Nisan'da, Kursk Ocak'da, Orel - Bryansk Eylül 1903'de, Samara Eylül 1903 de, Ural (Ufa) Nisan ayında onaylandı.

Bu gerçekler, Yoldaş Orlovsky'nin «Konsey Partiye Karşı» adlı kitapçığında açıklandı; şimdiye kadar da Parti Konseyi ne bunları yalanladı, ne de anlaşmazlıkta olan komitelerin onaylanma tarihlerini yayınladı, ki bu da böyle bir onayın hiçbir kanıtı olmadığını gösteriyor anlamına gelecekti. Parti Konseyi'-

nin belirtilen toplantısında Yoldaş Martov, konuşmalarının birinde, kendi görüşüne göre, Ağustos'da iki yeni komitenin (Kremenchug ve Poltava Komitelerinin) daha onaylanacağını açıkladı; fakat Kazan ve Kuban Komitelerinden yine bir tek kelime söz edilmedi.

Temmuz Bildirisi'nden sonra, Yoldaş Glebov bana, içinde Kazan ya da Kuban Komiteleri onayından hiç söz edilemeyen, Merkez Komite toplantılarının tam tutanaklarını gönderdi, daha sonraki Merkez Komite toplantılarında, Merkez Komitenin bir üyesi olan Yoldaş Letnev'in de tanık olduğu gibi, aynı biçimde yine bu komitelerin onaylanması konusunda herhangi bir söz yoktu. Evet, yine Merkez Komite'nin bir üyesi olan Yoldaş Zimin'in, Kazan ve Kuban Komitelerinin onaylandıkları konusunda bulanık bir anımsaması var; fakat gene de kesin birşey söyleyemez.

Yetki - Belgesi Komitesi'nin, bir yıldan fazla süre iş gördükleri verisine dayanarak bu komiteleri yetkili olarak tanıması kararı doğru değildir ve ben de, bu durumda, bu komitelerin yetkisiz olduklarının ilan edilmesini öneriyorum.

RSDİP'NİN SİLAHLI AYAKLANMAYA KARŞI TUTUMU ÜZERİNE KARAR TASARISI

1. Madem ki proletarya, yerinden dolayı, en önde ve en tutarlı devrim sınıfıdır; bu nedenle ondan Rusya'daki genel demokratik devrim hareketinin lideri ve kılavuzu rolünü oynaması istendi.

2. Madem ki, yalnızca bu rolün yerine getirilmesi, doğacak Demokratik Rusya'nın, mal sahibi burjuva sınıflarına karşı sonradan yapılacak olan sosyalizm mücadelesinde, proletarya'ya en yararlı durumu sağlayacaktır ve;

3. Madem ki proletarya, bu rolü ancak bağımsız politik bir güce yönelik olan sosyal - demokrasi bayrağı altında örgütleyebilir; bu koşullarda mümkün olan bütün bir birlik içinde hareket ederse, demokratik devrimi yerine getirebilir;

O halde, RSDİP'nin Üçüncü Kongresi, yığınsal politik mücadele ve silahlı ayaklanma yoluyla otokrasiye karşı olan doğrudan mücadelesinde, proletarya'nın güçlerini örgütleme ve bu amaçla, bir haberalma ve

liderlik organı kurma görevinin, bugünkü devrim hareketinde, Parti'nin belli başlı görevlerinden biri olduğunu ve bu nedenle, ayaklanmanın doğrudan liderliği ve silahlı başkaldırı planının dikkatle hazırlanmasına, gerekli olan silahların elde edilmesi ve dağıtılması için özel guruplar örgütlemeleri yanında yığınsal grevler hazırlamaya başlamaları için yönerge vermesini önerir.

Bu görevin uygulanması, öyle bir biçimde yürümelidir ki, yalnızca proletarya'nın sınıf bilincini uyandırma genel çalışmasına hiçbir biçimde zarar vermemekle kalmamalı, tersine, aynı zamanda çalışmayı daha etkili ve başarılı kılmalıdır.

14 (27) Nisan 1905'de yazıldı.

Kongre; görevlilerin pratik deneyleri ve çalışan sınıf kitlelerinin ruhsal durumları temellerine dayanarak, ayaklanma için hazırlıkların yalnızca silahların hazırlanmasına, grupların oluşturulmasına vb. değil aynı zamanda, genel toplantılar sırasında polis ve askerler ya da tutukevleri, devlet daireleri vb. üzerine silahlı birlik saldırıları gibi bağımsız silahlı hareketlerdeki pratik girişimler yoluyla bir deney birikimine yolaçtığını kabul etmektedir. Bu gibi hareketlerin sınırlarını ve onlara en uygun fırsatları belirlemek için tümüyle bölgesel Parti merkezleri ve Merkez Komite'ye; küçük yıldırma hareketleri üzerinde gereksiz güç harcamalarından kaçınmak için de tümüyle yoldaşların önlemlerine bel bağlarken, kongre, bütün Parti kuruluşlarının yukarıda söz edilen deney gerçeklerini göz önünde bulundurma zorunluğuna karşı dikkatini çeker.

1905 Nisan sonunda yazıldı.
İlk kez, 1931'de «Lenin'in Yazıları 16»da yayınlandı.

Elyazmasına göre basıldı.

SİLAHLI AYAKLANMA SORUNU ÜZERİNE KONUŞMA

15 (28) Nisan

Burada, sorunun yeterince açık olduğu söylenemez. Bununla beraber, sosyal - demokrasi yazınında (bkz: Iskra, No. 62 ve Yoldaş Axelrod'un «Bir İşçi» kitapçığındaki önsözü) sorunun sonuç bakımından bu denli açık olmadığını gösteren ifadelerde bulunuldu. Iskra ve Axelrod, yapılan gizli birleşmeden söz ettiler ve ayaklanma üzerinde, çok fazla düşünülmüş olacağı endişesini ifade ettiler. Oysa gerçekler, konu üzerinde çok az düşünüldüğünü gösteriyor... «Bir İşçi» kitapçığındaki bu önsözünde Yoldaş Axelrod, bunun yalnızca bir (uygarlaşmamış kitleler) ayaklanması sorunu olabileceğini iddia etmektedir. Olaylar; bir «uygarlaşmamış kitleler» ayaklanması ile değil, örgütlenmiş bir kavgayı yürütmeye gücü olan, politik bilinci olan kitleler ayaklanması ile uğraştığımızı göstermiştir. Geçen yılın bütün geçmişi, ayaklanmanın

kaçınılmazlığı ve önemi konusunda yeterince tahmin yapamadığımızı kanıtlamıştır. Sorunun pratik yönüne dikkat etmek gerekmektedir. Bu bakımdan, pratik çalışmalar; St. Petersburg, Riga ve Kafkaslar'daki işçilerle ilgilenen kişilerin deneyimleri son derece önemlidir. O halde biz, yoldaşların bize, tartışmamızı teoriden çok pratik yapacak olan deneyimlerinden sözetmelerin iönereceğiz.

Proletarya'nın ruhsal durumunu -işçilerin kendilerini mücadele için uygun görüp görmeyeceklerini ve mücadeleye öncülük edip etmeyeceklerini- anlamalıyız. Şimdiye değin içinden hiçbir genelleştirilmiş sonuç çıkarılmamış olan bu ortak deneyimi özetlemeliyiz.

SİLAHLI AYAKLANMA SORUNU ÜZERİNE KONUŞMA
16 (29) Nisan

Görüşme sırasında sorun pratik bir düzeye getirilmişti: Kitlelerin ruhsal durumu nedir? Yoldaş Leskov sorunun tekdüzelikten çıkarıldığını söylemekte haklıydı. Fakat Yoldaş Zharkov da, hakkında ne düşünürsek düşünelim, ayaklanmanın kesinlikle olacağı gerçeğini de hesaba katmamız gerektiğini söylemekte haklıydı. İleri sürülen öneriler arasında temelde fark olup olmadığı sorunu ortaya çıkıyor. Ben hiçbir fark göremiyorum. Uzlaşmaz kişilerin başı olarak görüldüğüm halde bu iki öneriyi aynı çizgiye oturtmaya ve uzlaştırmaya çalışacağım -onların uzlaştırılmalarını ben üzerime alacağım. Yoldaş Voinov'un önerisinin düzeltilmesine karşı değilim; yöntem olarak, ek kısmında da bir farklılaşma görmüyorum. Çok aktif bir katılım, bir baskı anlamına gelmez. Sanırım Mikhailov ne demek istediğini daha olumlu bir biçimde ifade et-

ti; somut biçimde baskıyı vurguladı. İngiliz proletaryasının sosyalist devrimi yapması kaçınılmazdır - bu şüphesizdir; fakat burjuvazi tarafından bozulmaları ve sosyalist örgütlenmeden yoksun olmaları nedeniyle bu devrimi, içinde bulunduğumuz şu an getiremeyecekleri de tartışma götürmez. Yoldaş Voinov da aynı düşünceyi ifade ediyor. En aktif katılım, şüphesiz en kesin katılımdır.

Proletarya, devrimin sonucunu belirleyecek mi; kimse bunu tam olarak iddia edemez. Bu, aynı biçimde, liderin rolü için de geçerlidir. Yoldaş Voinov'un önerisi daha dikkatli kelimelerle ifade edilmiştir. Sosyal - Demokrasi ayaklanmayı örgütleyebilir, hatta ayaklanma içinde tayin edici etmen olabilir.Fakat Sosyal - Demokrasi'nin ayaklanmada öncü rolü olup olmadığı önceden kestirilemez; bu, proletarya'nın gücüne ve örgütlenmesine bağlı olacaktır. Küçük burjuvazi daha iyi örgütlenmiş ve diplomatları daha üstün, daha iyi eğitilmiş olabilir. Çok tedbirli olan Yoldaş Voinov, «yapabilirsiniz» diyor. Yoldaş Mikhailov ise «yapacaksınız» dyor. Proletarya belki devrimin sonuçları konusunda yargı verebilir, ama bu olumlu bir biçimde iddia edilemez. Yoldaş, Mikhailov ve Sasnovsky, Yoldaş Voinov'a yükledikleri «savaştan önce ganimetlerini hesaplama» hatasıyla suçludurlar.

Voinov, «garanti için gereklidir» diyor; Mikhailov ve Sasnovsky ise «gerekli ve yeterlidir» diyorlar. Özel savaş guruplarını örgütleme konusunda diyebilirim ki, ben bunları gerekli görüyorum; bu gurupları oluşturmaktan çekinmemize gerek yok.

SİLAHLI AYAKLANMA KONUSUNDA KARAR

1. Madem ki proletarya, yerinden dolayı en önde ve tek tutarlı devrim sınıfıdır; bu nedenle ondan Rusya'daki genel demokratik devrimde öncü rolünü oynaması istenmektedir,

2. Madem ki bu hareket şimdiden bugün için silahlı ayaklanma gereğine yol açtı,

3. Madem ki proletarya kaçınılmaz biçimde bu ayaklanmada en aktif rolü oynayacak ve katılım Rusya'daki devrimin geleceğini belirleyecek,

4. Madem ki proleterya bu devrimdeki öncülük rolünü, mücadelesini yalnız tek ve bağımsız politik bir güç olarak, hem ideolojik hem de pratik olarak yöneten oSsyal - Demokratik İşçi Partisi'nin bayrağı altında birleşirse oynayabilecek ve

5. Madem ki yalnız bu rolün yerine getirilmesi proletarya, burjuva - demokratik Rusya'nın mülk sahibi sınıflarına karşı sosyalizm mücadelesinde en yararlı koşulları sağlayacak;

O halde, RSDİP'nin Üçüncü Kongresi, silahlı ayaklanma yoluyla otokrasiye karşı doğrudan mücadele için proletarya'yı örgütleme görevinin, bugünkü devrim anında, Parti'nin en büyük ve en ivedi görevlerinden biri olduğunu kabul eder.

Bu nedenle kongre bütün parti kuruluşlarına :

a) Proletarya'ya, propaganda ve ajitasyon yollarıyla, yakında ortaya çıkacak olan silahlı ayaklanmanın politik önemi yanında pratik örgütsel yönünü de açıklamalarını,

b) Bu propaganda ve ajitasyon sırasında siyasal kitle grevlerinin ayaklanmanın başlangıcında ve ilerleyişi sırasında çok büyük önem taşıyabilecek anlamını açıklamalarını,

c) Hem proletarya'yı silahlandırmak, hem de silahlı ayaklanmanın bir planını ve onun doğrudan liderliğinin planını çizmek için, en etkili adımları atmalarını ve bu savaş için gerektiğinde Partili işçilerden özel guruplar oluşturmalarını, emreder.

16 (29) Nisan 1905'de yazıldı. **Elyazmasma uygun olarak yayınlandı.**

DEVRİM ARİFESİNDE HÜKÜMET TAKTİKLERİNE KARŞI ALINACAK TAVIR ÜZERİNE KONUŞMA
18 Nisan (1 Mayıs)

Zor durumdayız. Üç öneri ve üç düzeltmemiz var. Öneriler sayıca ve konu bakımından çoğalıp çeşitlenmektedir ve bu işlem hiçbir şekilde düzenlenememektedir. Konunun, konuşmacının önceden açıklandığından daha geniş olduğu belirlendi. Yoldaş Sergeyev'in açık bir biçimde bu öneriyle alay etmesine rağmen, öneriyi Komiteye göndermek zorunda kalacağız. Açık hareket sorununa her konuşmacı değindi. Rapor konuya uygun, fakat düzeltmelere gerek var. Derneklere katılma sorununda görüş ayrılıkları var. Kongre bu nokta üzerine katı ve sıkı kural koyamaz. Ajitasyon için tüm yöntemler kullanılmalıdır. Shidlovsky Komisyonu'nun deneyi kesin olumsuz bir tavıra herhangi bir yer vermiyor Bazı kimseler öneride yeni hiçbir şey olmadığını söylüyorlar. İyi bir şey defalarca yinlenmek yönüne dönüktür. Yoldaş Zimin'in görüşü

çok katı. Zemsky Sobor'a katılmak için öneriye gerek olduğuna kesinkes cevap vermek olanaksızdır. Herşey politik duruma, seçim sistemine ve önceden tahmin edilmeyecek diğer bazı etkenlere bağlı olacaktır. Bazıları Zemsky Sobor'un bir hile olduğunu söylüyorlar; doğrudur. Fakat bir hilenin foyasını ortaya çıkarmak için seçimlerde yer almamız gereken zamanlar vardır. Genel bir yönergeden daha fazla birşey veremeyiz. Yineliyorum, tüm öneriler, üyeliğinin genişletilmesi gereken Komite'ye geri gönderilmelidir.

HÜKÜMETİN DEVRİM ARİFESİNDE VE DEVRİM ANINDAKİ SİYASETİNE KARŞI ALINACAK TAVIR KONUSUNDA ALINAN KARARA EK

Yoldaş Alexandrov'u, Schmidt'in önerisine yapılan aşağıdaki düzeltmelerle tatmin edemez miyiz (kabaca) :

1. (Kongrede) «önerir» yerine, Kongre, İkinci Kongre'de şu âna da uygulanabilen detaylı bir açıklamayla ortaya konan Sosyal - Demokratların eski taktiklerini «onaylar»;

2. Öneriye, hemen hemen aşağıdaki gibi bir madde ekleyerek:

Otokrasinin şimdi, genelde demokratlara, özelde de çalışan sınıflara verdiği gerçek ve sahte ayrıcalıklara gelince; çalışan sınıfın Sosyal - Demokrat Partisi; bir yandan mücadeleyi şiddetlendirme görüşüyle, ekonomik koşullardaki her gelişmeyi ve özgürlüğün her uzantısını halkın yararına «takviye etmek» için, diğer yandan da, devrim anında çalışan sınıf birliğini dağıtıp bozmaya çalışan hükümetin gerici hedeflerini proletarya önünde sürekli olarak sergilemek için «bu ayrıcalıklardan yararlanmalıdır.»

1905'in Nisan sonunda yazıldı.
İlk kez 1931'de «Lenin'in Yazıları 16»da yayınlandı.

Elyazmasına göre yayınlandı.

RSDİP'NİN AÇIK POLİTİK HAREKETİ SORUNU ÜZERİNE KARAR TASARISI

1. Madem ki Rusya'daki devrim hareketi şimdiden, sınıfların özgürlüklerini nispeten çok daha geniş bir biçimde kullanmalarına hoşgörü göstermek zorunda kalan otokratik hükümeti belirli bir dereceye kadar sarstı ve altüst etti;

2. Madem ki bu politik hareket serbestisinden çoğunlukla ve hemen hemen ayrımsız, yalnızca burjuva sınıfları nasiplerini aldılar, ki bu neden de onların çalışan sınıf üzerindeki ekonomik ve politik egemenliklerini güçlendirdi ve proleterya'nın yalnızca burjuva demokrasisinin bir parçası olma olasılığı tehlikesini arttırdı; ve

3. Madem ki gittikçe artan geniş işçi kitleleri arasında, Sosyal - Demokratların (daha önemsiz verilerle) katılmasına rağmen, politik alanda bağımsız açık harekete doğru olan dürtü gelişiyor;

O halde, RSDİP'nin Üçüncü Kongresi bütün Parti kuruluşlarının dikkatini;

a) Proletarya'nın bağımsız sınıf taleplerinin genel demokratik talepleri konusuna ilişkin tavır takınma, bu şekilde sınıf bilincini geliştirme ve böyle hareketlerin gelişiminde onu bağımsız sosyalist bir güç olarak örgütlenme amacı için; basında olsun, derneklerde ya da toplantılarda olsun, halk ve aydın çevreler yönünden her açık politik hareketten yararlanmaları gereğine;

b) İşçi dernekleri, birlikleri ve örgütleri yaratmak için bütün legal ve yarı - legal yollardan yararlanmaları ve bu gibi derneklerde, sosyal - demokrat etkenliği (ne yolla olursa olsun) korumak için tüm güçlerini öne sürmeleri ve bunları, Rusya'daki çalışan sınıfın Sosyal - Demokrat Partisi'nin ilerki açık çalışmaları için, üsler durumuna getirmeleri gereğine;

c) Parti örgütlerinin, yeraltı mekanizmasını devam ettirir ve geliştirirken, açık sosyal demokrat çalışmaya geçişin uygun biçimlerini biran önce hazırlamaya başlamalarını sağlamak; nerede ve ne zaman mümkünse, hatta silahlı hükümet güçleriyle çarpışma noktasına kadar, gerekli adımları atmaları gereğine dikkati çeker.

19 Nisan (2 Mayıs) 1905'de yazıldı.
İlk kez 1926'da «Lenin'in Yazıları 5»de yayınlandı.

Elyazmasma göre yaymlandı.

SOSYAL - DEMOKRATLARIN GEÇİCİ DEVRİM HÜKÜMETİNE KATILMALARI KONUSUNDA KARAR TASARISI

1. Madem ki proletarya'nın burjuvaziye karşı gerçekten özgür ve açık kitle mücadelesi olabildiğince geniş siyasi özgürlüğü ve sonuç olarak mümkün olan bütün cumhuriyetçi hükümet biçimlerinin benimsenmesini gerektirmektedir;

2. Madem ki nüfusun değişik burjuva ve küçük burjuva kesimleri, örneğin köylü kesimi, giderek artan sayıda kitlelerin temel gereksinmelerinin doğal ve kaçınılmaz ifadesi olan devrimci demokratik sloganlarla ortaya çıkmaktadır; -otokraside olanaksız olan bu gereksinmelerin doyurulması, Rusya'nın sosyo - ekonomik iç hayatının objektif kalkınması ile zorunlu kılınmıştır.-

3. Madem ki uluslararası devrimci Sosyal - Demokrasi her zaman proletarya'yı, sınıf olarak kesin bağımsızlığını ve geçici müttefiklerine karşı eleştirici tutu-

munu koruması koşuluyla, bütün desteğini muhalif sınıf ve kuruluşlarla mücadele eden devrimci burjuvaziye yöneltmesi gereken bir sınıf olarak tanımıştır;

4. Madem ki Rusya'daki otokratik hükümetin bir geçici devrim hükümetiyle yer değiştirmeksizin yıkılması düşünülememektedir ve madem ki yalnızca böyle bir değişim gerçek özgürlüğü, Rusya'daki yeni politik sistemin göreve başlamasından bütün halkın isteğini ve direkt polotik ve ekonomik değişiklikleri içeren programımızın gerçekleşmesi güvencesini sağlamaktadır;

5. Madem ki Rusya'daki bütün devrimci demokratik sınıflarla desteklenen geçici devrimci hükümet otokratik hükümetin yerini almadan bir cumhuriyetçi hükümet şekli kurmak ve proletarya'nın, özellikle köylü kesiminin geri ve gelişmemiş bölümlerini devrime inandırmak olanaksızdır; -o bölümler, çıkarları mutlakiyetçilerle ve serf düzeniyle çakışan, otokrasiye sarılan ya da ona karşı olan savaşımda geri duran bölümlerdi-

6. Madem ki, gelişiminin ilk evrelerinde olmasına rağmen örgütlenmiş olan işçi sınıfının Sosyal - Demokrat Partisi Rusya'daki varlığı ile, özellikle politik özgürlük, denetleme ve geçici devrimci hükümetteki delegelerin hareketlerini yöneltme koşulları altında bu delegelerin doğru sınıf çizgisinden sapmaları tehlikesi pek önemli değildir;

O halde RSDİP'nin Üçüncü Kongresi Parti temsilcilerinin devrimci burjuva demokratlarla birlikte mücadele etmek ve proletarya'nın bağımsız sınıf çıkarlarını korumak amacıyla geçici devrim hükümetine katıla-

bileceğini ele almaktadır. Yalnız Parti, temsilcileri üzerinde kontrolünü sürdürmeli ve sosyalist devrimi amaçlayan, bu yüzden de bütün burjuva demokratik parti ve sınıflara düşman olan Sosyal - Demokrat İşçi Partisi'nin bağımsızlığını korumalıdır.

1905'in Nisan sonunda yazıldı. İlk kez 1926'da «Lenin'in Yazıları 5»de yayınlandı.

Elyazmasına uygun olarak yayınlandı.

SOSYAL - DEMOKRATLARIN GEÇİCİ DEVRİM HÜKÜMETİNE KATILMALARI KARARINA EK

Geçici devrim hükümetine katılmak için bir diğer gerekçe:

Partimizin sağ kanadınca tavsiye edilen, bir geçici devrim hükümetine katılmanın reddedilmesi, örgütlenme ve silahlı ayaklanmayı amalçayan devrimci proletarya hareketini kararsız olmaya, bozulmaya ve yarım yamalak politik olmaya, kaçınılmaz bir biçimde mahkûm etmektedir.

1905'in Nisan sonunda yazıldı.
İlk kez 1931'de «Lenin'in Yazıları - 16»da yayınlandı.

Elyazmasına uygun olarak yayınlandı.

SOSYAL - DEMOKRATLARIN GEÇİCİ DEVRİM HÜKÜMETİNE KATILMALARI KONUSUNDA RAPOR

18 Nisan (1 Mayıs)

Görevim Sosyal - Demokratların geçici devrim hükümetine katılmaları konusunu açıklamaktır. Böyle bir önerinin yapılmış olması ilk bakışta garip görünebilir. Sosyal - Demokrasinin gelişmesi konusu ve bir geçici devrim hükümetine katılması olasılığı çok büyük olarak düşünülebilir. Gerçekte bu doğru değildir. Gerçekleşmesi mümkün bir durum olan bu öneriyi tartışmak insana saçma gelebilir. Fakat, günlük devlet olaylarının yaptığı baskı, yazılı polemiklerle sorunun üzerimize yaptığı baskı kadar çok değildir.

Bu konunun ilk olarak Martynov'dan ve 9 Şubat'tan önce ortaya çıktığı bilinmelidir. Kitapçığı «İki Diktatörlük»te şunları yazmıştır (S : 10 - 11).

«Sayın okuyucu, biran için Lenin'in ütopyasının gerçekleştiğini, üyeliği yalnızca profesyonel devrimcilere indirgenen Parti'nin genel silahlı halk devrimine

hazırlanmasını, zamanlanmasını ve uygulanmasını başardığını düşünün. Devrimden hemen sonra bütün halkın isteğiyle geçici hükümet olarak saptanacak partinin bu Parti olacağı açık değil midir? Halkın, devrimi Parti'nin eline bırakacağı açık değil midir? Halkın güvenini yitirmeyi istemeyen bu Parti'nin, bütün gücü yüklenmeye ve bunu devrim zaferi, devrimci çevrelerce sağlamlaştırılıncaya kadar görev yapmaya zorlanacağı açık değil midir?»

İnanılmaz gibi görünmesi, konunun sunulma şekline bağlıdır: Martynov, eğer adamakıllı hazırlanıp başkaldırsaydık kendimizi korkunç bir durumda bulacağımıza inanmaktadır. Anlaşmazlığımızı bir yabancıya açıklayacak olsak, belki de konunun düzenleniş biçimi yüzünden kesinlikle bize inanmayacak hatta bizi anlamayacaktır. Rus Sosyal - Demokrat görüşlerin tarihi ve Rabocheye Dyelo'nun en son görüşleri bilinmeden bu anlaşmazlık açıklık kazanamaz. Teorinin önemli bir konusu durumuna gelen bu konu açığa kavuşturulmalıdır. Bu, amaçlarımızın açıklığı ile ilgilidir. Tartışmamızı Parti'nin Rusya'daki çalışmalarında görevli üyelerine rapor ederken yoldaşlara Martynov'un konuyu düzenleyişine önem vermelerini salıkvereceğim.

Iskra'nın 96. sayısı Plekhanov'un bir makalesini içerir. Kendisine birçok düşman kazandıran oportünistlere karşı mücadelesinden dolayı Plekhanov'a saygımız büyüktür. Fakat Martynov'u savunmasından dolayı ona saygı duyamayız. Bu bizim bildiğimiz Plekhanov değildir. Muhasebesinin başlığı «Kuvveti elegeçirme meselesi»dir. Bu, çıkışı daraltmaktadır. Biz konuyu hiçbir zaman böyle ortaya koymadık. Plekhanov'-

un sorunu ortaya koyuşu Vperyod'un Marx ve Engels'e «filistinizm ustası»dır demesine benzer. Fakat bu böyle değildi. Vperyod, Marx'ın konuyu anlayışının doğruluğunu önemle ortaya koymaktadır. Filistinizm suçlaması Martynov'a ya da L. Martov'a aittir. Plekhanov ile işbirliği yapanlara saygı duymamıza rağmen Martynov'un Marx olmadığı bilinmelidir. Plekhanov Martynovizmi örtbas etmede yanılmaktadır.

Martynov ayaklanmada kesin bir rol alırsak proletarya'ca iktidarı almaya zorlanacağımız için büyük bir tehlike içinde olacağımızı iddia etmektedir. Bu iddianın kendisine göre bir mantığı vardır. Bu otokrasiye karşı mücadelede zafer tehlikelerine karşı bir uyarıdır. Vperyod Martynov ve L. Martov'a ne hakkında konuştuklarını sorar. Sosyalist diktatörlük mü, yoksa demokratik diktatörlük mü? Engels'in; tam egemenlik için yeterli olgunlukta olmayan sınıfın gücünü elinde tutan önderin, Vperyod'da Engels'in kural ile gerçek arasında post factum (*) bir ayrılık yaratırken önder pozisyonunun tehlikesine işaret ettiğini açıkladık. Böyle bir ayrılık fiziksel yenilgi anlamında değil, ama politik başarısızlık anlamında bir yıkıma yolaçar. Devrimin, gerçekten yalnızca demokratik olduğu zaman sosyalist bir devrim olduğunu kabul etmelisiniz. (Bu Engels'in düşüncesidir.) Eğer Rus proletarya'sına, tam egemenliğini hemen sağlayacağımıza sözverseydik Sosyalist - Devrimcilerin hatasına düşecektik. Sosyalist - Devrimcilerin bu hatalarından dolayıdır ki, biz Sosyal - Demokratların devrimin burjuva devrimi değil demokra-

(*) **Gerçek sonrası (r.n.)**

tik devrim olacağı yolundaki iddialarıyla her zaman alay etmişizdir. Devrimin burjuvaziyi zayıflatmayacağını, tersine güçlendireceğine, fakat proleterya'ya, başarılı bir sosyalizm mücadelesi için gerekli koşulları yaratacağını her zaman söylemişizdir.

Fakat bu bir demokratik devrim sorunu olduğundan iki güçle karşı karşıya kaldık: Otokrasi ve devrimci halk; asıl mücadeleci olan proletarya, köylülük ve bütün çeşitli küçük burjuva unsurlar. Proletarya'nın çıkarları, köylülüğün ve küçük burjuvazinin çıkarları ile uyuşmaz. Sosyal - Demokrasi, devrimci halk arasında bu sınıf ayrılıklarının kaçınılmaz olduğu gerçeğine her zaman önem vermiştir. Sıkı bir mücadelede, mücadele amacı kişiden kişiye değişebilmektedir. Bütün karşı unsurlar Çarın egemenliğini savunurken devrimciler halkın egemenliği için çırpınırlar. Böylece başarılı bir devrim Çarın egemenliğine karşı olan ve çıkarları uyuşan proletarya ve köylülüğün demokratik diktatörlüğü olabilir. Iskra ve Vperyod, her ikisi de «Ayrı ayrı yürümek fakat darbeyi birlikte vurmak» sloganı üzerinde anlaşmışlardır. Fakat Vperyod buna, düşmanın kaybettiği toprakları geri almak için yapacağı girişimleri birlikte gidermek gerektiğini eklemiştir. Otokrasinin yıkılmasından sonra mücadele durmayacak, tersine daha da yoğunlaşacaktır. Bu, karşı güçlerin mücadele için ciddiyetle örgütlendikleri zaman olacaktır. Eğer ayaklanma sloganını benimseyeceksek Sosyal - Demokratları, ayaklanmanın başarıya ulaşma olasılığı ile korkutmamalıyız. Halkın egemenliğini kazanınca, Sosyal - Demokratları güçlendirmeliyiz; bu devrimci demokratik diktatörlüğün anlamını belirler.

Bundan korkmamıza hiç bir neden yoktur. Cumhuriyetin kurulması proletarya için büyük bir zafer olacaktır. Burjuva devrimcisinden farklı olmasına rağmen, sosyal - demokrat cumhuriyete «tam ideali» gözüyle değil fakat geniş anlamda sosyalizm için mücadele özgürlüğünün güvencesi olarak bakan Parvus, başka hiçbir ülkede bu kadar büyük fedakarlık isteyen özgürlük mücadelesi olmadığını söylemektedir. Bu doğrudur ve Rusya'daki olayları çok yakından izleyen Avrupa burjuva basını tarafından doğrulanmıştır. Otokrasinin reformlara karşı tepkisi inanılmayacak kadar güçlüdür ve karşı - tepki daha büyüktür. Böylece otokrasinin tam çökme olasılığı çok fazladır. Devrimci - demokratik diktatörlük otokrasinin bütünüyle ezilmesine bağlıdır. Ola ki, 1848 - 50 tarihi kendisini bizle beraber tekrarlayacak, böylece otokrasi bütünüyle ezilmeyecek fakat yalnızca gücü kısıtlanacak ve anayasal monarşiye dönüştürülecek. O halde demokratik diktatörlük, sorunun dışında olacaktır. Bununla birlikte otokrasi bütünüyle ezilirse yerini başkasının alması zorunludur. Bu da ancak geçici devrimci hükümet olabilir. O desteklenmek için yalnızca devrimci halka -proletarya'ya ve köylüye dayanabilir. Bu yalnızca bir diktatörlük olabilir. Bu, düzenin değil fakat savaşın örgütlenmesidir. Eğer bir kaleye saldırıyorsanız, kaleyi aldıktan sonra bile savaşı durduramazsınız. Şu ikisinden biri seçilir: Ya kaleyi korumak için alırız, ya da kaleye hiç saldırmayız.

Şimdi Plekhanov'a geçeyim; yöntemi baştan başa yanlıştır. Önemli temel sorunlarının, bir yanlış ifade unsuruyla safsataya yolaçmalarından sakınıyor.

(Yoldaş Barsov'dan işit, işit diye haykırış) Vperyod, Marx'ın genel planının doğru olduğunu iddia etmektedir (otokrasinin önce burjuva monarşisi ve sonra da küçük burjuva demokratik cumhuriyet ile yer değiştirmesi); fakat plana uygun olarak gideceğimiz sınırı kısıtlarsak, cahil olduğumuzu kanıtlayacağız. Böylece Plekhanov'un Marx'ı savunması, kaybolmuş emek aşkı (*) «verlorene liebesmühe» dır. Martynov'u savunmasında Plekhanov komünistliği Merkez Komite'nin nuıkuna şe Lig (**) üyeliğine dayandırır. Flekhanov bu nutku da yanlış belirtmektedir. Berlin proletaryasının 1848'deki zaferle sonuçlanan ayaklanmasını anlamadan bunun, halkın kesin bir zafer kazanamadığı bir sırada yazıldığı gerçeği üzerine perde çekmektedir. Mutlakçılık burjuva anayasal monarşisi ile yer değiştirmiştir. Ve sonuç olarak devrimci halk tarafından desteklenen bir geçici hükümet sorun olmayacaktır. Nutkun esas noktası, halk ayaklanmasının başarısızlığından sonra Marx'ın işçi sınıfına hazırlanması ve örgütlenmesi öğüdüdür. Bu öğütler, devrimin başlamasından önce Rusya'daki durumu açıklığa kavuşturabilir mi? Nutuk şöyle başlar: «1848 - 49 devrim yıllarında Lig kendisini iki açıdan kanıtladı. Birincisi, üyelerin eylemlerde görev almaları, ikincisi ise, Komünist Manifesto'da belirtildiği gibi eylemin kabul edilmesinin tek doğru yol olduğudur. Aynı zamanda önceki Lig örgütü önemini kaybetmiştir. Devrimci harekette fiili rol alan üyelerin büyük bir bölümü gizli topluluklar zamanının geçtiğine ve tek başına toplumsal eylemlerin ye-

(*) **Love's labour's lost**

(**) **Birlik (r.n.)**

terli olduğuna inanmıştır. Kişiler ve topluluklar Merkez Komite ile ilişki kurabilirler. Sonuç olarak küçük burjuvazi sınıfına ait olan Demokratik Parti kendini Almanya'da daha fazla örgütledikçe, Emekçiler Partisi'nin sıkı desteğini kaybetmiştir. Yalnızca bölgesel amaçlar için örgütünü korumuştur ve böylece genel eylemde küçük burjuva demokratlarının egemenliği ve önderliği altına girmiştir» (Ansprache S : 75).

1850'de Marx, 1848 Devrimi sırasında küçük burjuva demokratların örgütlenmede başarılı olduklarını, ancak Emekçiler Partisi'nin başarılı olmadığını söylemiştir. Marx'ı esas ilgilendiren Emekçiler Partisi'nin ikinci kez burjuvazinin gerisinde kalmaması gerektiğidir. Bu «özellikle bu sırada çok önemlidir; tam bir devrim oluşurken Emekçiler Partisi 1848'de olduğu gibi burjuvazinin yedeğinde kalmamak ve bozulmamak için örgütlenmiş bir biçimde fikir birliği içinde ve elden geldiğince bağımsız hareket etmelidir» (Ansprache S : 76).

Burjuva demokratları çok daha iyi örgütlendiği için Marx onların kesinlikle üstün olacağından ve biran önce ikinci devrimin gerçekleşeceğinden şüphe etmemiştir. «Devrimin sonraki gelişmesi sırasında küçük burjuva demokrasisinin bir an için Almanya'da üstünlük sağlayacağı şüphesizdir» (Ansprache S : 78).

Bütün bunları dikkate alınca Marx'ın «Ansprache»de neden proletaryanın geçici devrimci bir hükümete katılması konusundan hiç söz etmediğini anlayabiliriz. Böylece Plekhanov'un Marx konusunda, onun «proletaryanın politik temsilcilerinin yeni bir sosyal düzenin kurulmasında küçük burjuva temsilcileri ile

beraber çalışabileceği» yolundaki kabul edilmez düşünceyi benimsediği (Iskra No. 96) iddiası bütünüyle yanlıştır. Plekhanov Marx'ın sorunu olumsuz yönden benimsediği izlenimi yaratmak isterken Marx devrimci geçici bir hükümete katılma sorununu ortaya koymamaktadır. Marx der ki: «Biz Sosyal - Demokratlar hep geride kaldık, kötü örgütlendik; yeni bir devrimden sonra küçük burjuvazinin iktidara gelme olasılığı olduğu için bağımsız olarak örgütlenmeliyiz» Marx'ın bu sözlerinden Martynov şu sonucu çıkarır: Küçük burjuva demokratlardan şimdilik daha iyi örgütlenen ve bağımsız bir partide toplanan biz Sosyal - Demokratlar geçici devrim hükümetine katılmaktan kaçınmalıyız! Evet Yoldaş Plekhanov, marsizm ve martynovizm ayrı ayrı şeylerdir. 1905 Rusya'sı ile 1850 Almanya'sı arasındaki büyük farkı açığa kavuşturmak için nutuktaki bazı ilginç pasajlara daha bakalım. Marx, küçük burjuva devriminden hemen sonra proletaryanın sosyalist diktatörlüğüne inandığı için proletaryanın demokratik diktatörlüğünden söz etmemiştir bile. Tarım sorununda demokratların bir küçük burjuva sınıfı yaratmak istediklerini, fakat emekçilerin kendi ve köy proletaryasının çıkarları uyarınca bu plana karşı - çıkmaları gerektiğini söyler. Onlar, müsadere edilmiş olan feodal toprakların devlet mülkü olarak kalmasını, buranın yaygın tarım yoluyla birleşmiş köy proletaryasının istihdam edileceği işçi guruplarının yararına açık olmasını istemelidirler. Doğaldır ki, bu düşünceyle Marx demokratik diktatörlük konusunda konuşamazdı. Örgütlü proletaryanın bir temsilcisi olarak yazan Marx, devrimden sonra, örgütlenme süre-

cinde çalışanların bir temsilcisi olarak yazmıştır. Marx ilk göreve şöyle önem vermektedir: «Var olan hükümetlerin devrilmesinden sonra Merkez Komite olabildiğince çabuk kendini Almanya'ya taşır, hemen bir kongre toplar ve çalışanlar klüplerinin merkezileştirilmesi için gerekli öneriler ortaya koyar». Yani emekçilerin bağımsız partisi fikri yenidir. Unutmamalıyız ki, 1848'de Marx özgür ve aşırı devrimci gazeteyi (Die Neue Rheinische Zeitung) çıkarırken arkasında işçi sınıfı örgütü yoktu (gazete yalnızca burjuva radikallerince desteklenmiştir). Haziran günlerinden sonra, Marx'ın Paris burjuvazisine yıpratıcı saldırılar yapmasıyla gazete burjuva radikallerince yıkılma durumuna gelmiştir. Bu nedenle nutukta emekçilerin bağımsız bir örgütü konusunda söylenecek çok şey vardır. Bu bölüm, ya emekçi kulüpleri ve komiteleri ya da bölgesel konseyler ve belediyeler şeklinde olan yeni resmi hükümete uygun olan devrimci emekçi hükümetlerin kurulması ile ilgilidir. Burada belirtilen bir nokta da emekçilerin silaha sarılmaları ve bağımsız bir emekçi koruma örgütü kurmaları gerektiğidir. Programdaki ikinci madde gereğince ise, emekçi sınıf üyeleri de, Lig üyeleri, burjuva adayları yanında adaylığa seçilmelidirler. Ligin ne kadar zayıf olduğu, Marx'ın bağımsız adayların seçilmeleri gerektiğini ortaya koymasından anlaşılabilir. Bütün bunlardan çıkan sonuç ise Marx'ın bir geçici devrim hükümetine katılmaya niyetli olmadığı, hatta bundan söz etmediğidir. Çünkü o zaman için bütün dikkatler bağımsız bir işçi partisi kurulması üzerine toplanmıştı.

Iskra'da Plekhanov daha sonra, Vperyod'un kanıt göstermediğini fakat birkaç sözü tekrarlamakla yetindiğini söyler ve Vperyod'un Marx'ı eleştirmek istediğini iddia eder; neye dayanarak? Buna karşın, Vperyod'un Rusya'da demokratik devrim mücadelesinde görev alan sosyal güçleri hesaba katarak sorunu somut bir temele oturttuğunu görmemekte miyiz? Öte yandan Plekhanov Rusya'daki sağlam koşullardan hiç söz etmemektedir. Onun fikir dağarcığı bir kaç münasebetsiz alıntıdan oluşmaktadır; inanılmaz ama gerçek. Rusya'daki durum Batı Avrupa'daki durumdan o kadar farklıdır ki Parvus bile şunu sormak zorunda kalmıştır: Devrimci demokrasimiz nerede kaldı? Vperyod'un Marx'ı eleştirmek istediğini kanıtlamaya gücü olmayan Plevhanov, Mach ve Avenuarius'u kulaklarından sürülküyor. En ufak bir sempati duymadığım bu yazarların sosyal-devrim sorunuyla uğraşmalarını anlayamam. Onlar kişisel toplumsal örgütlenmeler, ya da buna benzer konularda yazmışlar; ancak demokratik diktatörlük konusunda hiçbir fikir öne sürmemişlerdir. Plekhanov, Parvus'un belki de Mach ve Avenarius'un öğrencisi durumuna geldiğini mi söylemek istemektedir; (kahkaha) ya da olayların gelişmesi mi, Plevhanov'un mantıksızca Mach ve Avenarius'u hedef almaya zorladı? Daha sonra Plekhanov, Marx ve Engels'in yakın gelecekteki sosyal devrim inançlarını yitirdiklerini söyler. Komünist Ligi dağılmıştır. Marx ve Engels, devrimcilerin olduğu fakat devrimin oluşmayabileceği gerçeğini belirttiği dışarıdaki siyasi göçmenler arasında küçük tartışmalar çıkmıştır. Plekhanov Iskra'da şöyle yazar: «Onlar (yakın gelecekteki

sosyal-devrim inançlarını yitiren Marx ve Engels) demokratik sistemin uzun bir süre egemen olacağı düşüncesiyle proleteryanın politik görevlerini düzenlemelidirler. Fakat bu nedenle onlar, sosyalistlerin küçük burjuva hükümete katılmaya mahkûm edilmelerinden daha önemli olmuş olacaklardır.» (Iskra No. 96). Niçin? Cevabı yok. Bir kez daha Plekhanov demokratik diktatörlüğü sosyalist diktatörlükle değiştirilebilir şekilde kullanmaktadır. Demek ki o, Vperyod'un uyardığı, Martynov'un hatasına düşmektedir. Rusya'da proleterya ve köylünün demokratik diktatörlüğü olmaksızın cumhuriyetin kurulması olanaksızdır. Bu iddia Vperyod tarafından anlaşılmış ve bu konuda hiç yazılmamıştı. Böyle bir durumun analizi Marx tarafından ne onaylanmış ne de yalanlanmıştır. Somut koşullar konusundaysa Plevhanov hiçbir şey söylememektedir.

Engels'ten yapılan ikinci alıntı daha da uygunsuzdur. Çünkü basıldığı zamanı ve yeri belirtmeksizin özel bir mektuptan sözetmek, Plevhanov'un garipliğidir. Engels'in mektuplarının basımı memnuniyet vericidir. Ama bunların tümü basılsa daha iyi olur. Gene de, Engels'in mektuplarının doğru anlamını çıkarmamızı sağlayacak bazı bilgilere sahibiz.

1900'lerin İtalya'sındaki durumun şimdiki Rusya'daki duruma hiç benzemediğini biliyoruz. İtalya kırk yıldır özgürlüğün tadını tatmaktaydı. Rusya'da emekçi sınıf, bir burjuva devrimi olmaksızın özgürlüğü rüyasında bile göremez. İtalya'da emekçi sınıf uzun zamandır sosyalist devrim için bağımsız bir örgüt geliştirme durumundadır. Turati İtalyan Millerand'dır. O

halde, Turati'nin o tarihlerde bile Millerandın fikirlerini savunması mümkündür. Plevhanov'a göre bu tahmin, Engels'in Turati'ye burjuva demokratik-devrim ile sosyalist-devrim arasındaki farkı açıklamak zorunda kalışı gerçeğinden doğmuştur. Böylece Engels, Turati'nin kendini, içinde görev aldığı devrimin sosyal anlamını anlamayan bir önderin yanlışlığı içinde bulacağından korkmuştur. Bu yüzden Plevhanov'un sosyalist - devrim ile demokratik devrimi karıştırdığını söylemeliyiz.

Fakat, Rusya'daki somut durumla ilgili olmamasına rağmen, Marx ve Engels'de, proleteryanın devrimci mücadelesinin genel kuralları konusunda belki cevap bulabiliriz. Iskra böyle genel bir sorunu ortaya atmıştır.

93. sayısında şöyle der: «Burjuva demokratik hükümete karşı proletaryayı bir parti içinde örgütlemenin en iyi yolu; tabandan, proletaryanın iktidardaki demokratlara baskısına kadar, burjuva devrimini geliştirmektir». Iskra şöyle devam eder: «Vperyod, proletaryanın devrim üzerindeki baskısının yalnızca tabandan, yalnızca sokaktan değil fakat tepeden, geçici hükümetin mermer salonlarından olmasını ister». Bu doğrudur ve Vperyod bunu istemektedir. Burada kural ile ilgili bir sorumuz var: Devrimci hareket yalnızca tabandan mı çıkar, yoksa yukarıdan da çıkar mı? Bu genel soruya Marx ve Engels'de bir cevap bulabiliriz.

Hatırımda Engels'in ilginç «Görevdeki Bakuninistler» (1873) başlıklı makalesi var. Engels, İspanya'nın aşırı cumhuriyetçilerin devrimi ile çalkalandığı 1873

İspanya devrimini açıklar. Engels, o zaman için çalışan sınıfın hemen özgürleşmesi gibi bir sorun olmadığı gerçeğine önem verir. Proletaryanın görevi, sosyal-devrimi hazırlayan ilk evrelere geçişi hızlandırmak ve yol üzerindeki engelleri kaldırmaktır. İspanya'nın çalışan sınıfı, yalnızca devrimde aktif rol alma yoluyla bu fırsattan yararlanabilirdi. Bu, bakuninistlerin etkisiyle, yine onların Engels tarafından çok eleştirilen genel grev fikirleriyle engellenmiştir. Engels 30.000 fabrika işçisini içeren Alcoy Şehri Olaylarına da değinmiştir. Alcoy'da proletarya duruma hakimdir. Proletaryanın hareketi nasıldır? Bakuninizm prensiplerine rağmen, proleterya geçici devrim hükümetine katılmak zorunda kalmıştır. Engels şöyle der «Bakuninistler tavandan tabana devrimci hareketin tehlikeli olduğunu, bu hareketin ve herşeyin tabandan tavana doğru uygulanmasının gerektiği propagandasını yıllardır yapmaktaydılar.»

Bu da böylece; Iskra'da yerleşen tabandan mı yoksa tavandan mı genel sorusuna Engels'in cevabı olmaktadır. Iskra'nın «yalnızca tabandan» prensibi, bir anarşist ilkesidir sonucunu İspanya Devrimi Olaylarından çıkaran Engels şöyle der: «Bakuninistler açıkladıkları şu ilkeyi kabul etmemişlerdir : Bir devrimci hükümetin kurulması, çalışan sınıfın yeni bir aldatmacası ve yeni bir hıyanetidir.» (Plevhanov'un bizi ikna etmeye çalıştığı gibi). Böylece Engels'in canını sıkan şey bakuninistlerin azınlık olduğu gerçeğidir. Eserin sonunda Engels, bakuninistler örneğinin, bir devrimin nasıl gerçekleşmeyeceği örneği olduğunu açıklar. Eğer Martov, devrimci çalışmasını yalnızca tabandan çıkan bir ha-

reket olarak sınırlasaydı, bakuninistlerin hatalarını tekrarlayacaktı.

Gene de, Vperyod ile birlikte ilke noktalarındaki farklar ortaya çıktıktan sonra Iskra görüşümüze yaklaşmaktadır. Örneğin Martynov proletaryanın halkla ortaklaşa olarak, burjuvaziyi, devrimi tamamlamaya zorlamak gerektiğini söyler. Bu, halkın, proleteryanın ve köylünün devrimci diktatörlüğünden başka birşey değildir. Burjuvazinin devrimi tamamlamaya hiç niyeti yoktur. Fakat varlıklarının sosyal koşulları gereği, halk bu isteğe yardım edemez. Devrimci diktatörlük onları eğitecek ve onları siyasi hayata çekecektir.

95. sayısında Iskra şöyle yaazr :

»Eğer sosyalizmin yerleşmesi için ulusal koşulların daha olgun olmadığı sırada isteğimize aykırı olarak devrim diyalektiği ile zora sürüklenseydik geri dönmeyecektik. Devrimin ulusal dar çerçevesini kırmak ve Fransa'nın yüzyıl önce Doğuyu zorlaması gibi Batı Dünyasını devrime zorlamak amacımız olacaktı.»

Böylece Iskra, Vperyod durumu ile birlikte olmamız gerektiğini itiraf etmiştir. Bundan dolayı sorunun pratik görünüşü altında Iskra, Vperyod'u izlemektedir ve kendi durumunun temelini çürütmektedir. Anlayamadığım tek nokta Martov ve Martynov'un nasıl istekleri dışında zora sürüklendiğidir. Delilik!

Iskra Fransa'yı örnek olarak göstermektedir. Fakat bu Jakobin Fransa idi. Devrim zamanında Jakobinizmi öcü gibi göstermek bayat bir numaradır. İfade ettiğim gibi, demokratik diktatörlük bir düzen ör-

gütlemesi değil, savaş örgütlemesidir. St. Petesburg'u ele geçirseydik ve Nicholas'ı giyotine gönderseydik, ilgilenecek daha bir sürü Vendee hâlâ bulunacaktı. Marx bunu, 1948'de «Neue Rheinische Zeitung» Gazetesinde tekrar demokratik diktatörlükten sözettiği zaman anladı. Marx şöyle demiştir: «1793 yıldırma dönemi mutlakçılık ve karşı-devrim ile hesaplaşmanın adi bir tutumudur». Biz de Rus otokrasisi ile adi yöntemlerle hesaplaşmayı ve Girondist yöntemleri Iskra'ya bırakmayı tercih ederiz. Rus Devriminin karşılaştığı durum uygundur (anti-halkçı bir devrim, otokrasinin Asya tipi muhafazakarlığı vb.) ve ayaklanmanın başarılı olacağı ümidini doğrulamaktadır. Proleteryanın devrimci heyecanı her geçen saat artmaktadır. Bu noktada martynovizm yalnızca bir engel değil aynı zamanda suçtur da. Çünkü o, proleteryanın devrimci enerjisini yok etmektedir, devrimci heyecanı boğmaktadır (Lyadov: İşit, işit). Bu, Bernstein'in Alman Partisi'nde değişik koşullar altında sosyalist diktatörlük sorununda yaptığı hatadır.

Geçici devrim hükümetinin methedilen «mermer salonları»nın ne olduğu konusunda kesin bir fikir vermek için, başka bir kaynağa değineceğim. «Die Reichsverfassungskamgpajne» (*) adlı makalesinde Engels, bir devrimde bu «mermer salonlar» bölgesinde nasıl rol aldığını anlatır. Örneğin Almanya'nın en fazla endüstrileşmiş merkezlerinden biri olan Ren Prusya'sındaki ayaklanmayı açıklar. Demokratik Parti'nin zafer şansının orada Ren'in sağ kıyısına aktarmak, ayak-

(*) **İmparatorluk anayasasının kampanyası**

lanmayı daha geniş bir alana yaymak, yedekler yardımıyla bir devrimci ordu çekirdeği kurmaya çalışmaktadır. Bu, Engels'in elden geleni yapmak, planını uygulamak için Elberfeld'e gittiğinde kesinlikle önerdiği şeydi. Ayaklanmayı örgütlemekteki başarısızlıkları, sermaye bulmadaki başarısızlıkları dolayısıyla küçük burjuva liderlerine çatmaktadır. Daha enerjik hareket etmeleri gerektiğini söyler. İlk adımlarının Elberfeld ordusunu silahtan arındırmak, onun silahlarını işçilere dağıtmak ve sonra silahlı işçilerin bakımını sağlamak için zorunlu vergi toplamak olması gerekir. Fakat, Engels bunun yalnızca kendi fikri olduğunu söyler. Kamu Güvenliği Komitesi böyle şiddetli önlemler alma eğiliminde değildir.

Böylece Marx ve Engels Martynov ve Martov (Homeric kahkaha) - bizi jakobinizm öcüsü ile korkutmaya çalışırken, Engels Jakobin modeli eylemi hor gören devrimci küçük birjuvaziye çatmıştır. O, savaşa girmenin ve devlet hazinesi ile hükümet gücünden feragat etmenin anlamsız olduğunu anlamıştır. Peki, bütün halkın katıldığı bir ayaklanma olursa, bu ayaklanma olursa, bu ayaklanma için gereken parayı nereden bulacaksınız? Tabii ki devlet hazinesinden değil. O halde burjuvadan! İşte bu jakobinizmdir!

Baden'deki ayaklanmayla ilgili olarak Engels şöyle yazar: «İsyancı hükümetin başarı için her türlü şansı vardı; çünkü bir hazer ordu, iyi askeri donanım depoları, dolu bir devlet hazinesi ve halkın tam bir desteğini bulmuştur». Olaydan sonra herkes bu koşullarda ne yapılması gerektiğini anlamıştır. Yapılacak şey, Millet Meclisi'ni korumak için Avusturyalıları ve

Prusyalıları püskürtmek, devrimi komşu devletlere yaymak için ve Alman Millet Meclisi'ni isyancı halk ve ordunun etkisi altına sokmak için bir ordu kurmaktı. Ayrıca, devrim gücünü merkezleştirmek, buna gerekli kaynakları vermek ve feodal engelleri yok ederek halkın geniş çiftçi çoğunluğunun sempatisini kazanmak için bu gerekliydi. Bütün bunlar biran önce yapılmalıydı. Güvenlik Komitesi'nin atanmasından bir hafta sonra iş işten geçmiş olacaktır.

Rusya'da ayaklanma başlayınca, devrimci sosyal-demokratların Engels örneğini izleyerek devrime asker olarak kayıt olacaklarına ve jakobin öğüdünün bir benzerini vereceklerine inanıyoruz. Fakat Iskra, geçici devrim hükümetinin ve meclisin korunması sorununu arka plana atarak oy zarflarının renklerini tartışmayı tercih etmektedir. Hangi koşullarda olursa olsun Iskra'mız tavandan hareket etmeyecektir.

Engels Karlsruhe'den arkadaşı D'Ester'in geçici hükümette bulunduğu Pfalz'a gitti (D'Ester bir zamanlar Engels'i tutukluluktan kurtarmıştı). Engels şöyle der: «Partimize bütünüyle yabancı olan bir eyleme resmen katılmak bu durumda sorun değildi». O bu eylemde «Neue Rheinische Zeitung'da çalışan herhangi birinin, bir askerin alacağı pozisyonu almak zorundadır. Engels'i işçi örgütleriyle olan bağlarından yoksun bırakan komünist Ligin dağılmasından söz ettik. Bu, sözlerini aktardığımız pasajı daha da açığa kavuşturmaktadır. Engels şöyle der. «Bana birçok sivil ve askeri görevler önerildi. O koşullar altında bütün bunları reddettim.»

Gördüğümüz gibi Engels tavandan hareket etmeye korkmamıştır; o, proletaryanın geçici devrimci hükümete katılmasına yol açabilecek olan örgütlenmesinden ve güçlü olmasından korkmamıştır. Buna karşı, eylemin yeteri derecede başarılı olamamasından yakınmıştır. Çünkü işçiler tam olarak örgütlenmemişlerdi. Fakat bu koşullar altında bile Engels bir görevi kabul etmiştir; orduda Willich'in emir subayı olarak hizmet etmiştir; cephane teslimini, büyük güçlükler altında barut, kurşun, fişek vb. naklini üzerine almıştır. Engels «Cumhuriyet için ölmek benim amacımdı» şeklinde yazmıştır.

Yoldaşlar, Engels'in mermer salonlar (Yeni Iskra bunu, emekçileri bizden korkutmak için kullanmaktadır) benzetmesine göre çizilen geçici hükümet tablosunu değerlendirmeyi size bırakıyorum (alkış) (konuşmacı karar tasarısını okur ve açıklar).

GEÇİCİ DEVRİM HÜKÜMETİ ÜZERİNE KARAR TASARISI

1. Madem ki hem Rus proletaryasının tüm çıkarları, hem de onun sosyalizm mücadelesinin en son hedefleri, olabilen tüm bağımsızlık ölçümünü ve bunun sonucu olarak demokratik cumhuriyetin, otokratik hükümet şeklinin yerini almasını gerektiriyor;

2. Madem ki halkın silahlı ayaklanması -eğer tümüyle başarılı olursa, yani otokrasi yıkılırsa zorunlu olarak ajitasyonun yetkin bir serbestliğini sağlamaya- genel, doğrudan ve eşit oy hakkı temeline göre gizli oyla seçilen, halkın gerçek iradesini temsil edecek bir meclisi; Kurucu Meclis'i toplamaya tek başına gücü olan, geçici bir devrim hükümetinin kurulmasını getirecek ve

3. Madem ki Rusya'daki bu demokratik devrim belirli bir evrede kaçınılmaz biçimde her yönden, Rus proletaryasının, devrim sürecindeki kazançlarından, olabildiğince daha fazla birşeyler alacak olan burju-

vazinin baskısını zayıflatmayacak, tersine güçlendirecektir;

O halde, RSDİP'nin Üçüncü Kongresi;

a) Çalışan sınıf içinde, geçici bir devrim hükümetinin gerekliliği inancını yaymamızı ve işçi toplantılarında, programımızın ilk politik ve ekonomik taleplerinin tümünün tam ve ivedi olarak gerçekleşmesi için gerekli koşulları tartışmamızı;

b) Halk ayaklanmasının zaferi ve otokrasinin bütünüyle yıkılması durumunda Parti'miz temsilcilerinin, bütün karşı-devrim girişimlerine karşı amansız bir mücadele ve çalışan sınıfın özgür çıkarlarını koruma amacı için, geçici devrim hükümetinde yer alabilmelerini;

c) Bu gibi temsilciliğin temel koşullarının, temsilcilerinin Parti tarafından sıkı kontrolu ve tam bir sosyalist devrim için çabalayan ve bunun sonucunda da bütün burjuva partilerine, uzlaşmaz biçimde karşı olan Sosyal-Demokrat Parti'nin bağımsızlığını sürekli olarak kendisinin korumasının gerekli olduğunu;

d) Sosyal-Demokratların geçici devrim hükümetinde yer almalarının mümkün olup olmadığına bakmaksızın, Sosyal-Demokrat Parti'nin öncüsü olduğu silahlanmış proletaryanın geçici hükümet üzerinde, devrim kazançlarını genişletme, pekiştirme ve koruma amaçları için, sürekli bir baskı doğurmasını getirmesi fikrini proleteryanın en geniş bölümleri arasında yaymamız gerektiğini önerir.

18 Nisan (1 Mayıs) 1905'den önce yazıldı.

GEÇİCİ DEVRİM HÜKÜMETİ KONUSUNDAKİ KARARIN DÜZELTMELERİ ÜZERİNE KONUŞMA

19 Nisan (2 Mayıs)

Genellikle, Yoldaş Zimin'in görüşünü paylaşırım. Bir gazeteci olarak, sorunun edebi biçimde formüle edilmesine dikkatimi vermiş olmam doğaldır. Yoldaş Zimin, mücadelemizin yöneldiği hedefin önemini tam olarak vurguladı ve ben de dediklerini onaylıyorum. Eğer uğruna savaştığınız noktayı fethetmeyi ummazsanız, savaşamazsınız... Yoldaş Zimin'in ikinci noktayı düzeltmesi: «tek başına, bir geçici hükümet vb. kurulması vb.» amaca yakın ve ben bunu onaylıyorum. Bu aynı şekilde, üçüncü noktanın düzeltilmesi için de doğrudur: Şu andaki ekonomik ve sosyal koşullar altında burjuvazinin, zorunlu olarak güçleneceğini burada göstermek çok yerindedir.

Önergenin (a) şıkkında «proletarya talep edecek» denmesi, vurguyu proleterya üzerine kaydırdığı için,

benim formüle ettiğim biçimden daha iyidir. (b) şıkkında, güçlerin ilişkisi üzerine bağımlılığın belirtilmesi de çok uygundur. Bu formüllendiriş, Yoldaş Andreyev'in düzeltmesini gereksiz kılıyor kanımca. Buna bağlı olarak Rusya'dan gelen yoldaşların, «(ivedi) istekleri» ifadesinin yeterince açık olup olmadığı, ya da «minumum programı» parantez içinde ekleyip eklememiz üzerinde görüşlerini bilmek isterim. (c) şıkkında ben «... dırlar» kelimesini kullanıyorum; Yoldaş Zimin ise «... malı» öneriyor; burada bir uslup düzeltmesine gerek olduğu açık. Parti kontrolundan sözedildiği yerde, sanırım benim ilk ifadem «Sosyal-Demokrat Parti'nin bağımsızlığını kendisinin koruması», Yoldaş Zimin'in önerdiği «koruma»dan daha iyi. Görevimiz Sosyal-eDmokrat Parti'nin bağımsızlığını yalnızca «korumak» değil, onu sürekli olarak «güvence altında tutmak»tır. Yoldaş Sosnovsky'nin bu nokta için düzeltmesi, onu yalnızca daha anlaşılmaz duruma getirerek bozuyor. Yoldaş Andreyev'in önerilerinden bir kısmı, benim ve Yoldaş Zimin'in önerilerimizin bazı noktalarında ele alındı. Buna bağlı olarak, Yoldaş Andreyev'in önerdiği gibi, «geçici hükümeti» çoğul olarak koymak çok uygundur. Birçok geçici hükümetlerimiz olması doğaldır, ama hiçbir şekilde bir bölünmeyi istemediğimizden, buna önem vermemeliyiz. Tüm Rusya için her zaman tek bir geçici hükümeti destekleyeceğiz ve «tek bir merkez ve orada bir Rus»u yaratmaya çabalayacağız. (Gülüşmeler)

KÖYLÜ HAREKETİNİ DESTEKLEME KARARI ÜZERİNE RAPOR
19 Nisan (2 Mayıs)

Kongrenin çalışmasını hızlandırmaya olan ivedi gereksinmeye dikkati çeken onyedi yoldaşın sözlerinden dolayı, elimden geldiği kadar kısa konuşmaya çalışacağım. Doğrusunu söylemek gerekirse, tartışılan sorunun temelinde su götürür hiçbir sorun yok; «esas» noktalar üzerinde bile Parti krizi sırasındaki ayrılıklarda hiçbir sorun olmadı.

Bundan başka, önerge taslağı uzunca bir süre önce Vperyod'da yayınlandı; bu nedenle, ben kendimi yalnızca önergeyi desteklemede zorunlu görüyorum.

Köylü hareketini destekleme sorunu iki bölüme ayrılır; 1. Esaslar, 2. Partinin pratik deneyleri. İkincisine ikinci raportörümüz, Guria'daki en gelişmiş köylü hareketimizi tam anlamıyla bilen Yoldaş Barsov değinecek. Esaslarla ilgili bölüme gelince, bu şimdi, Sosyal-Demokrasi tarafından hazırlanmış sloganları ye-

niden doğrulama ve onları bugünkü köylü hareketine uyarlama sorunudur. Bu hareket, gözlerimizin önünde büyüyor ve yayılıyor. Hükümetin köylüleri sahte ayrıcalıklarla aldatma oyunu bir işe yaramıyor. Bu yıpratma politikası Parti'miz sloganlarıyla önlenmelidir.

Bu sloganlar, benim görüşüme göre, aşağıdaki önerge taslağında ileri sürülmüştür.

«Sınıf bilincine sahip proletaryanın partisi olarak, Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisi, bütün çalışan kişileri tam olarak tutsaklıktan ve her çeşit sömürüden kurtarmaya uğraşır ve şu andaki sosyal ve politik sisteme karşı her devrimci hareketi destekler. Bu nedenle, RSDİP diğerleri yanında bugünkü köylü hareketini de kesinlikle destekler ve köylü sınıfının koşullarını geliştirmeye gücü yeten her devrimci önlemi, bu amaçla, gayri menkulun kamulaştırılmasında duraksamamayı temsil eder. Aynı zamanda, proletaryanın sınıf partisi olarak RSDİP kır proleterlerinin bağımsız bir sınıf örgütü doğrultusunda, kendi çıkarlarının köylü burjuvazisininkilere olan çelişkisini açıklama zorunluğunu her zaman hatırlayarak, onları, yalnızca kır ve kent proleteryasının, burjuva toplumunun bütününe karşı, ortak mücadelesinin, kırsal yığınları yoksulluk ve sömürüden kurtarmaya gücü yeten bir sosyalist devrime öncülük edebileceğini anlar duruma getirmeye çalışır.

«Köylü sınıfı arasında pratik bir ajitasyon sloganı ve bu harekete en çok politik bilinci yerleştirme yolu olarak RSDİP bütün demokratik reformların her yönden desteği ve bunların ayrıntılı bir şekilde uygulanması için, ivedilikle devrimci köylü komiteleri oluş-

turulmasını önerir. Bu komitelerde, RSDİP'de de olduğu gibi, bir yandan bütün köylü sınıfını, her devrimci demokratik hareketinde destekleme amacıyla kır proleterinin bağımsız örgütü için çaba gösterilecek ve diğer yandan da köylü burjuvazisine karşı olan mücadelesinde, kır proletaryasının gerçek çıkarlarını korumak için, bu örgütün oluşmasına uğraşılacak» (Vperyod, Sayı. 11). Bu taslak; hazırlanması için delegeleri, kongre öncesi saptanan tarım komitesi tarafından tartışılmıştı. Görüşler önemli derecede ayrıldığı halde, belirli bazı yönelimler göze çarpmaktaydı. Ben bu yönelimlere değinmek niyetindeyim. Önerge taslağına göre, tarım sorunu çerçevesindeki olabilecek ve gerekli devrimci önlemlerin özelliği, «köylü sınıfının koşullarındaki olumlu gelişmedir». Böylece önerge, tüm sosyal-demokratların genel kanısının, bu önlemlerle şu andaki sosyal ve ekonomik sistemde hiçbir belli başlı değişim elde edilemiyeceği olduğunu açıkca belirtiyor. Sosyalist-Devrimcilerden biz burada ayrılıyoruz. Köylülerin devrimci hareketi, başka bir üretim biçimiyle kapitalizmin yerini almaya değil, köylülerin koşullarındaki önemli bir gelişmeye öncülük edebilir.

Önerge, taşınamaz malların kamulaştırılmasıyla durmayacak olan önlemlerden söz ediyor. Bu anlatım biçiminin bizim tarım programımızı nitelendirdiği söylendi. Bu görüşü yanlış bulmaktayım. Doğaldır ki, uslup, kamulaştırmada Parti'mizin değil, köylülerin durmayacağı; Parti'mizin köylüleri desteklediği ve bu gibi ölçülerde durmadığı zaman da destekleyeceği anlamında geliştirilebilirdi. Herhangi bir şekilde tazmine

kesinlikle karşı olduğumuz için kamulaştırma yerine daha dar bir kavram olan «el koyma» kullanılmalıdır. Toprağa el konulması gibi ölçüleri kullanmakta hiçbir zaman duraksamayacağız. Metindeki bu bazı düzeltmeler dışında önerimizde, tarım programımızı niteleyen başka hiçbir şey görmüyoruz. Tüm sosyal-demokrat yazarlar, ayrılan toprakların hiçbir şekilde köylü hareketine sınır koymayacağı şeklindeki noktayı sürekli olarak belirttiler. Plekhanov da, ben de basında Sosyal-Demokrat Parti'nin köylülüğü, toprağın «yeniden genel dağıtımı» dahil, tarım reformunun devrimsel önlemlerinden alıkoymayacağını ifade ettik. Herhangi bir yanlış anlama ve yanlış yorumlamayı önlemek için, köylülere uygun bir destek sorunu üzerinde kesin bir tavır almalıyız. Köylü hareketi şimdi günün emrinde ve proletaryanın partisi, bu harekete tam destek verdiğini ve hiçbir şekilde bu hareketin çalışma alanını kısıtlamadığını resmi olarak ilan etmeli.

Önerge, kır proletaryanın çıkarlarını bir odakta toplama ve proletaryayı ayrı olarak örgütleme gereğinden söz ederek devam ediyor. Bu basit aksiyomu bir Sosyal-Demokratlar toplantısı önünde savunmaya gerek yok. Tarım komitesinde, özellikle hasat, biçme vb. sırasında, toprak işçileri ve köylülerin grevlerini destekleme üzerine bir madde eklemenin iyi olacağı belirtilmişti. Doğaldır ki, esas olarak, buna karşı hiçbir şey denemez. Bırakın çalışan işçilerimiz, yakın gelecek için böyle bir maddenin mümkün olan önemi konusunda ne düşündüklerini söylesinler.

Önerge daha sonra, devrimci köylü komitelerinin oluşturulmasından söz ediyor.

Devrimci köylü komitelerinin ivedi oluşumuna gösterilen isteğin ajitasyonumuzda mihver olarak kullanılması gereği fikri, Vperyod'un 15. sayısında geliştirilmişti. Gericiler daha şimdi «yaşama koşullarının geliştirilmesi»nden söz ediyorlar ve sahte bir gelişimin resmi ve bürokratik yolunu temsil ediyorlar. Oysa, Sosyal-Demokratlar doğal olarak, gelişime etki eden devrimci yolu temsil etmelidirler. Başlıca görev köylü hareketine politik bilinci yerleştirmektir. Köylüler ne istediklerini belli belirsiz biliyorlar ama bütün politik sistemle ilgili olarak arzu ve taleplerini göremiyorlar. Bu nedenle politik değişmeler sorununu, politik gelişmeler olmadan etki edilemeyen «ekonomik gelişmeler»e indirgeyen politik dolandırıcılara çok kolay oyuncak oluyorlar. Bu komiteler devrim yasasını yerine getiremedikleri sürece köylüler hiçbir zaman kazanabilecekleri kanısına varamayacaklardır. Burada da devrimci köylü komiteleri ve onların demokratik reformlar alanındaki işlevlerinden hiç söz etmeyen tarım programını tahrif ettiğimiz yolunda itiraz edildi. Bu itiraz su götürmez. Programımızı tahrif etmiyor, onu somut bir duruma sokuyoruz. Köylü komitelerinin devrimciden başka hiçbir şey olamayacağı konusunda şüphe olmadığından, bu gerçeği belirterek, programımızı değiştirmiyor, devrim anına uyguluyoruz. Programımız, örneğin ulusların kendi haklarında kendilerinin karar verme hakkını tanıdığımızı belirtir; eğer somut koşullar bizim, belirli bir ulusun kendi geleceğine kendisinin karar vermesi, onun tam bağım-

sızlığı lehine ifademizi getirmiş ise bu, programımızda bir değişiklik değil onun uygulamasıdır. Köylü komiteleri hem bugünkü koşullar altında, hem de hükümet organları olduklarında, diyelim bir geçici devrim hükümetinde elverişli olan esnek bir kurumdur. Bazıları bu komitelerin devrimci olmalarından çok, gerici olabileceklerini savunuyorlar. Fakat Sosyal-Demokratlar köylülerin iki taraflı olma özelliğini ya da proletaryaya karşı gerici bir köylü hareketi olasılığını hiçbir zaman aklından çıkarmadı. Çıkış noktası bu olmaktan çok bugün, toprak reformları yaptırılması için kurulan köylü komitelerinin devrimci olmaktan başka hiçbir şey olamayacağıdır. Bugünkü köylü hareketi sorunlardan uzak bir şekilde devrimcidir. Bazı kimkimseler köylülerin, toprağa el koyduktan sonra yatışacağını söylüyor olabilir. Fakat köylüler toprağa el koyduktan sonra otokratik hükümet yatışmayacaktır ve bu da sorunun en önemli noktasıdır. Bu el koymayı yalnızca bir devrim hükümeti ya da devrimci köylü komiteleri yaptırabilir.

Son olarak, önergenin sonuç kısmı Sosyal-Demokratların, köylü komitelerindeki durumunu bir kez daha açıklıyor; yani, kır proletaryası ile beraber yürüme ve kır proletaryasını ayrı ve bağımsız bir biçimde örgütleme gereğini açıklıyor. Kırda bir tek tutarlı devrim sınıfı vardır; proletarya.

KÖYLÜ HAREKETİNİ DESTEKLEME ÜZERİNE KARAR TASARISI

1. Madem ki büyümekte olan köylü hareketi, kendiliğinden ve politik bilinçten yoksun bir şekilde de olsa, hiç olmazsa kaçınılmaz şekilde var olan politik düzene ve ayrıcalıklı sınıflara karşı yöneliktir,

2. Madem ki var olan sosyal ve politik düzene karşı olan her devrimci hareketi desteklemek Sosyal-Demokrasinin görevlerinden biridir;

3. Madem ki yukarıda söylenenlerden dolayı, Sosyal-Demokratlar köylü hareketinin devrimci-demokratik özelliklerini ortaya çıkarmak, onları devam ettirmek ve mantıki sonuçlarına doğru geliştirmek için uğraşmalı ve

4. Madem ki Sosyal-Demokrat Parti, proleteryanın partisi olarak her durum ve koşulda, kır proletaryasının bağımsız örgütlenmesi ve bu sınıfa kendi çıkarlarıyla köylü burjuvazisinin çıkarları arasındaki

uzlaşmaz nitelikteki zıtlığı açıklamak için kararlı bir şekilde çalışmalı;

O halde, RSDİP'nin Üçüncü Kongresi bütün Parti kuruluşlarına;

a) RSDİP'nin; bugünkü köylü hareketini, sahipli topraklara el konulması dahil hiçbir devrim belirtisine karşı gelmeden, tüm gayretiyle desteklemeyi amaç edindiğini söyleyerek, proletarya arasında geniş bir şekilde propagandaya devam etmeyi;

b) Köylülük arasında ajitasyon için pratik bir slogan ve köylü hareketine en son politik bilinci yerleştirme aracı olarak, köylülüğün çıkarlarında tüm devrimci-demokratik reformları ve köylülüğü polisin, memurların ve toprak sahiplerinin zulmünden kurtarmayı yerine getirmeye amaç olarak sahip çıkacak olan devrimci köylü komitelerini ivedilikle örgütlemek için bir plana başlamalarını;

c) Köylülüğe, otokratik rejimin düzenini bozmak ve ona yönelik olan devrimci saldırıyı desteklemek için, askerlik hizmetinin yapılmamasını, vergi ödemelerini açık bir biçimde reddini ve otoriteleri tanımanın reddini salık vermelerini;

d) Köylü komiteleri içinde, kır proletaryasının bağımsız örgütlenmesini ve onun çalışan sınıfın tek bir Sosyal-Demokrat Parti'si içinde, kent proletaryasıyla, olabilen en yakın işbirliği için çalışmalarını salık verir.

20 Nisan (3 Mayıs) 1905'de yazıldı.

SOSYAL-DEMOKRAT KURULUŞLAR İÇİNDEKİ İŞÇİLER VE AYDINLAR ARASI İLİŞKİLER SORUNU ÜZERİNE KONUŞMA

20 Nisan (3 Mayıs)

Bu sorunun alanının genişletilmesinin uygun olmadığını söyleyen yoldaşlarla aynı fikirde olamam; tamamen uygundur.

Burada sosyal-demokrat fikirlerin yorumlarını yapanların, başlıca aydınlar olduğu söylendi; bu doğru değildir. Ekonomizm süresinde devrimci fikirleri temsil edenler aydınlar değil, işçilerdi. Bu, Yoldaş Axelrod'un bir önsözüyle yayınlanan «Bir İşçi» broşürünün yazarı tarafından da onaylandı.

Yoldaş Sergeyev, burada, kararlaştırılan esasın daha iyi bilgiye yönelmeyeceğini ileri sürdü; bu doğru değildir. Eğer kararlaştırılan esas pratikte uygulanmış olsaydı, şüphesiz şimdikinden daha fazla bilgi sahibi olacaktık.

Anlaşmazlıkların genellikle aydınların işi olduğuna da işaret edildi. Bu önemli bir noktadır, fakat soru-

nu çözümlemez. Basına yazdıklarımda komitelere olabildiğince fazla işçi konmasında uzun uzun ısrar ettim. İkinci Kongre'den bu yana olan sürenin özelliği -pratik parti çalışmasıyla ilgili yoldaşlarla olan konuşmalardan edindiğim izlenimlere göre- bu göreve yeterince dikkat gösterilmediğidir. Eğer Saratov'da komiteye yalnızca tek bir işçi yerleştirildiyse, bu onların işçiler arasından uygun kişileri nasıl seçeceklerini bilmedikleri anlamına gelir. Şüphesiz bunda, Parti içindeki anlaşmazlığın da etkisi olmuştur; komiteler için yapılan mücadele, pratik çalışma üzerine zararlı etkiler yapmıştır. Bu önemli nedenden dolayı kongrenin toplanmasını hızlandırmak için mümkün olan her yolda çaba harcadık. Önemli sayıda komiteyi örgütlemek, gelecek merkezin görevi olacaktır; komitelerin uyuşukluğu yenilmelidir (alkış ve yuhalamalar).

Komite dışı kişiler alkışlarken Yoldaş Sergeyev'in yuhaladığını duyabiliyorum. Sanırım soruna daha geniş bir biçimde bakmalıyız. İşçileri komiteye yerleştirmek yalnızca pedagojik değil, politik bir görevdir de. Zaten sınıfsal eğilime sahip olan işçiler biraz da politik deney kazanırsa yakın zamanda güvenilir sosyal-demokratlar olurlar. Komitelerimizdeki her iki aydına karşı sekiz işçi olması fikrini kuvvetle desteklemeliydim. Parti'miz belgelerinde verilen ögütler -komitelere olabildiğince çok sayıda işçi yerleştirme- yetersiz ise, bu tavsiyenin kongre adına verilmesi uygun olacaktır. Kongreden verilecek açık ve kesin bir yönerge, size kavga demogojisinin esas yolunu gösterecek; bu kongrenin kesin isteğidir.

SOSYAL - DEMOKRAT KURULUŞLAR İÇİNDEKİ İŞÇİLER VE AYDINLAR ARASI İLİŞKİLER ÜZERİNE KARAR TASARISI

1. Madem ki Parti'mizin sağ kanadı hâlâ ekonomizm günlerinde başlayan, Parti üyeleri -işçiler ve aydınlar- arasında düşmanlık ve güvensizliğin yayılması için sistemli girişimleri; Parti'mizin yalnızca aydınlardan oluşmuş gibi Parti kuruluşlarımızı temsil etme girişimlerini (sosyal - demokrasi düşmanlarının akıllıca kullandıkları iddia) ; Sosyal - Demokrat kuruluşları, çalışan sınıfın kişisel girişimini Parti disiplini aracılığıyla kösteklemeye çalıştığı ile suçlama girişimlerini; kararlaştırılan esas sloganı çoğunluga, Parti'ye uygulamak için maksatsız olarak sergileme girişimlerini sürdürüyor;

2. Madem ki politik özgürlük koşulları altında olanaklı ve gerekli olan, kararlaştırılan esasın tam iddiası, Parti kuruluşlarının dağılmış şekli ve gerçek karışıklığı tarafından arzedilen engel için değil, Parti'nin, Sos-

yal - Demokrasinin çıkarcı sağ kanadına minnettar olduğu için bu esas otokraside, bugünkünden çok daha geniş bir biçimde uygulanabilir olduğu halde, otokrasi altında olanāksızdır;

O halde, RSDİP'nin Üçüncü Kongresi gelecek kongreler için hazırlık görevini kabul ederek, bir seri kurumsal reformlar ve Parti yaşamında kararlaştırılan esasın gerçek uygulaması için ön koşullar ile, Sosyal - Demokrat İşçi Partisi'nin olabildiğince sınıf bilincine varmış taraftarlarının karşısındaki göreve; yani, proletaryanın ve yarı - proletaryanın daha geniş bölümlerini tam sosyal - demokrat bilince doğru ayaklandırarak; devrimci sosyal - demokrat hareketi geliştirerek; harekete öncülük edebilecek, olabildiğince büyük sayıda işçi ile ve Parti kuruluşlarının çalışan sınıf kitleleri arasından, bölgesel ve tüm Parti merkezlerinde, Parti'mize taraftar olan en çok sayıda çalışan sınıf kuruluşları yaratma yoluyla üyeliğe ilerlemeleriyle ve Parti'ye girmek istemeyen ya da girmeyen çalışan sınıf kuruluşlarının en azından Parti ile birlik olmaları ile meşgul olarak; Parti ile çalışan sınıf kitleleri arasındaki bağları güçlendirmek için her çabayı göstermeleri görevine bir kez daha dikkati çeker.

22 Nisan (5 Mayıs) 1905'de yazıldı.

SOSYAL - DEMOKRAT KURULUŞLAR İÇİNDEKİ İŞÇİLER VE AYDINLAR ARASI İLİŞKİLER KONUSUNDAKİ KARARIN TARTIŞILMASI SIRASINDA BİR MÜDAHALE

22 Nisan (5 Mayıs)

Komitelerde çalışmaya uygun hiçbir işçi olmadığı söylendiğinde yerimde zorlukla durabildim. Sorun uzatılıp duruyor; Parti'de bir şeyin sorun olduğu açık. Komitelerde işçilere yer verilmelidir. Kongrede yalnızca üç yayıncının olması tuhaf; diğer yandan her ne kadar yayıncılar işçilere yer verilmesi fikrine taraftar görünüyorlarsa da, komite üyeleri, bilinmeyen nedenlerden dolayı bu konuda oldukça telaşlandılar.

Yoldaşlar Golubin ve Mikhailov'un ifadeleri çok değerlidir.

SOSYAL - DEMOKRAT KURULUŞLAR İÇİNDEKİ İŞÇİLER VE AYDINLAR ARASI İLİŞKİLER KONUSUNDAKİ KARARIN TARTIŞILMA USULÜ ÜZERİNE KONUŞMA

22 Nisan (5 Mayıs)

Yoldaş Sergeyev'le uyuşmadığım nokta, kesinlikle var olmayan bu gibi kongre önergeleridir. Yazarların dilekleri yeterli değildir. Bunun yanında önergeler de reddedilmedi; yalnızca gündemin bir başka maddesine kaydırıldı. Merkez Komitenin rızasıyla işçilerin komiteleri hizmetten çıkarmaları hakkına sahip olduğu gerçeği üzerine bazı noktalar. Bu yeterli değildir; demagoji değil, bir yönerge istiyoruz. Yoldaş Sergeyev «lafla peynir gemisinin yürümediğinden» sözederken Vperyod'u yanlış yorumluyor. Bizi belirli bir yönerge içeren bir önergeyi benimsemeye zorlayan, tüzük hükmünün kısalığıdır. Yoldaş Andreyev'in önerisine karşıyım. Demagojiyi başlatanların ne «ekonomistler» ne de «menşevikler» olmadığı doğru değildir. Tersine demagog olanlar kendileridir. Demagojiye karşı bir uyarı önerisinin ne olduğu kesinlikle budur. Bu nedenle önerge üzerinde ısrar ediyorum.

PARTİ TÜZÜĞÜNÜN TARTIŞILMASI SIRASINDA KONUŞMA
21 Nisan (4 Mayıs)

Yoldaş Ivanov'un, kendinin olan tek bir merkez fikrinin savunması için ortaya koyduğu tezlerin kabulü bana olanaksız şeyler olarak göründüğünü itiraf etmeliyim. (sözcü, Yoldaş Ivanov'un tezini okur) :

«4. ve 5. hükümler üzerine. Dengede tutan, biri konsey ile iki merkezli sistemin uygun olmadığını geçmiş deneyler gösterdi. Parti bunalımının geçmişi, bu sistemin kopmalar, ağız kavgaları ve saray entrikalarının gelişmesi için çok verimli bir alan sağladığını belirgin biçimde gösteriyor. Tutuklamalardan dolayı, Merkez Komite personeli değişir, ama Merkez Organ Yayın Kurulu değişmezdir ve Konsey dışarda (ülke dışında) kalmaktadır. Bu, Rusya'daki halkın ülke dışındakilere bağımlı olması demektir. Bir yandan, tek bir merkeze karşı olan en önemli itirazların tümü, dış ülkelerdeki kişilerden gelen Rusya'daki vahameti esas

alarak, yalnızca iki merkez arasında bir anlaşmazlığın mümkün, hatta kuvvetle olası olduğu fikrini doğruluyor. Diğer yandan, bu itirazlar, eğer kongre, Merkez Komite'nin Rus üyeleri ile dışardaki üyeleri arasındaki periyodik konferansları zorunlu yaparsa, geniş bir şekilde azalır.»

Gene de, burada ima edilen mükemmel özelliklere, hem dışardaki Merkez Organ, hem de «gerçek Rus» Merkez Komitesi tarafından eşit ölçüde sahip çıkıldığı farkedildi. Yoldaş Ivanov'un tüm usavurmasında, mantığın ,post hoc, ergo propter hoc (*) olarak düşündüğü yanlışlığı seziyorum. Çünkü üç merkez, ifadeyi bağışlayın, bize alçakca bir oyun oynadı; gelin tek bir merkezimiz olsun. Buradaki uygunluğu göremiyorum. Dertlerimiz mekanizmadan değil, kişilerden dolayıdır; olan şey, bazı kişilerin, tüzüğün resmi yorumunu bir hile olarak kullanıp kongrenin isteğine kulak asmadıklarıdır. «Gerçek Rus» Merkez Komite kendinin tam tersine diyalektik bir biçimde dönmedi mi? Yoldaş Ivanov'un usavurması şu: Dışardaki gurup alçakca hareket etti, bu nedenle biz de onu «kuşatma altına» ve «sıkıya» almalıyız. «Kuşatma» ve «sıkıya» almanın savunucusu olduğumdan bu tür önlemlere itirazda bulunmayacağım. Fakat Merkez Komite aynı davranışı haketmiyor mu? Bunun yanında, Merkez Komite sabit olamazken, Merkez Organın sabit olabileceğini kim yadsıyabilir? Bu, sonuç bakımından bir gerçektir. Fakat pratikte bütün polemikten kaçınacağım. Daha önce Konseyiniz vardı ve şimdi (Merkez Komite'nin dışarıda ve Rusya'da çalışan bölümlerinin)

(*) **bundan sonra, binaaneleyh, bundan dolayı**

bir konferansına sahip olacağız. Yalnızca bir kaç harf farkı. Arabamız her zaman sağa, Merkez Organa doğru yalpalamakta -Yoldaş Tvanov düşüşü hafifletmek için, samanları sağ tarafa yığmakta. Fakat, aynı şekilde sola, Merkez Komite tarafına da yığılmalı sanırım. Yoldaş Mikhailov'un, komiteleri hizmetten çıkarma önerisine imza atacaktım, ama çevrenin tam olarak ne olduğunu gerçekten bilmiyorum. «Koltuk ısıtanlar ve mühürü saklayanlar»ın hepsi kaçırılmalıdır. Fakat herhangi bir kişi «çevre» kavramını tam olarak nasıl tanımlar? «Çevrenin oylarının üçte ikisi»- ama çevrenin tam kaydını kim tutabilir? Bunun yanında, kongreyi, tüzüğü çok fazla hükümle doldurmaya karşı uyarmalıyım. Çekici hükümler kaleme almak yeterince kolaydır, ama pratikte bunlar genellikle gereksiz oluyor. Tüzük bir, sofu dilekler koleksiyonu durumuna getirilmemelidir.

PARTİ TÜZÜĞÜNÜN 9. MADDESİNİN YAZILIŞI ÜZERİNE KONUŞMA

21 Nisan (4 Mayıs)

Ben komitelerin hizmetten çıkarılmasından yanaydım, fakat Parti içindeki tartışmamız şiddetle sürdüğü sırada, o hakkın uygulanmasında belirli bir uygunsuzluk olabileceği için, ona karşı olarak konuştum. Eğer bu madde, aydınlardan oluşan komiteler için bir tehlike oluşturursa, bütünüyle onun yanındayım. Aydınlar üzerinde her zaman sıkı bir tutum olmalı. Aydınlar her zaman her çeşit dalaşın elebaşısıdırlar ve bu nedenle, «çevre» sözcüğü yerine «örgütlenmiş işçiler» sözcüklerini koymamıza geçiyorum (konuşmacı düzeltmesini yazılı olarak teslim eder) :

«Madde 9. Eğer Parti kuruluşlarına ait olan bölgesel işçilerin üçte ikisi böyle bir sonuçlanmayı bildirirse, o bölgesel komite, Merkez Komite tarafından dağıtılmalıdır».

Hiç kimse küçük bir aydın çevreye bel bağlayamaz, ama bir kimse, örgütlenmiş yüzlerce işçiye güvenebilir ve güvenmelidir. Bu maddeyi rapor teslimi sorunu ile birleştirmek isterim. Bu nedenle sahip olduğu örgütlenmiş tam işçi sayısını her zaman bilen Bund'dan bir örnek almalıyız. Ve Merkez Komitemize herhangi belirli bir kuruluştaki örgütlenmiş işçi sayısı konusunda tam bilgi verildiğinde, Merkez Komiteyi hizmetten çıkarmaya zorunlu olacaktır.

SOSYALİST DEVRİMCİLERLE BİR ANLAŞMA KONUSUNDA KONUŞMA
23 Nisan (6 Mayıs)

Kongreyi, sosyalist - devrimcilerle yapılacak anlaşmayla ortaya çıkaracak başarısız bir girişimden haberdar etmeliyim. Yoldaş Gapon dışardan geldi; sosyalist - devrimcilerle görüştü, sonra Iskra'cılarla ve en son da benimle görüştü. Bana sosyal - demokratların görüşünü paylaştığını, fakat bazı nedenlerden ötürü bunu açıkca söylemesinin olanaksız olduğunu bildirdi. Ona diplomasinin, devrimciler arasında olmamak koşuluyla iyi birşey olduğunu söyledim. Konuşmamızı yinelemeyeceğim; hepsi Vperyod'da anlatılıyor. Beni, yazık ki tutarlı bir devrim görüşü olmamasına rağmen, şüphesiz bir şekilde, kendini devrime adamış girgin ve zeki bir kişi olarak etkiledi.

Bir süre sonra Yoldaş Gapon'dan, bu fikre göre, hareketlerini koordine etme amacıyla toplanmış olan sosyalist kuruluşların bir konferansına gitmek için ya-

zılı çağrı aldım. Burada, o mektuba göre, Yoldaş Gapon'un konferansına çağrılan onsekiz kuruluşun listesi var:

1. Sosyalist - Devrimci Parti, 2. Vperyod RSDİP, 3. İskra RSDİP, 4. Polonya Sosyalist Partisi, 5. Polonya ve Litvanya Sosyalist Demokrasisi, 6. PSP Proletarya, 7. Solcu Sosyal - Demokrat İşçi Partisi, 8. Bund, 9. Ermeni Sosyal - Demokrat İşçi Örgütü, 10. Ermeni Devrim Federasyonu (Droshak), 11. Byelorus Sosyalist Hromadası, 12. Solcu Sosyal - Demokrat Derneği, 13. Finlandiya Aktif Direniş Partisi, 14. Finlandiya İşçi Partisi, 15. Sosyalist - Federalist Devrimcilerin Gürcü Partisi, 16. Ukrayna Devrimci Partisi, 17. Litvanya Sosyal - Demokratik Partisi ve 18. Ukrayna Sosyalist Partisi.

Hem Yoldaş Gapon'a, hem belli başlı bir sosyalist devrimci gurubuna konferansın şüpheli yapısının zorluk çıkarabileceğini işaret ettim. Sosyalist - devrimciler ezici bir konferans çoğunluğu kuruyorlardı. Konferansın toplanması uzun süre geciktirildi. Iskra, Yoldaş Gapon'un bana teslim ettiği dökümanların gösterdiği gibi, örgütlenmiş partilerle doğrudan doğruya anlaşmalarını tercih ettiği cevabını verdi. Vperyod'un iddia edilen zorla bir ayırıcı olduğu vb. konusunda «nazik» bir ima. Sonunda Iskra konferansa gelmedi. Vperyod Yayım Kurulu ve Çoğunluk Komiteler Bürosu'nun temsilcileri bizler katıldık. Kürsüye geldiğimizde konferansın bir sosyalist - devrimci sorunu olduğunu gördük; giderek, ya çalışan sınıf partilerinin hiç çağrılmadığını, ya da onların çağrıldığını gösteren hiçbir belirti olmadığını gördük. Netekim, Finlandiya

Aktif Direniş Partisi temsil edildi, fakat Finlandiya İşçi Partisi temsil edilmedi.

Nedenini sorduğumuzda, Finlandiya İşçi Partisi'nin çağrısının, Aktif Direniş Partisi yoluyla gönderildiği, çünkü açıklamayı yapan Sosyalist - Devrimci'nin sözlerine göre, direkt olarak nasıl göndereceklerini bilmedikleri söylendi. Ancak, dış ülkelerdeki işlerle uğraşan herkesin bildiği gibi, Finlandiya İşçi Partisi ile bağlar, yalnız İsveç Sosyal - Demokrat İşçi Partisi Lideri Branting aracılığıyla kurulabilir. Katılanlar arasında Polonya Sosyalist Partisi'nden temsilciler vardı ama Polonya ve Litvanya Sosyal - Demokrasisinden hiç temsilci yoktu ve bir çağrının yapılıp yapılmadığını belirlemek de olanaksızdır. Aynı sosyalist - devrimci bize, Litvanya Sosyal - Demokrasisinden ya da Ukrayna Devrimci Partisi'nden hiçbir cevap alınmadığını söyledi.

Başlangıçtan beri ulusal sorun sonuca bağlanmıştı. Polonya Sosyalist Partisi, birkaç kez kurucu meclis sorununu ortaya attı. Bu benim; gelecekte ya böyle konferanslara katılmayı reddetmemiz. ya da bir ülke çalışan sınıf partilerinin temsilcilerinin bir konferansını toplamamız, ya da konferansa, halkı Rus olmayan bölgelerden, bölgesel parti komiteleri temsilcilerini çağırmamız gerekeceğini söylememe neden oldu. Kesindir ki bununla, konferansların, esas noktaları üzerindeki kopmalar nedeniyle, olanaksız olduğunu ima etmiyorum. Tüm gereken şey, yalnızca pratik sorunların ele alınmasıdır.

Dışarıdan, konferansların yapısını vb. ... kontrol edemeyiz. Rus merkezi temsil edilmelidir ve bölgesel

komite temsilcileri, kesinlikle yer almalıdır. Geri çekilmemiz sonucuna varan sorun, Lett'lerle ilgilidir. Konferansı terkederken aşağıdaki bildiriyi verdik:

«Rusya'nın içinde bulunduğu tarihi dönem, içinde çalışan sosyal - demokratik ve devrimci - demokratik partiler ve örgütleri, otokratik rejim üstüne etkili bir saldırı için pratik bir anlaşmaya varma görevi ile karşı karşıya bırakıyor».

«Bu nedenle, bu amaç için toplanmaya çağrılmış olan konferansa çok büyük önem verirken, doğal olarak konferansın yapısını çok yakından incelemeye açık bırakmalıyız».

«Konferansın yalnızca pratik sorunlarla uğraşacağı gerçeği, öncelikle yalnız Rusya'da gerçek bir güç olan örgütlere temsil hakkı verilmesini gerekli kılmıştır.»

«Yoldaş Gapon tarafından çağrılan bu konferansta, konferansın başarısı için esas olan bu koşul, yazık ki gerektiği şekilde incelenmemişti ve bu nedenle biz, konferansın daha başında, toplanmanın gerçekten başarıya ulaşmasını sağlayacak önlemler alamkla yükümlüydük.»

«Gerçekten, örgütlerden bazılarının gerçeğine gelince, konferansın bileşimi tatmin edecek biçimde değildir. Uydurmalığı hakkında en küçük bir şüphe bile duyulmayan kuruluş dahi temsil edilmektedir. Sözünü ettiğimiz (Lettish) Sosyal - Demokrat Derneğidir.

«(Lettish) Sosyal - Demokrat İşçi Partisi temsilcisi, bu derneğin bulunmasına itiraz etti ve bu itirazını da ültimatom şeklinde ifade etti.

«Sonradan, dört sosyal - demokrat örgüt temsilci-

leri ve «dernek» delegelerinin özel toplantısında «dernek'in sapına kadar uydurmalığının ortaya çıkması doğal olarak bizi ve konferansa katılan diğer sosyal - demokrat örgüt ve partileri, ültimatomu onaylamaya zorladı.

«Gene de başlangıçtan beri, bütün devrimci demokrat partilerin, bizim olumlu isteklerimizle uyuşmayı reddederek, uydurma bir gurubu, iyi tanınan bir gurubu, sosyal - demokrat kuruluşlara tercih ettiğini gösteren güçlü direnişiyle karşılaştık.

«Son olarak, katılmalarını sağlamak amacıyla, bizim anladığımız kadarıyla gereği gibi hiçbir önlem alınmamış olan diğer sosyal - demokrat kuruluşların yokluğu ile konferansın pratik önemi daha azaltıldı.

«Tüm bunlardan dolayı, her ne kadar konferansı terke zorlandıysak da bu girişimin başarısızlığının, çok yakın bir gelecekte bu çalışmayı yenilemek için harcanacak olan gayretlere engel olmayacağına ve tüm devrimci partilerin karşısında bulunduğu pratik bir anlaşmaya varma görevinin, uydurma kuruluşlardan değil, gerçekten Rusya'da çalışan örgütlerden oluşacak olan gelecek konferans tarafından yerine getirileceğine olan inancımızı ifade ederiz.»

Lettish SDİP'si adına F. Rozin

Vperyod RSDİP'si adına N. Lenin

Bund Merkez Komitesi adına I. Gelfin

Ermeni Sosyal - Demokrat İşçi Örgütü adına Lerr

Bir buçuk ya da iki hafta sonra, yoldaş Gapon, bana şu bildiriyi yolladı:

«Sayın Yoldaş,

Size, bildiğiniz konferans tarafından çıkarılmış

olan iki bildiri yolluyor ve içindekileri RSDİP'nin Üçüncü Kongresinde aktarmanızı rica ediyorum. Kendi açımdan, sosyalist program ve federalizm esası sorunları üzerinde belirli bazı istisnalar ile bu bildirileri kabul ettiğimi belirtmeyi bir görev bilirim.

Georgi Gapon»

Bu bildirinin yanında, aşağıdaki dikkate değer parçaları içeren iki ilginç döküman vardı:

«Federatif esasın, bir ülke çatısı altındaki azınlık uluslar arasındaki ilişkilere uygulanması...

«Sosyalizasyon; yani, işlenmeleri diğerlerinin emeğinin işlenmesine dayanan bütün toprakların kamu yönetimi altındaki emekçi tarım nüfusuna geçişi; bu önlemin alacağı somut şekillerin, kurumlaştırılacağı düzenin ve çalışma alanının belirlenmesi, her ülkenin belirli bölgesel koşullarına uygun olarak değişik milliyetlerdeki partilerin yetkisi içinde kalacaktır; genel, belediye ve ortak ekonominin geliştirilmesi...

«Açlıktan ölenlere ekmek!

«Tüm çalışanlara toprak ve onun ürünleri!

«... Polonya ve Finlandiya dışında, Rus İmparatorluğu'nun bütün bölge temsilcilerinin Kurucu Meclisi!

«... kendi kendini yöneten bir bölümü olarak, Kafkaslar'a, sayesinde federe edilecek olan bir Kurucu Meclis toplantısı...»

Bu bölümlerden de anlaşıldığı gibi, konferansın sonucu, konferansı terketmemize neden olan kuşkularımızı bütünüyle doğrulamıştır. Elimizde sosyalist - devrimcilerin, proleter olmayan milliyetçi partilere verilecek her türlü ayrıcalığı içeren programlarının

bir kopyası var. Ulusal proleter partiler katılmadan, konferansta ortaya atılan sorunların kararlaştırılmasında oy kullanılması tuhaftır. Örneğin, konferans, Polonya için ayrı bir Kurucu Meclis isteğini sundu. Bu isteğin ne karşısında ne de yanında olabiliriz. Programımız ulusların kendi haklarında kendilerinin karar verme hakkı olduğu ilkesini kabul eder. Fakat bu soruna, Polonya ve Litvanya Sosyal - Demokrasisi olmadan karar vermek yerinde olmaz. Konferans Kurucu Meclisi, hem de çalışan sınıf partilerinin yokluğunda karar aldı. Bu gibi sorunların proletarya partisi olmadan çözüme ulaşmalarını kabul edemeyiz.

Aynı zamanda, temel noktalar üzerindeki farklılıkların, ilk olarak, Rusya'da tartışılmaları; ikinci olarak, güçlerin fiilen varlıklarının araştırılmaları ve üçüncü olarak da, çeşitli ulusları içeren sorunların ayrı olarak ele alınmaları, ya da en azından sosyal - demokrat olan ya da olmayan ulusal partilerin bulunduğu bölgelerin bölgesel komite temsilcilerinin konferansa çağrılmaları koşullarına bağlı olarak, pratik konferanslar olasılığını olanak dışı tutmadıklarını kabul ederim.

Şimdi, sosyalist - devrimcilerle pratik anlaşma üzerine verilen önergeye geçiyorum (konuşmacı, Yoldaş Voinov tarafından kaleme alındığı şekilde önergeyi okur) :

«İkinci Kongre önergesinde öne sürüldüğü şekilde, RSDİP'nin Sosyalist - Devrimciler Partisi'ne karşı tavrını onaylayarak ve;

1. Madem ki, otokrasiyle savaşma amaçları için Sosyal - Demokrat Parti ile Sosyalist - Devrimciler

Örgütü arasındaki geçici askeri anlaşmalar tümüyle bugün de geçerli ve;

2. Madem ki, bu gibi anlaşmalar hiçbir şekilde, Sosyal - Demokrat İşçi Partisi'nin tam bağımsızlığını kısıtlamamalı, ya da onun proletaryaya ait taktik ve ilkelerinin bütünlüğüne ve özgürlüğüne etki etmemeli;

O halde, RSDİP'nin Üçüncü Kongresi, Merkez Komite ve bölgesel komitelere, gerektiğinde, sosyalist - devrimci örgütlerle, bölgesel anlaşmaların yalnız Merkez Komitenin doğrudan gözlemi altında akdedileceği koşuluyla, geçici askeri anlaşmalara girmelerini emreder.»

Bu tasarıyla aynı fikirdeyim. Sonunu belki biraz hafifletebiliriz. Örneğin, «Merkez Komitenin doğrudan gözlemi altında» yerine yalnız «Merkez Komitenin gözlemi altında» diyebiliriz.

MERKEZ KOMİTENİN ÇALIŞMASI KONUSUNDAKİ RAPOR ÜZERİNE KONUŞMA

25 Nisan (8 Mayıs)

Gerçekten, Merkez Komitenin çalışması konusundaki rapor Merkez Komitenin politik çalışmalarından çok teknik işlevlerini ele almıştır. Partinin Merkez Organı'nın çalışmasını 1900'den beri izlemekteyim ve devasa bir ilerleme kaydedildiğini söylemeliyim. Eğer bu bizi pek fazla tatmin etmiyorsa âlâ, tam tatmin yalnızca proletaryanın diktatörlüğü altında hatta daha sert bir biçimde ümid edilebilir. «Üyelerin oyu ile örgüte üye kabul etmenin hâlâ zararlı çalıştığını unutmayalım! Merkez Komite, haklarında iyi hiçbir şey söyleyemediği için onun davranış biçimleri üzerinde pek az şey söylüyor. En büyük hatası, Kongrenin çağrısına karşı gelmesidir. Kongre toplantıya bir yıl erken çağrılsaydı daha uzlaştırıcı bir tutum içinde olacaktı. Ben, şahsen, hizmetten çıkarmanın lehindeyim; fakat buna tek bir durumda, kesinlikle karşı olurum;

eğer Kongre için yapılan ajitasyon nedeniyle yapılırsa. Gene de bunun üzerinde ısrarla durmayacağım. Töbe eden bir günahkara, doksan dokuz doğrucu kişiye sevinileceğinden daha çok sevinilir. Bana karşı olan serzenişlere gelince, yalnızca bir yazarın Parti olmaksızın hiçbir şey yapmama durumunda olduğunu söylememe izin verin.

KONGRE GÖRÜŞMELERİNİN YAYIMI ÜZERİNE KARAR

Kongre, Merkez Komite'ye; programın tam metni, tüzük ve önergelerle beraber Üçüncü Kongre üzerine öz bir raporun yayınlanmasına hemen başlanmasını emreder.

Kongre, Merkez Komiteye, bu raporun yayımını, mümkün olan her yolla hızlandırmasını emreder.

Kongre, Kongre Görüşmeleri Yayın Komitesine; 1) gizlilik amacı ile, ne şekilde olursa olsun yayınlanmaması gereken materyali kesinlikle belirtmesini, 2) Parti üyeliğinin, hangi yöntemle ve ne dereceye kadar, Üçüncü Kongre'nin yayınlanmayan görüşmeleri konusunda bilgi edinebileceğini belirtmesini, 3) düzen konularının tartışması ya da önergelerde yer alan ve reddedilen önemsiz düzeltmeler konusunda yayın için gerekli çıkartmaları yapmasını emreder.

25 Nisan (8 Mayıs) 1905'de yazıldı.

KAFKASLAR'DAKİ OLAYLAR ÜZERİNE KARAR TASARISI

1. Madem ki Kafkaslar'daki özel politik ve sosyal koşullar Parti'mizin ve militan örgütlerinin orada kurulması lehinde,

2. Madem ki Kafkaslar'da, hem kentler, hem de köylerdeki nüfusun çoğunluğunun devrimci ruhu, halkın otokrasiye başkaldırması derecesine ulaştı,

3. Madem ki otokratik hükümet, ayaklanmanın başgösterdiği tüm önemli yerlerin acımasız bir biçimde yok edilmesi için, askeri birlik ve toplarını göndermeye başladı ve

4. Madem ki otokrasinin, Kafkaslar'daki halk ayaklanmasına karşı, nüfusun Rus olmayan kısmıyla daha da kolaylaşacak bir zaferi, tüm Rusya'daki ayaklanmanın başarısını çok tehlikeli bir biçimde etkileyecek;

O halde, RSDİP'nin Üçüncü Kongresi, Rusya'nın sınıf bilincine sahip proletaryası adına, Kafkaslar'ın

kahraman proletaryasına ve köylüsüne en içten selamlarımı yollar ve Merkez Komite ile Bölgesel Parti Komitelerine, broşürler, toplantılar, işçileri yeniden güçlendirme, çalışma çevreleri, konuşmalar vb. yollarla Kafkaslar'daki çalışmasını olabildiğince geniş biçimde yaymak için en kesin önlemlerin yanında, Kafkaslar'a, silahlı güçler ile yerinde destek sağlamak için önlemler almasını emreder.

26 Nisan (9 Mayıs) 1905'de yazıldı.

KONGRE SONRASI

Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisinin Üçüncü Kongresi üzerine.

LE PROLETAIRE

Prix 10 c.

ИЗДАНІЕ ЦЕНТР. КОМ. РОС. СОЦ.-ДЕМ. РАБ. ПАРТІИ.

Пролетарій

Пролетаріи всѣхъ странъ, соединяйтесь!

№ 1.

Центральный Органъ Россійской Соціалъдемократической Рабочей Партіи.

Воззваніе о III-мъ съѣздѣ Российской Соціалъ-демократической Рабочей Партіи.

Третій очередной Съѣздъ партіи назначенъ Центральнымъ Комитетомъ Р. С. Д. Р. П., который должен открыть свои засѣданія 10 апрѣля 1905 г. въ Женевѣ. Порядокъ дня Съѣзда будетъ опубликованъ впослѣдствіи. Теперь же Центральный Комитетъ считаетъ своевременнымъ обратиться ко всѣмъ сознательнымъ рабочимъ съ нѣсколькими словами по поводу предстоящаго Съѣзда.

Съѣздъ долженъ будетъ рѣшить вопросъ, который въ настоящее время волнуетъ всѣхъ сознательныхъ рабочихъ, вопросъ о томъ, какъ должна быть организована наша партія, чтобы она могла выполнить свою великую историческую задачу, чтобы она могла стать дѣйствительно руководящей силой въ предстоящей борьбѣ съ самодержавіемъ, чтобы она могла стать дѣйствительно передовымъ отрядомъ всего революціоннаго народа, чтобы она могла стать дѣйствительно авангардомъ революціи.

Этотъ вопросъ, вопросъ объ организаціи партіи, долженъ быть рѣшенъ Съѣздомъ. Онъ долженъ опредѣлить, какъ должны быть организованы партійные комитеты, какъ должны они быть связаны между собою, какъ должны они быть связаны съ партіей въ цѣломъ, какъ должна быть организована партія

RUS SOSYAL-DEMOKRAT İŞÇİ PARTİSİ'NİN ÜÇÜNCÜ KONGRESİ HAKKINDA RAPOR

İşçi yoldaşlar! RSDİP'nin Üçüncü Kongresi geçenlerde yapıldı. Bu kongre, sosyal-demokrat işçi sınıfı hareketinde yeni bir devreyi belirlemektedir. Rusya büyük bir tarihsel dönem geçirmektedir. Devrim başlamıştır ve halkın yeni bölge ve bölümlerini kucaklayarak alevleri giderek daha çok yayılmaktadır. Proletarya, devrimin mücadele güçlerinin başında bulunmaktadır. Proletarya şimdiden özgürlük davası için en büyük kurbanları vermiştir ve şimdi çarcı mutlakiyet ile kesin mücadeleye hazırlanmaktadır. Proletaryanın sınıf bilincine sahip temsilcileri bilmektedirler ki özgürlük, işçileri yoksulluk, baskı ve sömürüden kurtarmayacaktır. Özgürlük davası için başkaldıran burjuvazi, devrimin ertesi sabahı, işçileri zaferlerinin olabilecek en büyük kısmından yoksun kılmaya çalışacaklar ve proletaryanın sosyalist isteklerinin amansız düşmanı olduklarını göstereceklerdir. Fa-

kat biz, özgür, birleşmiş ve güçlü burjuvaziden korkmuyoruz. Biliyoruz ki özgürlük, bizim sosyalizm için geniş ve açık kitle mücadelesine girişmemizi sağlayacaktır. Biliyoruz ki ekonomik kalkınma, sermayenin gücünü acımasızca sarsacak ve sosyalizmin zaferini hazırlayacaktır; ne kadar ileri giderse, bunu da o kadar hızlı yapacaktır.

İşçi yoldaşlar! Bu büyük amaca ulaşmak için bütün bilinçli yoldaşları tek bir Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisi altında birleştirmeliyiz. Parti'miz kendini oldukça az bir zaman önce, 1895-96'da geniş işçi sınıfı hareketlerinden hemen sonra oluşturmaya başladı. 1898 yılında Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'ni kuran ve amaçlarını açıklayan Birinci Kongre'nin toplanmasına tanık olduk. İkinci Kongre 1903'de yapıldı. Bu, Parti'ye bir program hazırladı, mücadele yolları konusunda birçok kararlar aldı ve ilk kez bütün bir Parti örgütü kurmaya çalıştı. Doğru, Parti çabasında birden başarıya ulaşmadı. İkinci Kongredeki azınlık, çoğunluğa boyun eğmeyi reddetti ve sosyal-demokrat işçi sınıfı hareketinde büyük zararlara neden olan bölünmeyi başlattı. Bu bölünmenin ilk adımı, İkinci Kongre'nin kararlarının uygulanmasının reddedilmesi ve kurduğu merkezi örgütlerin önderliğinin kabul edilmesidir. Son adım ise Üçüncü Kongre'ye katılmanın reddedilmesidir. Üçüncü Kongre, Rusya'da çalışan komitelerin çoğunluğu tarafından seçilen bir büro ve Parti'nin Merkez Komite'si tarafından toplandı. Bütün komiteler, ayrılan gruplar ve komitelerden hoşnut olmayan merkez dışı örgütler kongreye çağrıldı. Azınlığın tüm komite ve örgütlerini de içeren bu örgütle-

rin geniş çoğunluğu ,delegelerini seçtiler ve kongreye katılmak için yurt dışına gönderdiler. Böylece bütün Parti kongresini toplamak için polis rejimi altında, elden gelen herşey yapıldı: Yalnızca eski Parti Konseyinin yurt dışında yaşayan üç üyesinin reddedilmesi, kongrenin bütün Parti azınlığı tarafından boykot edilmesi ile sonuçlandı. Aşağıda, alınmış kararında da görülebileceği gibi Üçüncü Kongre, Parti'deki azınlığın bütün sorumluluğunu bu üç üyeye yükledi. Yine de Azınlığın yokluğuna rağmen Üçüncü Kongre, Azınlığın, Çoğunlukla beraber bir parti içinde çalışmasını mümkün kılmak için her önlemi aldı. Kongre, eskiye, Parti'de görülen değişik ekonomizm görüşlerine, dönmenin yanlış olduğunu belirledi; aynı zamanda Azınlığın hakları için tam ve kesin güvenceler (bütün üyelerine ait, Parti tüzüğünde ifade edilen güvenceler) ortaya koydu. Şimdi Azınlık, tartışma ve ayrılıklar örgütün bozulmasına yol açmadıkça, yapıcı çalışmayı önlemedikçe, güçlerimizi dağıtmadıkça, monarşi ve kapitalistlere karşı toplu mücadeleyi sürdürme görüşlerini savunma hakkına kayıtsız şartsız sahiptir.

Parti yazınını yayınlama hakkı tüzükçe, her yetkili Parti örgütüne verilmiştir. Beş yetkili komite ya da Parti'deki bu gibi komitelerin altında birinin isteği üzerine Parti yazınlarının her çeşidinin bir yerden bir yere aktarılması Parti Merkez Komitesi'nce zorunlu kılınmıştır. Komitelerin özyönetimleri daha kesinlikle belirlenmiş, üyelikleri ihlal edilmez kılmıştır ki bu, Merkez Komite'nin yerel komitelerden üyeleri çıkarma ya da komitelerin kendi onayları olmadan yeni üye atama hakkı olmaması demektir. Bu kural yal-

nızca bir istisna kabul eder; şöyle ki, eğer örgütlenmiş işçilerin üçte ikisi bir komitenin çıkarılmasını isterse, Üçüncü Kongre'de kabul edilen tüzüğe göre, eğer üyelerin üçte ikisi de işçilerin kararıyla aynı fikirde olursa, böyle bir çıkarma Merkez Komite'de zorunlu olur. Merkez dışı örgütleri, Parti örgütü olarak onaylama hakkı her yerel komiteye verilmiştir; yerel komite üyeliği için aday gösterme hakkı da verilmiştir. Parti sınırları, Parti çoğunluğunun dileklerine uygun olarak daha kesin belirlenmiştir. İki ya da üç yerine tek bir merkez kurulmuştur. Rusya'da çalışan yoldaşlara, Parti'nin yurt dışındaki bölümü üzerinde kararlaştırılan egemenlik sağlanmıştır. Tek kelime ile, Üçüncü Kongre Çoğunluğu; sayısal üstünlüğü kötü kullanma, fiziki baskı, Parti'nin Merkez Organlarının despotizmi vb. vb. ile suçlama olanaklarının hepsini defetmek için herşeyi yapmıştır. Çalışma çevresi günlerinin eski geleneklerinden kurtulmak ve geçmiş sürtüşme ve önemsiz çatışmaların izlerini silmek için yeterli derecede geniş ve erkekçe ve yeterli derecede güçle ve kaynaşmış olarak, tek parti saflarını güvenli olarak birleştirmek ve işbirliği içinde çalışmak için bütün sosyal-demokratlara tam fırsat verilmiştir. Parti ruhunu gerçekten yüce tutan bütün Sosyal-Demokrat Parti üyeleri, şimdi Üçüncü Kongre'nin çağrısına cevap versinler; onun kararları, Parti birliğini yeniden kurmak, örgütün dağılmasını önlemek ve proletarya saflarını birleştirmek için bir başlama noktası olsun. Şuna inandık ki, birleşik ve toplu çalışmanın önemini en iyi değerlendirebilecek ve uyumsuzluk, kararsızlık ve mücadelenin tüm zararlı etkenlerini olanca

gücüyle hissetmiş olan sınıf bilincine sahip işçiler, şimdi var güçle Parti disiplininin saf, sıra ya da önderlerden biri bütün Parti üyelerince evrensel olarak ve çekincesiz tanınmasında ısrar edeceklerdir. Üçüncü Kongre; örgütlenme ve taktikler konusundaki bütün kararlarında İkinci Kongre'nin çalışmalarının devamını sağlamaya çalışırken, Parti'nin açık faaliyete hazırlanması, Parti'nin silahlı bir ayaklanmaya fiili olarak ve çok faal olarak katılması gerekliliği, ona önderlik etme zorunluğu ve son olarak geçici devrimci hükümete karşı Parti'nin takınacağı tavır konusundaki kararlarında ,şu andaki yeni amaçları göz önüne almaya çalıştı. Kongre, hükümetin bir kısmındaki sallantılardan ve her türlü gerçekten yasal ve özgürce genişlemesinden, proletaryanın sınıf örgütlenmesini güçlendirmek ve açık faaliyete hazırlanmak için yararlanmak gereğine bütün Parti üyelerinin dikkatini çekti.

Sosyal-Demokrat işçi sınıfı partisinin bu genel ve temel amaçlarından başka şu andaki devrimci güç, Parti'den özgürlüğün en başta gelen savunuculuğu ve monarşiye karşı silahlı başkaldırılarda ileri kol rolünü üzerine almasını istemektedir. Çarcı hükümet daha büyük bir inatla, halkın özgürlüğe doğru çabalamasına karşı çıkmaktadır. İşçi sınıfının önderliğinde devrimci başlangıcın gücü ve belki de demokrasinin kesin zaferi daha güçlü olacaktır. Başarılı bir devrimin yönetimi ve onun zaferinin korunması, proletaryanın omuzlarına çok büyük görevler yüklemektedir. Ancak proletarya bu büyük görevlerden çekinmeyecektir. Başarısının ona yıkım getireceğini söyleyenleri

gururla bir kenara temizleyecektir. Rus proletaryası görevini en sonuna kadar yapacaktır; halkın ayaklanmasına önder olabilecektir. Eğer bu görevin üstesinden gelmesi gerekirse, güç olan geçici devrim hükümetine katılma görevi onu yıldırmayacaktır. Karşı-devrim çabalarını defedebilecek, bütün özgürlük düşmanlarını acımasızca sezebilecek, demokratik cumhuriyeti sabırla savunacak ve devrimci yoldan, asgari programımızın tümünü gerçekleştirebilecektir. Rus proleteri böyle bir sonuçtan korkmamalı, ancak sabırla onu arzulamalıdır.

Gelen demokratik devrimdeki zaferimiz, sosyalist amacımıza doğru büyük bir ileri adım olacaktır. Bütün Avrupa'yı karşıt askeri gücün baskısı boyunduruğundan kurtaracağız ve kardeşlerimize, burjuva gericiliği altında acı çeken ve Rusya'daki devrimin başarısı karşısında bütün dünyanın sınıf bilincine sahip işiçilerine sosyalizme daha çabuk, yürekli ve kesin olarak ilerlemeleri için yardımcı olacağız. Avrupa'nın sosyalist proletaryasının yardımı ile yalnızca demokrak ilerlemeleri için yardımcı olacağız. Avrupa'nın sosyalizme ilerleyebileceğiz.

İşçi yoldaşlar o halde, örgütlenmiş, toplu ve güvenilir özgürlük savaşına doğru, ileri!

Yaşasın devrim!

Yaşasın uluslararası devrimci sosyal-demokrasi!

Merkez Komite, RSDİP

Proleterya, No. 1
27 (14) Mayıs 1905

Proletarya Gazetesindeki metne göre yayınlanmıştır.

KONGRE NASIL OLUŞTURULDU

Merkez Komite, sonraki bilgilere dayanarak, kongrenin başında kabul edilen karara, aşağıdaki eklemeyi yapmayı gerekli sayar.

Kongre, Parti'deki toplam oy sayısını 75 olarak saptadı; yani 31 yetkili örgütten 62; merkez organlardan da 9. Kongre Kremenchung, Kazan ve Kuban Komiteleri'ni yetkili Parti kuruluşları olarak tanımadı. Aşağıdaki komiteler kongrede oy veren delegelere sahiptiler.

St. Petersburg, Moskova, Tver (kongrenin sonunda), Riga, Kuzey, Tula, Nizhni, Novgorad, Ural, Samara, Saratov, Kafkasya Ligi (8 oy, dört komiteye eşit), Voronesh, Nikolayev, Odessa, Polesya, Kuzey-Batı, Kurks ve Orel-Bryansk hepsi beraber 42 oyla 21 örgüt. Ek olarak Merkez Komite'nin konseydeki 4 oya sahip temsilcileri vardı. Tam tamına 71 oydan 46'sı danışma oyu ile bulunanlar: Archangel Komitesinden delegeler Urallar Ligi (kongrenin sonuna doğru ge-

len ikinci bir delege), Kazan Komitesi. Odessa Komitesi, Ekaterinoslav, Kharkov ve Minsk grupları. Vperyod'un Yayın Kurulu ve Yurt Dışı Örgüt Komitesi. Kremenchug Komitesi temsilcisi kongrenin oturumlarına katılmak istediğini bildirdi; ancak çok geç gelebildi. Dahası, Üçüncü Kongrenin delegeleri, çalışmalar sırasında bir belge aldılar ki bundan da, Örgütlenme Komitesi'nin bütün Parti Kongresi'ni toplama çabaları sayesinde aşağıdaki örgütlerin temsilcilerinin yurt dışına geldikleri anlaşılıyor:

Merkez Komite'nin St. Petersburg Grubu, Odessa Grubu, Nikolayev Komitesi, Kharkov Komitesi, Kuban Komitesi, Don Komitesi, Donets Ligi, Sibirya Ligi, Moskova Yöresi Komitesi, Smolenks Komitesi, Crimen Ligi ve Ukrayna Sosyal-Demokrat Ligi. Belge, yukardaki örgütler tarafından imzalanan ve «Örgütlenme Komitesi'nin çağrısıyla kongrede toplanan yoldaşlara» gönderilen bir mektuptur. Bundan görülüyor ki, Örgütlenme Komitesi, bir bütün Parti Kongresi toplanmasını, kelimenin tam anlamıyla, olanaklı kılmada gerçekten başarıya ulaşmıştır.

Kongrede tüm olarak 26 oturum yapıldı. Görülecek işler arasında aşağıdaki yöntem sorunları vardı. 1) Silahlı ayaklanma, 2) eDvrim öncesi ve devrim sırasında hükümetin politikasına karşı tutum, 3) Köylü hareketindeki durum. Sonra örgütlenme sorunları, 4) Parti örgütlerinde, işçi ve aydınlar arasındaki ilişkiler, 5) Parti tüzüğü. Daha sonra, diğer parti ve örgütlerle ilişkilerimizle ilgili sorunlar ;yani: 6) Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin ayrılan bölümü ile, 7) Rus olmayan sosyal-demokrat partilerle, 8) «Sosya-

list-devrimciler»le ve 9) Liberallerle ilişkiler. Daha sonra, 10) Propaganda ve ajitasyonun geliştirilmesi, 11) Merkez Komite raporu, 12) Yerel komiteler temsilcilerinin raporları, 13) Seçimler, 14) Kongre kararları ve tutanakların ve yeni seçilen görevliler tarafından görev yükselmesinin öncelik sırası.

Kongre tutanaklarının yayınlanması, kongre tarafından özel olarak seçilen bir komiteye verilmiş, bu komite şimdiden çalışmaya başlamıştır.

Merkez Komite, RSDİP

Proletarya, No. 1
27 (14) Mayıs 1905

«Proletarya»daki metne uygun olarak basılmıştır.

ÜÇÜNCÜ KONGRE

RSDİP içindeki, Üçüncü Kongre için yapılan uzun ve inatçı mücadele en sonunda bitti; Üçüncü Kongre toplandı. Tüm çalışmaları hakkında ayrıntılı bir değerlendirme, kongre tutanakları yayınlandıktan sonra yapılabilecektir. Şimdi, yayınlanan rapora ve kongre delegelerinin saygınlığına dayanarak, Üçüncü Kongre'nin kararlarında da belirtildiği gibi, Parti gelişiminin esaslı dönüm noktalarına değinmeyi öneriyoruz:

Üçüncü Kongre'nin arifesinde, Rusya'daki, sınıf bilincine sahip proletaryanın Partisi'ni üç ana sorun beklemekteydi. İlk olarak, Parti bunalımları sorunu. İkinci ve daha önemli olarak, Parti'nin genel örgütlenme biçimi sorunu. Üçüncü ve ana sorun, şu andaki devrimci durumla ilgili taktiklerimiz. Önemsizinden önemlisine doğru, bu konuların nasıl ele alındığını görelim.

Parti bunalımları, yalnızca kongrenin toplanmasıyla kendi kendini çözümledi. Herkesin bildiği gibi, bunalımların ana nedeni, İkinci Kongre'deki Azınlığın, Çoğunluğa boyun eğmeyi inatla reddetmesidir. Bunalımların üzücü ve uzatılmış özelliği, Üçüncü Kongre'nin toplanmasını geciktirme, Parti'de hayali bir bölünme yaratmıştır. Bu bölünmede Çoğunluk; durum elverdiği kadar çabuk ve doğrudan doğruya bir çıkış yolu bulmak için olağanüstü çabalar harcarken, sahte birlik gösterisi arkasına gizlenen, saklanan bu bölünme ile şartlandırılmıştır. Kongre bu çıkış yolunu, Azınlığa açıkca Çoğunluğun kararlarını kabul edip etmediğini sorarak sağlamıştır. Yani, ya gerçek anlamda Parti birliği kurulacak, ya da resmen ve baştan başa bozulacaktır. Azınlık ikinci yolu seçti. Yetkili Parti örgütlerinin çoğunluğunun açıkca ifade edilmiş isteğine rağmen, konseyin kongrede yer almayı reddetmesi «rapor»un belirttiği gibi, bölünmeye doğru son adım oldu. Kongrenin, raporda kesin olarak belgelenen resmi geçerliliği ile burada uğraşmayacağız. Kongrenin geçerli olmadığı tartışması; yani, Parti tüzüğüne uygun olmadığı, çünkü konsey tarafından toplanmaya çağrılmadığından, Parti bunalımlarının sonucu olarak ortaya çıkan bütün olaylardan sonra pek ciddi görülemez. Parti örgütünün genel ilkeleri konusunda bir fikri olan herkese göre açıktır ki, alt düzeyde bir organa boyun eğme, daha yüksek bir organa boyun eğme koşuluna bağlıdır; konseye karşı boyun eğme, konseyin kendi ilkelerine, yani komitelere ve onların bütünlüğüne, Parti kongresine uymasına bağlıdır. Bu ana ilkeye katılmamak, anlamsız bir

sonuca yani, ilkelerinden sorumlu olanların organlar olmadığı, tam tersi olduğu sonucuna varmaktır. Ancak tekrar ediyoruz ki, bu sorun yalnızca sorunu görmek istemeyenlerin onu ele alması yüzünden değil, bölünmenin daha baştan kopan gruplar arasındaki formaliteler üzerinde engelleyici ,asılsız ve skolastik duruma geldiği için uğraşmaya değmez. Azınlık Parti'den kopmuştur ;bu tam bir gerçekliktir. Belki kongre kararları ve daha çok tutanakları ile, bunlardan bazıları, fiziki baskı konusundaki çeşitli masalların ne kadar bön olduğunu görmek için çağrılacaklardır; bunlar, genel olarak Azınlığın haklarının yeni tüzükle bütünüyle güvence altına alındığını, bölünmenin zararsız olduğunu görmeye geleceklerdir ve Azınlığın bu bölümü yeniden Parti'ye katılacaktır. Diğer bölüm bir süre için Parti Kongresini tanımayı reddetmede direnebilir. Bu bölüme gelince, içerde kendi kuralları ve taktikleriyle ayrı bir örgüt kurmak için zaman kaybetmeyeceklerini ümid edebiliriz. Bunu ne kadar çabuk yaparsa, Parti'li geniş işçi kitlesinin bütününün, bölünmesinin nedenleri ve meydana getirilişini anlaması daha kolay; Parti'mizin, yerel çalışma ihtiyaçlarına dayanarak, kopan örgütle çalışma anlaşmasına varması daha olağan ve Parti birliğinin gelecekteki kaçınılmaz restorasyonuna bir yol bulunması daha çabuk olacaktır.

Şimdi, ikinci soruna, Parti'nin genel örgütlenme ölçülerine geçelim. Üçüncü Kongre, Parti tüzüğünün yeniden gözden geçirilmesi yönünde, bu ölçülerde önemli nitelik değişiklikleri yaptı. Yeniden gözden geçirme, üç ana noktayı etkiledi: a) Tüzüğün birinci

maddesinin değiştirilmesi, b) Merkez Komite'nin haklarının kesin olarak tanımlanması ve özyönetim alanının genişletilmesi ile komitelerin özyönetimi, c) Tek bir merkezin kurulması. Tüzüğün meşhur birinci maddesine gelince bu, Parti yazınlarında yeterince açığa kavuşturulmuştur. İlke olarak Martov'un üstü kapalı formülünün savunulmasının yanlışlığı son olarak denendi. Kautsky'nin, ilke olarak değil, çare olarak bu formülü görüşlerden savunmaya başvurması, yani Rusya'da hüküm süren gizlilik koşulları, gerçekleşemeyecek kadar başarısızdır. Rusya'da çalışmış herkes böyle çarelerin var olmadığını çok iyi bilir. Şimdi tek şey, tüzüğün yeni birinci maddesinin uygulamasında Parti'nin kollektif çalışmasının ilk sonuçlarını beklemektir. Bu uygulama için şu anda çok fazla çalışma yapılması gerektiğini önemle belirtmekteyiz. Bu formül, yalnız bir isim olduğu ve İkinci Kongre'den Üçüncüye de böyle kaldığı için, «Parti örgütünün kontrolu altında» kişinin kendini Parti'ye üye olarak yazdırması için hiçbir çalışma gerekmez. Dar ve gizli örgütlerden, olabildiğince geniş ve en az gizli olanlara kadar, değişik Parti örgütlerinin geniş yapısı, yalnızca uzun, zor ve etkin örgütlenme çalışmasının gücü ile kurulabilir. Merkez Komite'de ve daha büyük yerel çapta komitelerde gelişen çalışma budur. Örgütlerin büyük bir kısmını bütün gereksiz kırtasiye ve kusur bulmaktan kaçınma yönünde Parti dallarının kapasitesini kabul etme durumunda olanlar bu komitelerdir. İşçiler arasında; olabildiğince çok sayıda, Parti'ye kabul edilmiş, çeşitli işçi örgütleri kurma gerekliliği fikrini sürekli olarak yayması gereken de bu ko-

mitelerdir. Burada bu ilginç sorun ile daha fazla ilgilenememekteyiz. Ancak şunu da belirtmeliyiz ki devrimci dönem, sosyal-demokrasi ile diğer bütün demokrat partilerin arasına bir sınır çizmeyi özellikle önemli kılmaktadır. Fakat Parti örgütlerinin sayısını artırmak ve aralarındaki bağları güçlendirmek için çabalar desteklenmedikçe bu sınırı çizmek düşünülemez. Kongre tarafından kararlaştırılan onbeş günlük raporlar, diğer şeylerin yanında bu bağları güçlendirmeye de yardım edecektir. Ümid edelim ki bu gerçekleşmemiş bir istek olarak kalmasın; tecrübeli işçilerin kendileri için kötü bürokrasi ve kırtasiye manzaralarının farkına varmalarına sebep olmasın. Bu yoldaşların her Parti örgütünün, hatta en küçük ve merkezden en uzak olanın, üye sayısını bildirerek, alışkanlığı geliştirene dek işe yavaş yavaş başlasınlar. Atasözü «ilk adım en zor adımdır» der. Bundan sonra düzenli örgüt bağlantıları kurma alışkanlığı oluşturmanın ne kadar büyük önemi olduğunu anlayacaklardır.

Tek merkez sorunuyla uzun uzadıya uğraşamayacağız. Üçüncü Kongre İkinci Kongre'nin kabul ettiği kadar büyük bir çoğunlukla «çift merkezciliği» reddetti. Parti'nin geçmişini dikkatle izleyenler, nedenleri kolayca anlayacaklardır. Kongreler şu anda elde edilmiş sonuçları pekiştirmek gibi yeni bir şeyi pek oluşturmazlar. İkinci Kongre sırasında Iskra Yayın Kurulu alkışlanacak bir denge anıtı idi. Ve egemen olan etkiden memnundu. Rusya'daki yoldaşların, yurt dışında yaşayanlarla ilişkilerine egemen olan durumları, Parti'nin gelişiminin bu aşamasında hâlâ kuşku

verici görünmektedir. İkinci Kongre'den sonra dengesiz olduğunu ortaya koyan, yurt dışındaki yayın kuruluydu. Oysa Parti, Rusya'da önemli ölçüde ve şüphe götürmez biçimde gelişti. Bu koşullar altında Merkez Organın Yayın Kurulu'nun, Merkez Komite tarafından atanması, Parti işçileri kitlesinin onayını alamadı.

Son olarak merkez ve yerel komitelerin haklarının daha kesin bir biçimde sınırlandırılmaya kalkışılması, ideolojik mücadele ile yıkıcı kavga arasına bir sınır çizmek, İkinci Kongre'den sonraki olayların tüm doğrultusunu izledi. Biz burada uyumlu ve sistemli bir «Parti deneyi birikimine» sahibiz. Plekhanov ve Lenin'in 6 Ekim 1903 tarihli, keyfi bozulmuş yayıncılara mektupları, dargınlık ile anlaşmazlık arasında bir ayırım yapma denemesidir. Merkez Komite'nin 25 Kasım tarihli ültimatomu da, bir gurup yayıncı tarafından şekillendirilmiş bir öneri biçiminde, benzeri bir denemedir. 1903 Ocak sonunda, Merkez Komitenin konseydeki temsilcileri tarafından yayınlanan metin de, bütün Partiyi mücadelenin ideolojik şekilleriyle boykot vb. arasında ayırım yapmaya çağırı girişimidir. 26 Mayıs 1904 tarihli, Lenin'in Rusya'daki Merkez Komite üyelerine yazdığı mektup, Azınlığın haklarının resmi olarak güvence altına alınmasının gerekliliğinin kabulüdür. Yirmiikiler'in ünlü bildirisinin (1904 sonbaharı) daha açık, ayrıntılı ve koşulsuz biçimde, benzeri bir kabullenmedir. Oldukça doğal olarak, Üçüncü Kongre «en sonunda ortadan kaldırıldığı, resmi kararlarla ortadan kaldırıldığı» zaman aynı yolu seçti. Bu resmi kararlar yani Parti tüzüğündeki değişikliklerin ne olduğu «tüzükte» ve raporda görülebilir; bu ne-

denle biz bunları tekrar etmeyeceğiz. Yalnızca iki şeyden söz edeceğiz. İlk olarak, ümid edilmelidir ki, yazıların yayınlanma hakkının güvence altına alınması ve komitelerin, «görevden çıkarılmaya» karşı korunması; ayrılan, Rus olmayan, demokratik örgütlerin Parti'ye geri dönmelerine yardımcı olacaktır. İkinci olarak, komite üyeliğinin bozulamaması karşısında, bu güvencenin kötü kullanılma olasılığına karşı, yani «azledilemeyecek» olan yararsız bir komiteyi yüklenmeye karşı bazı hazırlıklar yapılmalıdır. Buna Parti örgütüne ait yöre işçilerinin üçte ikisinin isteği ile, bir komitenin dağılabileceği koşullarını ortaya koyan Yeni Parti Tüzüğü'nün 9. maddesi cevap vermektedir. Bu kuralın ne dereceye kadar uygulanabilir olduğuna karar vermeden, deneyin rehberliğini bekleyelim.

Son olarak, kongre tutanaklarının en son ve en önemli kısmında, Parti taktiklerinin belirlenmesine geçerken çeşitli önerileri sıralama ve analiz etme yerinin bura olmadığını ifade etmeliyiz. Bunu, önemli önerilere ayrılan özel maddelerde yapabiliriz. Burada yalnızca Kongre'nin çözümlemesi gereken genel politik durumun taslağını çıkarmamız gerekir. Başlamış olan Rus Devrimi'ne iki seçenekli yol ve sonuçlar açıktır. Çarcı hükümet; hâlâ içinde yakalandığı günahtan, önemsiz ayrıcalıklar ve bir «Shipov» anayasası yoluyla kendini kurtarmakta başarı kazanabilir. Böyle bir sonuç için çok az olasılık var; ancak otokrasinin uluslararası durumu, nisbeten daha uygun bir barış sonucu olarak diyelim, gelişirse; var olan güçlerin ödünüyle, burjuvazinin büyük bağımsızlık davasının ifşası hızla oluşursa, kaçınılmaz olan devrim halkın yenil-

gisiyle sonuçlanırsa, böyle bir sonuç beklenebilir. O halde, biz Sosyal - Demokratlar ve sınıf bilinçli tüm proletarya, burjuvazinin görünürdeki acımasız, uzun ve sıkıcı anayasal sınıf egemenliği sürecini; işçilerin politik hareketlerinin kaldırıldığı yılların tümü ve yeni koşullar altındaki ağır ekonomik ilerlemesiyle karşılamalıyız. Doğaldır ki, devrimin sonucu ne olursa olsun, cesaretimizi kaybetmeyeceğiz. Çalışan sınıfın partisinin bağımsız örgütünü yaymak ve güçlendirmek, proletaryayı, yeni mücadele için politik yönden eğitmek için, koşullardaki her değişmeden yararlanacağız. Kongre, diğerleriyle birlikte bu görevi de RSDİP'nin açık - hareket önerisiyle üzerine aldı.

Devrimin diğer bir beklenir, olabilir sonucu da, «rapor»da belirtildiği gibi, «çalışan sınıf öncülüğündeki demokrasinin kesin zaferi»dir. Şunu kesinlikle söylemeliyiz ki, bu sonuca varmak için, gücümüzle, elimizden gelen her şeyi yapacağız ve diğer olasılığı kaldıracağız. Geçmişteki objektif koşullar da, Rus Devrimi için uygun biçimde şekilleniyor. Bu duygusuz ve utanç dolu savaş, çarcı hükümetin boynundaki ilmiği sıkıyor ve militarizmin devrimle yıkılması, ayakta duran ordu yerine halkı silahlandırma fikrinin geniş propagandası ve halk kitlelerinin desteği bakımından, bu önlemin tez etkisini göstermesi için, olağanüstü elverişli bir ortam yaratıyor. Otokrasinin uzun ve kesintisiz egemenliği, halk arasında devrim enerjisini, belki de tarihte daha önce görülmemiş derecede, depoladı. İşçi sınıfının geniş hareketiyle birlikte, köylü ayaklanması da genişleyip büyüyor ve daha çok mesleki katmanlardan oluşan küçük burjuva demokratik güçleri birliğe

katılıyor. Tarihin cilvesi otokrasiyi cezalandırdı. Rahipler gibi dost toplumsal güçleri bile; onlara karşı örgütlenebilmek için bürokratik polis rejimi çatısını yıkmak ya da aralamak zorunda bıraktı. Rahipler arasındaki hoşnutsuzluk, yani yaşam biçiminden sonraki, aralarındaki açlık, taraftarlarının ayrı bir gurup olarak ortaya çıkması, Hristiyan Sosyalistlerin ve Hristiyan Demokratların görünmesi, «Müesses Dinler Taraftarları», tarikatçıların küskünlüğü; bunların hepsi devrimin amacına hizmet ediyor ve kilisenin, devletten kopması için olağanüstü elverişli ajitasyon ortamları yaratıyor. Gönüllü ya da gönülsüz, bilinçli ya da bilinçsiz devrim yandaşları her saat artıyor ve büyüyor. Görünüş, halkın otokrasiye karşı zaferini aydınlatıyor.

Bu zafer, yalnız proletaryanın tüm güçlerinin kahramanca çabası sayesinde olanaklıdır. Bir devrim döneminde, tarihin daha önce hiçbir yerde yapamadığı bir işçi sınıfı partisinin sosyal demokrasisi isteniyor. Şimdi önümüzde, yavaş hazırlık çalışmasının, üzerinden çok geçilmiş yolu değil, ayaklanmayı örgütleme, proletaryanın devrim güçlerini toplama, bunları tam devrimci halk gücüyle birleştirme, silahlı saldırıyı yürütme ve geçici bir devrim hükümeti kurma gibi görkemli, koskoca görevler var. Genel bilgi için yayınlanmış olan önergelerde, Üçüncü Kongre, bu yeni görevleri göz önünde bulundurmayı ve sınıf bilincindeki proletarya örgütlerine verilebilecek tüm yönergeleri vermeyi diledi.

Rusya, otokrasiye karşı adım adım ilerleyen halk güçlerinin çağ boyu süren mücadelesinin sonucuna yaklaşmaktadır. Bundan böyle hiç kimse, proletaryanın bu mücadelede en faal rolü oynayacağından ve proletaryanın bu mücadeleye katılmasının Rusya'daki devrimin sonucunu belirleyeceğinden şüphe etmiyor. Biz Sosyal - Demokratlar, sosyalizme doğru zafer yürüyüşümüzün güvencesi olan tam özgürlüğün kazanılmasına katkıda bulunmak için bu en devrimci sınıfın liderleri ve onlara yakışan temsilcileri olduğumuzu kanıtlamalıyız.

27 (14) Mayıs 1905
«Proletarya» No. 1

Proletarya'daki metne göre yayınlanmıştır.

Bütün Ülkelerin İşçileri Birleşin!

tan yayınları

V. İ. LENİN

6 —	İlk Bolşevik Kongresi	15,—
5 —	Proletarya Diktatörlüğü Teorisi	15,—
4 —	Birlik Sorunu	10,—
2 —	Proletaryanın Demokrasi Mücadelesi	10,—
1 —	Proletarya Enternasyonalizmi	10,—

BROŞÜR DİZİSİ

10 —	LENİN	: Sosyalizm Yeniden Tahrif Ediliyor	4,—
9 —	DIMITROV	: Sosyalizme Geçişte Sendikaların Yeri ve Görevi	4,—
8 —	LENİN	: Iskra'nın Doğuşu	4,—
7 —	LENİN	: Devrim Günleri 1905	4,—
6 —	LENİN	: Sosyalist Parti ve Partisiz Devrimcilik (tükendi)	4,—
5 —	LE DUAN	: Devrim Sürecinde Kadın ve Gençlik (tükendi)	4,—
4 —	LE DUAN	: İdeolojik Mücadele ve Propaganda (tükendi)	4,—
3 —	LE DUAN	: Toplumda İdeolojik Çalışma (2. basım)	4,—
2 —	LENİN	: Militan Maddecilik (2. basım)	4,—
1 —	LENİN	: Toplumda Siyasi Eğitim (2. basım)	4,—

«... RSDİP'nin Üçüncü Kongresi bütün Parti örgütlerinin dikkatini;

a) Proletaryanın bağımsız sınıf taleplerinin genel demokratik talepleri konusuna ilişkin tavır takınma, bu şekilde sınıf bilincini geliştirme ve böyle hareketlerin gelişiminde onu bağımsız sosyalist bir güç olarak örgütleme amacı için; basında olsun, derneklerde ya da toplantılarda olsun, halk ve aydın çevreler yönünden her açık politik hareketten yararlanmaları gereğine;

b) İşçi dernekleri, birlikleri ve örgütleri yaratmak için legal ve yarı - legal yollardan yararlanmaları ve bu gibi derneklerde; sosyal - demokrat etkenliği (ne yolla olursa olsun) korumak için tüm güçlerini öne sürmeleri ve bunları, Rusya'daki çalışan sınıfın Sosyal - Demokrat Partisi'nin ilerki açık çalışmaları için, üsler durumuna getirmeleri gereğine;

c) Parti örgütlerinin, yeraltı mekanizmasını devam ettirir ve geliştirirken, açık sosyal demokrat çalışmaya geçişin uygun biçimlerini biran önce hazırlamaya başlamalarını sağlamak; nerede ve ne zaman mümkünse, hatta silahlı hükümet güçleriyle çarpışma noktasına kadar, gerekli adımları atmaları gereğine dikkati çeker.»

FİATI 15 TL.